REGD. NO. H 18

ఎడిషన్ 0-30 పై.

27-9-68 శుక్రవారం

కృష్ణా ఫెర్టిలైజర్సు
(గాంధిపార్కు ఎదుట)
కోవూరు
మా వద్ద ఏజేంసియైన అన్ని రకాల ఎరువులు, ప్యారీకంపెనివారి సూపర్ ఫాస్ఫేటు, కోరమండల్ వారి గ్రోమోర్ యెరువులు – ఇంకను అన్ని రకాల శెనగపప్పుండులు వరనమయిన ధరలకు ఒర్యమగును.

జనోద్ధరణ

స్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు

సంపుటి 40 ★ సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి ★ సంచిక 39

27-9-68 శుక్రవారంనుండి
నెల్లూరు
శ్రీ లీలామహల్ లో
Killing Bottle
కిల్లింగ్ బాటిల్
గూఢచారి చిత్రం,
కలర్ — టోమోస్కోప్.

నవరసాలు మొలికించిన అపూర్వమైన అద్వితీయమైన వ్యక్తిత్వం ఏ. సి. ది

కాంశ్యవిగ్రహమైపోయిన ఏ. సి.-జనార్పణమైపోయిన నెల్లూరు!

నిలువెత్తు విగ్రహంగా ఏ. సి.

" మంత్రి చేశాడనికాదు; 25 ఏళ్లపాటు మునిసిపాలిటీ సంఘాధ్యక్షుడుగా వున్నాడనికాదు; ఈ గౌరవం ప్రజా హృదయంగల మనిషిగా, ప్రజానాయకుడుగా చేస్తున్నాం "

— ముఖ్యమంత్రి శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి.

నెల్లూరు కు సంబంధించినంతవరకు ఎ. సి.– గాంధీజీ, నేతాజీ, పొట్టిశ్రీరాముల కోవలోకి చేరిపోయారు. వాళ్ళమాదిరిగానే నెల్లూరు వురవీధుల ఈడళ్ళలో ఎండకు ఎండుతూ, వానకు తడుస్తూ వొక శిలా (కాంశ్య) విగ్రహమై పోయాడు. ముప్పై ఏళ్ళుగా నెల్లూరుకు వొక రాజకీయమైన నిండుతనాన్ని ప్రసాదించి, వొక విధంగా ఒక దశాబ్దం అంతర్రాజకీయరంగంలో నెల్లూరుకు మారుపేరుగా మెలగి, ఇంకో విధంగా మరో పదేళ్ళు నెల్లూరుకు నిజమైన నోరుకలిగిన ప్రజానాయకుడుగా కాసిల్లి తన మరణంతో నెల్లూరుకు నోరే పడిపోయిందా అన్నంతగా ఎ. సి. ఇవ్వాళ యీ ఎ. సి. పార్కు విశాలమైన కూడలిలో శిలా విగ్రహమై పోయాడు. విధి ఎంత బలీయమైనది!

ఇంకోవైపునుంచి చూద్దాం– ఈ సెప్టెంబరు 20 తేది ఎ. సి. వ్యథమ వర్ధంతి. వ్యథినంవత్సరం అయిన వర్ధంతి యిట్టనే జరుగుతుందని చెప్పకేముకాని, మొన్నటి వర్ధంతి దేవుడి తిర్నాళ్ళమాదిరిగానే జరిగిందనవల్సి వుంటుంది. టాక్సీడ్రైవర్ల సంఘం వారట ఎ. సి. పటాన్ని వీధివీధినా, వార్డు వార్డునా వూరేగిస్తూ–కర్రసాములా, గిర్రసాము గరిడీలతో వుత్సవ వుకన్సరంగా నగరమంతా తిప్పారు. ఇంకో బండిలో వూలపామ్మీద ఎ. సి. వర్ధంతిక్కార్డు పెట్టి, అదిత్యంపై దేవుడిగొడుగు పెట్టి వూరేగించారు. ఎవరైనా కొబ్బరికాయ– నైవేద్యాదులు యిచ్చారోలేదోకాని, వలుదోట్ల వలు వూలమాలలతో ఎ. సి. చిత్రం నిండిపోయింది. ఇట్టాంటిది ఈ యుగంలో ఇంకే బోస్రైనా, యింకే నాయకుడిరైనా జరుగుతుందా, వ్యక్తేకింది మరణంతర్వాత, మరణించిన సంవత్సరంతర్వాత జరుగుతుందా?

విచిత్రంగా తోచవచ్చుకాని, ఇదీ నిజమనిపిస్తున్నది. మరణం తర్వాత కూడా ఎ.సి. ఎంతమేలుచేకూర్చుతున్నాడా అనిపిస్తుంది. అదేమంటారా, వినండి: ఇవ్వాళు ఏ. సి. విగ్రహంవున్న నెల్లూరు నడిబొడ్డు అనదగిన కూడలికోడ్డు దాదాపు 1½ సంవత్సరంగా ఎంత అందరగా, ఎంత బండాలంగా, మానవమాత్రులు కనీసం నడవడానికికూడా యోగ్యంగాకుండా, కార్లు గీర్లు అనలే పోకుండా రాతిబండలతో, గులకగుట్టలతో, మురుగునీటితో, చెత్తాచెదారాలతో ఎంత నికృష్టంగా, సిగ్గూఎగ్గూ లేనివిధంగా వదివుండిందో నెల్లూరు పౌరులకు బాగాతెల్సు. కడకు యీరోడ్డువ్యవహారం కోర్టుకుకూడా ఎక్కి స్టేయివ్వడం జరిగింది.

అట్టనే, ఇంకాచెప్పాలంటే, ఇంకోవ్యక్కి వుయ్యాలకాల్వను వూడ్చి రోడ్డును విశాలం చేసే వథకంపేరుతో నగం పనిజరిగి, మిగతా నగంవని అట్టనే పీట్లవూళ్ళు గల్సి

నిండుజీవంతో ఏ. సి.

పోయి రాకపోకలకుఎంతగానో ఇబ్బందిగా వుంటుండినా అటు మ్యూసిపాల్టీగాని, ఇటు రోడ్సు- బిల్డింగ్స్‌శాఖగాని పట్టించుకోనే లేదు. ఈ వుయ్యాల కాల్వమీద మామ్ హోల్స్ కూడా అట్టనే మధ్య మధ్య తొర్రలుగా నిల్చిపోయి వుండినవి, మనుషులు నడవడానికి విల్లేకుండా. ఈ మ్యాన్ హోల్స్‌లో ఎందరుపడ్డారో, ఎందరు గాయపడ్డారో! కడకు వొక మునలాయన యిప్పటి యీ ఎ. సి. విగ్రహానికి కాస్త ఎదురుగానే వొక మ్యాన్‌హోల్‌లో కాలు జారివడి, కాలగీలుబరిగి, తీవ్రంగా గాయపడి, కడకు అనుపత్రితో ప్రాణాలపదిలాడుకూడా. అంత అందరగా వుండింది యీ కూడలి రోడ్డు ప్రాశస్త్యమంతా. ఇంతకాలం ఇంత అందరగావున్న యీ ప్రాంతం అకాల యివ్వడు అద్దంగా రూపు దిద్దుకున్నది; అందంగా విశాలమైన తివాచీగా తయారైంది.

ఇక విగ్రహానికి సంబంధించినంతవరకు ఇంకోమాట చెప్పక తప్పడంలేదు. ఇవ్వాళు నెల్లూర్లోవున్న ఏ విగ్రహానికి కూడా గజమైన పొలికలు, మొక్కట్లు వరిగాలేవు. ఇవ్వాళుసైతం యింతఅందంగా మనుషైన రాళ్లతో అమర్చిన ఎత్తుపీఠంపైన నిలువెత్తున వ్యక్తిష్ఠింపబడిన ఎ.సి విగ్రహంలో నిజపొలికలు, మొక్కట్లు లేవనేచెప్పాలి

— కారవ 2 వ పేజీలో

THE NELLORE TYRE DEALERS SYNDICATE
ANNOUNCEMENT

Tyres & Tubes for Tractors, Scooters, Motor Cycles, Passenger Cars are available at the Company's List Price plus other charges with the following Dealers:—

(1) Ms. Swastik Diesel & Engineering Corpn. Nellore.
(2) Ms. Raghava Brothers, Nellore.
(3) Ms. Sawhney Trading Co. Pte. Ltd. Nellore.
(4) Ms. Mahalaxmi Agencies, Nellore.
(5) Ms. Vinayaka Tractor & Motor Parts Co. Nellore,
(6) Ms. N. M. S. Auto Stores, Nellore.

Necessary arrangements are being made to regularise the registration of Tyres. AWAIT FURTHER DETAILS.

Other dealer friends who are willing to join as members of the Syndicate are requested to contact the Syndicate Office.

విజయదశమినాడు
విజయవంతమయిన ప్రారంభం!
శ్రీ లక్ష్మీప్రభ చిట్‌ఫండ్ కంపెనీ,
14/45, ఆచారివీధి – నెల్లూరు.
ఆకర్షణీయమైన షరతులతో – అందరకు అందుబాటుగా,
అర్థిక వెసులుబాటుకు మాతో సంప్రతించి,
సహకరించ ప్రార్థన.

ఉత్తరక్రియలు

మా అమ్మ చిమ్మిరి హనుమాయమ్మగారు 17-9-68 శేది రాత్రి గం. 7-45 నిమిషములకు వెల్లూరు హాస్పిటల్ లో మరణించినదని చెప్పుటకు చింతించుచున్నాము. పెద్దకర్మ 2-10-68 శేదిన కలికివాయి చిట్వేలుగుంటలో జరుగును. బంధువులు - మిత్రులకు వత్తిక ముఖముగా తెలియజేయడమైనది.

కుమారులు:-

(1) చిమ్మిరి నరసింహారావు, బి. ఏ., బి. యల్. అడ్వకేటు.

(2) చిమ్మిరి మాల్యాద్రి. యం. ఏ., పి. యస్. యం.

(3) చిమ్మిరి లక్ష్మీకాంతారావు. యం. యస్సి.

గుంటూరు అ॥ సబ్ కోర్టులో

S. C. 182 of 67. E. P. 2 of 68.

(1) చీమకుర్తి శీతారామయ్యగుప్తా

(2) చీమకుర్తి రామమోహనరావు —వాదులు - (డిక్రీహోల్డర్లు.)

(1) పెదళ్ళ వీరయ్య (2) పెదళ్ళ సాంబయ్య —ప్రతివాద్లు - (జె. డెట్టర్లు.)

వాదితరపు పెద్యూలు:-

గుంటూరు డిస్ట్రిక్టు నబ్ డిస్ట్రిక్టు యిలాకా, తంగెళ్ళమూడి గ్రామములోని 1-వ వ్యతివాది కాలాకు యాలం కావలసిన స్థిరాస్తి వివరము:-

(1) డి॥ నెం. 89 రు, యి 3-69 ట్టు మించామలె యి 1-00 ట్టు శేరీమాగాణి తూమికి హద్దులు:- [తూ] గవర్నమెంటు బోదెకాల్వ [ద] తోటకూర నుబ్బమ్మతూమి [ప] పెద్ది వెంకటస్వామి కుమారుడు వెంగయ్య తూమి [వు] గవర్నమెంటు బోదెకాల్వ. ఈ హద్దులలోగాయున్న యి 1-00 శెంట్లు శేరీమాగాణి (0.40 హె.)

వాది వేసిన కిమ్మతు రూ. 1000/-
అమినా వేసిన కిమ్మతు రూ. 1500/-
నర్కారు పాట రూ. 6500/-

(2) డి॥ నె. 51/1 రు, యి 2-69 ట్టు మించామలె యి 0-75 శెంట్లు శేరీమాగాణి తూమికి హద్దులు:- [తూ] చీమకుర్తి శేషారత్నమ్మగారి తూమి [ద] గవర్నమెంటు బోదెకాల్వ [ప] మోటూరి సోమయ్యతూమి [ఉ] దూళిపూడి మల్లిఖార్జునరావు తూమి. యీ హద్దులలోగా యున్న యి 0-75 ట్టు శేరీమాగాణి (0.30 హె.)

వాది వేసిన కిమ్మతు రూ. 750/-
అమినా వేసిన కిమ్మతు రూ. 1000/-
నర్కారు పాట రూ. 5000/-

యీ అస్తిని పై కోర్టు వారియొడుట 21-10-68 శేదిన వగలు 11 గంటల నుండి బహిరంగముగా యాలము వేయబడును. గనుక కావలసినవారు యాలం పాట పాడవచ్చును.

—వి. రంగనాయ్, వాద్లుఅడ్వకేటు.

అనంతపురం డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 13 of 65. E. P. 102 of 68.

మడకసిరా యిమాంసాబు —వాది.

నబీ రసూల్ వగైరా —వ్యతివాదులు.

పై నెంబరులో వ్యతివాద్లు షెడ్యూలు యిందిని పై కోర్టువారియొడుట 8-11-68 శేది వగలు 11 గంటకు వేలంవేయబడును.

షెడ్యూలు:- అనంతపురం గ్రామంలోని మున్సిపల్ పాతవార్డు 5, కొత్తవార్డు 18, క్లాకు 13/బి, T. S. 1677, పాత డోర్ నె. 818, కొత్తడోర్ 127, పా. అ. 1624, కొ. అ. 6242 గల ఇంటికి చెక్కుబందిః- [తూ] కాల్వకోడ్డు [ద] అల్లిషేర్ ఖాతా యిల్లు [ప] అల్లిషేర్ దస్తగిరిసాబు యిల్లు [వు] అల్లిషేర్ ఖాతా యిల్లు. యీ మధ్యగల [తూ - ప] 13 గజాలు. [ప - ద] 4 గజాలు.

—జి. శ్రీరాములు - వాదివకీలు.

జిమ్మోక్తైతు

శ్రీ కీలక ఆశ్వయుజ శుద్ధ పంచమి శుక్రవారం 27-9-1968

సోమశిల- ఇక బాధ్యత మనదే!

సోమశిల ప్రాజెక్టు రైతుమహానభ జరగడం; అందులో కేంద్రమంత్రి డాక్టరు కె. ఎల్. రావు, ముఖ్యమంత్రి శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి, చీఫ్ ఇంజనీరు శ్రీ మల్లారెడ్డి వగైరాలు పాల్గొనడం వగైరా జరగడంగానే పరిణమించింది. సోమశిల అవసరాన్నిగూర్చిన తమ అందోళనను నెల్లూరు రైతాంగం గట్టిగనే ప్రకటించగలిగింది; సోమశిలవట్ల వారిలో సానుభూతిని దృఢంగా కేకెత్తించగలిగింది. ఆ కార్యాన్ని కొంతవరకు సానుకూలం చేసికోగలిగింది. ఇది ఎంతైనా నంతోషించదగిన విషయం.

సోమశిల నిర్మిస్తామని ముఖ్యమంత్రికాని, మరొకమంత్రికాని బహిరంగంగా హామీ యీమి ఇవ్వలేదు. అధికారంలో వున్నవారు ఆ విధంగా హామీలు ఇవ్వలేరు; ఇవ్వడం సంకటకరంగాకూడావుంటుంది. అందువల్ల సోమశిలనుగూర్చి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు యీమిచెప్పలేదేమని నిరాశ చెందవలసిన అవసరంలేదు. సోమశిలకు అనకూలంగానే వునాది పడింది; శాయశక్తులా నాల్గవ ప్రణాళికలో చేర్పించగలననే ముఖ్యమంత్రి మాటలవెనుక హామీ, వాగ్దానం, చిత్తశుద్ధి అన్నీ వున్నాయని విశ్వసించడం పొరబాటు కాదనిపిస్తుంది.

సోమశిలకు అభివృద్ధి వన్ను చెల్లించాలె; తవ్వదు. అభివృద్ధివన్ను చెల్లించుటకు నమ్మకితెల్పి సోమశిలను సంపాదించుకోనైనా సంపాదించుకోవాల; లేక సోమశిల అకనైనా వదలుకోవాల. ఈవరిస్థితిని గ్రహించే, అభివృద్ధివన్ను చెల్లించుకు పెద్దలు నమ్మకించారు; ఈ నమ్మకితెల్పినతర్వాతే ముఖ్యమంత్రిగారు మాట ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ అభివృద్ధివన్ను చెల్లించుల్ ఒక సౌకర్యం వుంది. చెల్లా గ్రామాలవారే ముందు అభివృద్ధి వన్ను చెల్లించవలసి వుంటుంది. సోమశిలవల్ల లాభపడే మెట్టగ్రామాలవారు ప్రాజెక్టు పూర్తియైన పిమ్మట చెల్లించవలసి వుంటుంది. ఇది మంచి నదుపాయమే. అభివృద్ధివన్ను ఎకరాకు రూ 300 లు. చెల్లాలో ఈ మూడువందల రూపాయల వన్నును; ఐదెకరాల పైనవుండే రైతులు ఐదు సంవత్సర వాయిదాలలోను; ఐదెకరాలలోపు రైతులు ఆరుసంవత్సర వాయిదాలలోను ఈ వన్నును చెల్లించవలసి వుంటుంది. అంతే ఐదెకరాలకంటే ఎక్కువవున్న రైతులు సంవత్సరానికి 60 రూపాయల వంతున ఐదేళ్ళు; ఐదెకరాలకంటే తక్కువున్న దిన్న రైతులు సంవత్సరానికి రూ 50 ల వంతున ఆరేళ్ళు చెల్లించాలన్నమాట. ఈ రెండు తరగతులే అన్నారుకాని, ఇంకోతరగతిని కూడా పేర్కొనుచేయవచ్చు. రైతుల్లో మొదటితరగతి వారున్నారు; సంపన్నులున్నారు. సోమశిలవల్ల ఎక్కువలాభం పొందబోయేదికూడా వీరే. ఇలాంటివారి వద్ద అభివృద్ధిపన్నును ఒక్కసారో, లేక తక్కువ వాయిదాలలోనో వసూలుచేయవచ్చు. పెద్దరైతులు అవిధంగా చెల్లించుటకు వెనుకాడవలసిన అవసరంలేదు. మొదటి వాయిదాలో అభివృద్ధి వన్ను ఎంతఎక్కువవసూలవుతుందో, ప్రాజెక్టు ప్కారంభానికి అంత అనుకూలంగా వుంటుంది. ఈ సూచన వ్యక్తిగతమా అలోచించదగింది; పెద్దరైతులూ స్వచ్ఛందంగా నమ్మతించదగింది.

అభివృద్ధిపన్ను చెల్లించుకు చెల్లా రైతాంగంలో మూడింట రెండువంతులు తమ నమ్మతినితెల్పితే, ఆ నమ్మతిని వ్రాతపూర్వకంగా తెలియజేస్తే, అది గజిట్‌లో ప్రకటించబడి, ఆ తర్వాత కార్యకలాపాలు అధికారికంగా జరిగిపోతాయి. ఇది మొదట నాల్గవ వ్యాసాళికలో చేర్చబడవలసివుంది. అంతే నంతకాలకతకంగం రెండుమూడు మాసాల్లో పూర్తి అయితేకాని, వకాలంలో ప్రణాళికలో చేర్చేదృష్టికి గడంగే అవకాశముండదు. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి సోమశిలను ప్రణాళికలో చేర్పించుటకు చిత్తశుద్ధితో కృషిచేస్తారు; నందేహంలేదు. కేంద్రమంత్రిగావున్న డాక్టరు కె. ఎల్. రావు, త్వరలో కేంద్రవాటర్ కమిషన్ కు పోతోవున్న చీఫ్ ఇంజనీరు శ్రీ మల్లారెడ్డి సోమశిలకోసం ప్రాణాన్నిచ్చేంత శ్రద్ధానక్తులు కలిగివున్నారు. సోమశిల ప్రాజెక్టుకు మందిరోజులు వచ్చాయనుటకు ఇవి సూచనలు. ఈ నదవకాశాన్ని ఇప్పుడు జారవిడిస్తే, సోమశిలకు శాశ్వతంగా తిలోదకాలిచ్చుకోవలసివస్తుంది. అందువల్ల రాష్ట్రప్రభుత్వసామ్యూతిని వంపొందినట్లుగానే; ప్రధాని, తదితర కేంద్రనాయకులను కూడా కలసుకొని, సోమశిల అవసరాన్ని, దాని బహుళ ప్రయోజనాలను వారు గుర్తించి సహాయపడునట్లు కృషి చేయవలసివుంది. కేంద్రనాయకులను వొప్పించగలగడమంటే, కసినం వారు విముఖులు కాకుండా మూకుమ్మడి మంటే; సోమశిలవట్ల సానుభూతిశక్తి, దానిని నాల్గవప్రణాళికలో చేర్పించుటకు శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి ప్రభృతులు చేసే కృషికి బలాన్ని చేకూర్చడమవుతుంది. అందువల్ల సోమశిల రైతునంఘంవారు, జిల్లాలోని కాననానక్యులందరిని తినుకొని, ధీక్షితి రాయబారం పోవడం అవసరం. ఈపని ప్రధాని లాదిగా అమెరికా పర్యటననుండి తిరిగిరాగానే జరగవలసివుంది. ఇది అత్యవసరం.

సోమశిల తెమ్మకోవడమో, వదలుకోవడమో అనే బాధ్యత ఇప్పుడు పూర్తిగా నెల్లూరు రైతాంగంమీదనేవడింది. ఇప్పటివరకు అధికారంలోవున్నవారిని గట్టార మాడుకుండినాము. ఇప్పుడు అధికారంలోవున్నవారు నెల్లూరువారిని నిందించకుండా చూచుకోవలసివున్నది. అభివృద్ధివన్ను చెల్లించుకు నెల్లూరైతులు తమకై కాము ముందుకువచ్చి, నమ్మతిపత్రాలపై సంతకం చేయవలసివుంది. ఇప్పుడు తటపటాయించినా, వుపేక్షించినా తమకుతామే అపకారం చేసికోవడమేనని నెల్లూరు రైతాంగంగుర్తించాలి. అభివృద్ధివన్ను చెల్లించు దిన్నరైతులకు శిక్షనైనదని మేము చెప్పలేము. కాని ప్రతివిడూ సకాలంలో సాగుచేసుకోలేక, వేసినపైరును ఎండబెట్టుకుంటూ, నష్టపడేబదులు, అప్పోసప్పో అభివృద్ధివన్ను చెల్లించి, సోమశిలను నిర్మించకేసుకొని, నమ్మకమైన పారుదల సౌకర్యాన్ని కల్గించుకోవడం మంచిది. అందువల్లనే స్వచ్ఛందంగా ముందుకువచ్చి అభివృద్ధి వన్నుకు నమ్మతి తెల్పమని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము. ఇది ఇతరుల వనికాదు, తమ అవసరమని గుర్తించవలసిందిగా కూడా నెల్లూరు రైతాంగాన్ని కోరుతున్నాము.

ఇక సోమశిల వ్యస్తుత వుపయోగం: ప్రాజెక్టువని, నాల్గవ ప్రణాళిక నాల్గవ సంవత్సరం ప్రారంభంకావచ్చు. ప్రారంభమైనతర్వాత, ఆలస్యంలేకుండా పూర్తిచేయబడుతుంది. ఇప్పుడు నెల్లూరు, కోవూరు తెల్లాలోని 1 లక్ష 80 వేల ఎకరాలు; కావలి, కనుపూరు కాల్వల క్రింద 1 లక్ష 80 వేల ఎకరాలు- మొత్తం 3 లక్షలా 60 వేల ఎకరాలకు పారుదలసౌకర్యం లభిస్తుంది. తర్వాత జిల్లా దక్షిణ తాలూకాలకు విస్తరించే అవకాశ ముంది; విస్తరింప చేయాలనే అలోచనావుంది. జిల్లావరిష్టు చేర్మెన్ శ్రీ చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు ఈ విషయాన్ని విశదం చేయించుకొని, నంతృప్తి వడినారు. భవిష్యత్తులో సోమశిల నాగార్జునసాగర్ క్రిందకు రాని మెట్టప్రాంతాలన్నిటికి తవ్వకవువయోగవడబోతుంది. డ్యాం ఎత్తుకాని, కాల్వలు వగైరాలుకాని మున్ముందు అవసరాలకుతగినట్లునిర్మించబడతాయేకాని, వెంటనే పారుదలకు అవసరమైన 3 లక్షల 60 వేల ఎకరాలకు నరివడునట్లు మాత్రమే రుదించబడవు. సోమశిలకు వునాదివడి, రూపమనేది ఒకటి ఏర్పడిశేనే తర్వాత విస్తరణకు అవకాశమనేది గమవార్హమైన ముఖ్య విషయం. అందువల్ల సోమశిలను అభివృద్ధిచేస్తున్న మెట్టతాలూకాలవారు అనంతృప్తి వడవలసిన కారణంలేదని చెవుతున్నాము. పైగా, ఇప్పుడు వారూ ఈ కృషిలో భాగస్వాములుకావడం స్వీయశ్రేయస్సుకి అవసరమనికూడా హెచ్చరిస్తున్నాము.

——

ఈ వారం విశేషాలు

హరిజనుడైన బ్రాహ్మణుడు

రాజస్థాన్‌లో ఒక వింత జరిగింది. అక్కడి మెడికల్ కాలేజీలో సీటు సంపాదించుకోడంకోసంగా ఒక బ్రాహ్మణ యువకుడు ఒక హరిజనునికి దత్తపుత్రుడుగా తీసుకోబడినట్లు ఒక శతంగాన్ని నడిపి-హరిజనుడనిపించుకొని షెడ్యూల్డ్ కులాల రిజర్వేషన్‌క్రింద మెడికల్ సీటు పొందినట్లు వొకవార్తపొక్కింది. చట్టనమ్మతంగానేవున్నా అశ్యర్యకరంగాశేదూ యీ వుదంతం? వ్యక్తుత్వం వొకచట్టంచేసి కొన్ని నిబంధనలు విర్ణుచేస్తే- వాటికి ఎన్ని గోతులుతవ్వాలో అన్నితవ్వుతున్నారు మనవాళ్ళు!

ఆంధ్రలో దొంగమెడిసన్‌సీట్లు

ఈ విషయం ఎందుకు ప్రస్తావన వచ్చిందంటే-ఇటీవల ఆంధ్రవ్యతేశ్‌లో మెడికల్‌కాలేజీల అడ్మిషన్లలో బయటవడిన కొన్నిమోసాలు పై వుదంతాన్ని తలదన్నుతున్నాయి. ఆశ్చర్యం, యీ దేశంలో కడకు విద్యానంతల్లో కూడా ఎంతకర్మశం పేరుకొనిపోయివున్నదో, ఎంత గోల్‌మాల్ జరిగి పోతున్న దో చూస్తుంటే గుండెలు బాదుకోవల్సివస్తున్నది.

మార్కులవట్టికలను తారుమారుచేసి, తక్కువమార్కులు వచ్చినవారికి ఎక్కువ మార్కులు వచ్చినట్లుగా రికార్డు తారుమారు చేసి, దొంగషెడ్యూలుకులాల - తాతల సర్టిఫికేట్లు సృష్టించేసి, మార్కుల అర్హతున్న అభ్యర్థుల్ని నెట్టివేసి, మార్కులు రాని విద్యార్థులకు మెడికల్‌కోర్సులో సీట్లు కేటాయించడం ధారాళంగా జరిగిపోయింది. ఇట్టా దొంగసర్టిఫికేట్లతో, అక్రమ విధానాలతో తెలంగాణా మెడికల్ కళాశాలల్లో 30-40 మంది, ఆంధ్ర ప్రాంత కళాశాలల్లో మరో 20-30 మంది సీట్లు సంపాదించుకున్నారట. తెలంగాణా నకిలి సంబంధించిన మోసాల్నంతా సెంట్రల్ సి. బి. డి. కాలవాడు దర్యాప్తు జరుపుతున్నారు.

ఆంధ్రప్రాంత మెడికల్ కాలేజీల అడ్మిషన్లలో ఇంకో తమాషాఅయిన మోసం జరిగింది. శేవలం పరీక్షల్లో వచ్చిన మార్కుల ఆధారంతోనే గాకుండా, ఎక్స్ట్రా కరిక్యులర్ అక్టివిటీలు-గీడలు ప్రాపిణ్యం పేరుతో బాగా తక్కువ మార్కులు వచ్చినా మంత్రుల, గింత్రుల వగైరా పలుకుబడి గలిగినవారి యిలా పిల్లలు కొందరికి సీట్లుయివ్వడంజరిగిం

ఇట్టా అక్రమంగా సీటుపొందినవారిలో గుంటూరు మెడికల్‌కాలేజి ప్రిన్సిపాల్, పెట్రోలియం కమిటీ చేర్మెన్, ఒక వ్యక్తి ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ వైస్‌చాన్సలర్‌గా నియాయకమై కోర్టుగొడవలతో వెనక్కు తిరిగివచ్చినవాడూ అయిన డాక్టర్ పి. వరసింహారావుగారి అబ్బాయికూడా వొకడట. వీరిలో పేయిల్ న్యూనుకూడా నేరుగా యెత్తలేని అబ్బాయి వెయిట్‌లిఫ్టింగ్ చాంపియన్ అయినట్లు; కవిత్వంలో ఓనమాలు తెలియనివాడు 'పొయిట్రీ రైటింగ్'లో పనతవున్న కవిండ్రైనట్లు దొంగసర్టిఫికేట్లతో, దొంగ అర్హతలతో దొడ్డిదారిన అడ్మిషన్లు పొందినవారు వది మందిదాకా వున్నారట.

షెడ్యూలు కులాల పేరుతో దొడ్డిదారిన అడ్మిషన్లుపొందిన ఐదుగురు అభ్యర్థులకు 'రెడ్డి' పేర్లు వున్నాయట. ఇందులో నెల్లూరుజిల్లా రెడ్లు ఎందరున్నారో? ఈ సిగ్గుమాలిన విషయాలన్నీ యిప్పుడు రచ్చకెక్కాయి. పిబిమిద వర్మలు, వ్యాఖ్యానాయ విర్ణాట్లు తినుకోబడుతున్నాయి!

బెంగాల్ మధ్యంతర ఎన్నికలు

ఈ సంవత్సరం నవంబరు 17 శేదిన వశ్చిమ బెంగాల్‌లో మధ్యంతర ఎన్నికలు జరగగలవని ఎన్నికల వ్యవహారాధికారి ఎన్. పి. సేన్ వర్మగారు చెవ్తున్నారు. రాష్ట్రంలోని వరదప్రాంతాల్లో అక్కడక్కడా దెబ్బతిన్న పోలింగ్ కేంద్రాలను తిరిగి వునర్నిర్మించే ఏర్పాట్లు జరుగుతాయన్నారు. ఇంకా నెలావది హేనురోజుల్లోనే యీ బెంగాల్ రాజకీయ యుద్ధం పరివూర్తికానున్నది. రాజకీయ నుస్థిరత యిరనైనా అక్కడ ఏర్పడుతుందో లేదో, మళ్లీ అందుకు ప్రభుత్వమే దావరిస్తుందో లేదో చూడాలి.

మధ్యప్రదేశ్ కొత్త ముఖ్యమంత్రి?

మధ్యవదేశ్‌లో ఏదో మర్మంగానే నర్దుబాటు జరిగేటట్లున్నది. [మధ్యవ్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ శి. ఎఁ. సింగ్‌గారు తన ముఖ్యమంత్రి వదవిని పారంగర్ రాజారాజా నరేశ్‌చంద్రగారికి అప్పగించి కాను శెలవెనుకకు వెళ్ళాలను కుంటున్నారట.

ఏదో ఈ రూపంగానైనా మధ్యప్రదేశ్ నంయుక్త విధాయకదళ్ లకలకలు నర్దుకొని కాన్ర రాజకీయ స్థిరత్వం దొరికితే మంచిదే. ఈ కొత్తముఖ్యమంత్రి వరకు నిందియా రాజమాత, జవనంఘీయులు (నంయుక్త విధాయకదళంలో అధిక నంఖ్యాక బలగంవున్న వ్యాపారవర్గం) స్వాగతం చెవ్తున్నారు. ఈ పారంగర్ రాజాగారు యిటీవలదాకా కాంగ్రెస్ గుడారంలోనేవుండి యీ మధ్యవే బయటవడ్డ వ్యక్తి. మొత్తానికి పాతరాజాలంతా వట్టాభిషిక్తులవుతున్నారు.

—కొరవ 11 వ పేజీలో

నెల్లూరు వచ్చిపోతూ

విలేకరి

ప్రకృతి కరుణించింది!

ప్రకృతి కనికరించిందోచ్! గతవారం రోజులుగా జిల్లా లో అప్పుడప్పుడు వర్షం పడుతూ, 26 వేది రాత్రి గాలితోకూడా ధంధికొట్టింది. తుపానా అనిపించేవిధంగా వుండినది ఆ వీవ్రత. నెల్లూరులో 43 మిల్లీ మీటర్లు; అంటే సుమారు 1 3/4 వడుసు వర్షం కురిసింది. ఏటికీకూడా దండిగా నీళ్లు వచ్చాయి. శుక్రవారం నెల్లూరు ఆనకట్ట మీద 2.4 అ., నంగం ఆనకట్ట మీద 2.0 అ. నీరు ప్రవహిస్తున్నది.

ఏరు, వర్షము రెండూ వచ్చాయికాబట్టి డెల్టాలో నార్లు కాపాడుకోగలిగినవాళ్లకు ఆరాటరా నాట్లు జరిగిపోతాయి.

అభ్యుదయ రైతుసంఘం- తిమ్మారెడ్డిగారి ప్రారంభోత్సవం

జిల్లా అభ్యుదయ రైతునంఘ ప్రారంభోత్సవం 6 వేది మ. 3-30 కు జి. వ. హాలులో వ్యవసాయమంత్రి శ్రీ తిమ్మారెడ్డిగారిచే జరవబంశతుంది వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయ ఉపాధ్యక్షుడు శ్రీ ఓ వుల్లారెడ్డిగారు అధ్యక్షత వహించవచ్చు. ఉత్సాహంకల రైతులెల్లరూ తవ్వకపాల్గొన వలసిందిగా కార్యదర్శులు అహ్వానిస్తున్నారు.

రైతులకు ఒక నంమం అవనరం. రైతులు ఈ నంఘాన్ని బలవరుతుంవే, ఈ నంమం రైతు నమన్యలను చేవట్టి వటిష్టంగా వగజేస్తుంది. అభ్యుదయ రైతు నంమంలో నభ్యులుగా చేరండి; 5 వేది నమావేశానికి తవ్వకరండి! — ఇది, రైతు వక్షపాతులమైన మా విజ్ఞప్తి.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయంలో ఫస్ట్!

మన వెంకటగిరి రాజకుమార్, నమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ గోపాలకృష్ణగారి కుమారుడు చిరంజీవి సాయిరాం యీ చేంద్ర వి. వి. లో మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయం లోనే మొట్టమొదటివాడుగా ఉత్తీర్ణుడయ్యాడట. ఫిలానా ఫిలో యితనికొచ్చినన్ని మార్కులు రెండు మూడు దశాబ్దాలయినవల ఎవ్వరికీ వచ్చివుండవనికూడా అంటున్నారు. వెంకటగిరి యీ చేంద్ర వంశంలో మొట్టమొదటి గ్రాడ్యుయేట్ ఈ సాయిప్రసాదే కావడం మరొక విశేషం.

మేధావంతుడైన ఆ విద్యార్థిని, అదృష్టవంతుడైన ఆ తండ్రిని నిండుగా అభినందిస్తున్నాము.

రైళ్ల రాకపోకలు

ఈసారి అక్టోబరు 1 నుండి రైళ్ళ రాకపోకల్లో పెద్దవిశేషాలేమిలేవు. అన్నివేళలు యించుమించు పాతవే. ఒక్క హైదరాబాదు ఎక్స్‌ప్రెస్ మాత్రం ఉదయంపూట నెల్లూరుకు ఒకగంట ముందుగా వచ్చేస్తుంది. విజయవాడ పాసింజరు ఉదయం ఒక గంట ఆలస్యంగావస్తుంది.

లంగర్ కేసులో ముగ్గురికి శిక్షలు

9-6-68 వేది లంగర్‌మట్టల ఫ్యాక్టరీపై దాడిచేసి, గోడవుకు నిప్పుపెట్టి, వ్యాజ్యమకాల్ని నష్టపరచారని అరుమందిపై మోపబడిన నేరాలమ అడిషనల్ సెషన్సు జడ్జి శ్రీ ఎం. వి. ఆర్. శాస్త్రిగారు విచారించి; ఇద్దరిమీద నేరాలు రుజువుకాలేవని వారిని వదలివేస్తూ; కాదర్‌బాషా వురఫ్ బుర్గుల్ బాషా, సుభాన్, కసాయిమస్తాన్, రహంతుల్లాలకు తలా 3 నంవత్సరాల వంతున కఠినశిక్షలు విధిస్తూ 25 వేది తీర్పుచెప్పారు.

ప్రాసిక్యూషన్‌పక్షంగా అ. వ. ప్లీ. శ్రీ సి రామకృష్ణ, వారికి నహాయంగా శ్రీ ఎన్. రంగనాథం; ముద్దాయిలపక్షంగా ఎమ్. నుందరాచారి, వి. నరసింహారావు గారలు వాదించారు.

ఎండ్రిన్ చావు

రాజవీధిలోని వెంకటేశ్వర లాడ్జిలో, 15 వేది, వై. నుబ్బయ్య అనేవ్యక్తి ఎండ్రిన్ త్రాగి ఆత్మహత్య చేనుకున్నాడట. ఇతనిది విజయవాడ అనేదితప్ప, యించే వివరాలు తెలియదు.

విద్యార్థి ఫెడరేషన్ దొడవ

విద్యార్థి ఫెడరేషన్ పేరు విని దాల రోజులైంది. అది నామరూపాలులేకుండా పోయిందనికాదు; ఎందువల్లనో ఇటీవల అది అంతవెలుగులోలేదు. అటువంటి ఫెడరేషన్ దొడ్డ కొనయ్యమ్మ కాలేజి విద్యార్థినుల హక్కుల రక్షణపేరుతో బయటకు వచ్చింది. ఒక విద్యార్థిని తండ్రికి ప్రిన్సిపాల్ వ్రాసిన వుత్తరం చూదాము; విద్యార్థి ఫెడరేషన్‌వారు వ్యాఖ్యానించిన కథనాన్ని చూదాము.

''మీఅమ్మాయిని ఇంటివద్దయినా వుంచుకోండి; లేదా కాలేజిలో అయినా హాజరు వరచండి; అంతేకాని, గేటువద్దచేరి అటాయిస్తుంటే తగినచర్య తీనుకోవలుతుంది'' అని ప్రిన్సిపాల్ వుత్తరం. ''విద్యార్థుల మందరం ఒక్కటే. ఇకనుండి మీ దుష్ట ప్రవర్తన మానుకోగలరని ఆశిస్తున్నాం'' ఫెడరేషన్‌వారి కరవత్రంలోని వెదరింవు యిది.

కాలేజీల విద్యార్థులు నమ్మెచేస్తున్నారు. స్త్రీలకళాశాలలోకూడా నమ్మెకాని, అది విజయవంతమైనట్టులేదు. ఏ కొద్దిమంది తప్ప, అత్యధికభాగం కాలేజికి హాజరవుతున్నారు. హాజరు కాకుండడమే కాకుండ, వీధిలోనిలబడి గొడవచేస్తున్న నలుగురైదుగురు విద్యార్థినులతల్లిదండ్రులకు ప్రిన్సిపాల్

ఈసారివారం పత్రికరాదు

వరుసగా శలవలు వచ్చాయి. అంచేత వచ్చేవారం 4-10-68 తేది జమీందారైతు పత్రిక వెలువడదు.

— మేనేజరు.

నీటిమట్టం

కనిగిరి రిజర్వాయరు	11.0 అ.
నెల్లూరు చెరువు	9.0 అ.

మంత్రుల 'మేళా'

20 వేది నెల్లూరులో జరిగిన రాష్ట్ర, కేంద్ర మంత్రుల 'మేళా'!

కాలేజిభవన ప్రారంభోత్సవ నభావేదికమీద ఎడమవైపు మూడవవారినుండి కుడికి వరువగా— కె. వి. రఘునాధరెడ్డి, పి. వి. నరసింహారావు, కాను బ్రహ్మానందరెడ్డి, డాక్టరు కె. ఎల్. రావు, కె. వి. నరసింగరావు, శీలం సిద్ధారెడి, నలమోతు చెంచురామానాయుడు.

నెల్లూరు లయన్స్‌క్లబ్ 'బ్లిపిల్ వ్యాక్సిన్' కార్యక్రమాన్ని చేపట్టింది. వ్యాక్సినేషన్ చేస్తున్న డాక్టరు సింహాలు— శ్రీ కె. ఈశ్వరయ్య, వి. మధుసూదనశాస్త్రి.

పిల్లల ఆస్పత్రి ప్రారంభం

శ్రీ రేబాల లక్ష్మినరసారెడ్డిగారి అసాధారణ వదాన్యత విజయదశమినాటినుండి కొంతసార్థకత చెందబోవడం నంతోషాన్ని కల్గిస్తున్నది. 1-10-68 వేదినుండి ఆధునంలో అవుట్ పేషెంటు విభాగం పని జేస్తుందని, నూవరింటెండెంటు శ్రీమతి సావిత్రమ్మగారు తెలియజేస్తున్నారు. డాక్టరు సుధాకరరెడ్డిగారు ఇ. ఏ. డాక్టరుగా వ్యవహరిస్తారట.

పిల్లల వ్యాధులకు అనుక్షణసేవ అవునరం. అందువల్ల ఓ. పి. కంటే ఇన్ పేషెంటు విభాగం ముఖ్యం. అదికూడా త్వరలోనేప్రారంభం కాగలదని ఆశిస్తాము.

నెల్లూరు బజారు

మొలగొలుకులు	వుట్టి	600-00
దొంగనంబర్లు	,,	510-00
టి. కె. ఎం. 6	,,	520-00
ఐ. ఆర్. 8.	,,	500-00
శెల్లశీనర్లు	,,	520-00
కాగులు	,,	700-00
తొన్నలు	,,	920-00
నక్షలు	,,	710-00
ఉలవలు	తూము	60-00

అకాల మృత్యువాతపడిన కె.వి.ఆర్. సోదరుడు శ్రీ నంబిరెడ్డి

కంటద్దాలు - రేడియోలు

డాక్టరు నిర్ణయించిన కంటద్దములు గ్యారంటీగ - శాస్త్రీయముగ, అనుభవముగల పనివారలచే నరనమైన ధరలకు యివ్వబడును.

రేడియోలు, ట్రాన్సిస్టర్లు, టేపురికార్డులు, యితరమైన ఎలక్ట్రానిక్ వరికరములు బహుచక్కగా రిపేరుచేసి యివ్వబడును.

టి. వి. యం. కృష్ణరావు, A. M. Inst. B. E.(Lond.)

శారదా రేడియో అండ్ ఆప్టికల్స్,

(వేలుమొదలియార్ పెద్దుప్పక్కన) — ట్రంకురోడ్డు — నెల్లూరు.

శ్రీ మల్లికార్జునస్వామి — కామాక్షితాయి దేవస్థానము,

జన్నవాడ

(కోవూరు తాలూకా — నెల్లూరుజిల్లా.)

భూముల కౌలు టెండరు ప్రకటన

పై దేవస్థానము వాక్కుబర్తమైన నెల్లూరుజిల్లా, కోవూరు తాలూకా, పొదలకూరు గ్రామ నర్వే నెం. 705 రు, నుమారు యు 828—54 శెంటు మెట్టభూమిని, అనుకూలమైన ప్లాట్లుగా విభజించి, అను నంవత్సరములకు కౌలుకిమ్ము నిమిత్తము 7-10-68 తేదిన సాయంత్రము 3 గంటల లోపల టెండర్లు కోరబడుచున్నవి — పూర్తి వివరములు - టెండరు పారము రూ. 5/- లు (అయిదురూపాయలు) చెల్లించి పొందవచ్చును.

—సి. చంద్రహాస్,

ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు — జన్నవాడ, 24-9-68.

కావలి సబ్ కోర్టులో

E. P. No. 172 of 1967. S. C. No. 318 of 1966.

బత్తిన కొండయ్య — వాది. పులి నాగయ్య — ప్రతివాది.

ఇందువల్ల తెలియచేయడం ఏమనగా:- ఈక్రింది షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్తిని పై కోర్టువద్ద 29-10-68 తేదిన బహిరంగమైన యాలము చేయబడును. కాబట్టి పాట పెట్టదలచినవారు పెట్టవచ్చును.

——— షె డ్యూలు ———

కందుకూరు సబ్ డిఁ లో చేరిన, తిరుమనేనివల్లె పంచాయతిబోర్డు యిలాకా, కొండారెడ్డిపాళెం గ్రామంలో 2-వ్యక్తివాది తాఁ స్థిరాస్తివివరం.

వ. నె.	వట్టా నె.	సర్వే నెం.	విస్తీర్ణం	హెక్టారు	చేను పేరు	డి. హో. కిమ్మతు	అసలు కిమ్మతు
(1)	140	37/1	0-59	(2.387.65)	కోసేటిచేను	100/-	150/-
(2)	140	37/4	0-70	(2.132.80)	డిటో	200/-	300/-
(3)	140	45/1	0-47	(1.902.02)	అయ్యంబొట్లుచేను	150/-	300/-
(4)	140	45/2	0-40	(1.618.74)	చేర్యచేను	150/-	300/-

షరాఁ— వరాధీనములులేవు - పాట పరిమిత దాఖలు కాబడియున్నది.

—యం. కృష్ణమూర్తి, వాది అడ్వకేటు.

అప్పయ్యగేటు సమీపంలో మరో బస్ ప్రమాదం— 8 మంది దుర్మరణం!

యంత్రాలవల్ల ఎంత మానవకళ్యాణ ముందో, అంత మారణహోమంకూడా వుందా అనిపిస్తుంది—నిత్యం ఎక్కడో ఒక చోట జరుగుతున్న ప్రమాదాలు, సంభవిస్తున్న చావులు చూస్తుంటే! నిజమే; వెలుగు వెంటనే చీకటి, సంతోషం వెంబడే దుఃఖం, లాభం తర్వాత నష్టం. ఇది లోక సత్యం.

మొన్న మార్చిలోనే, ఆరునెలలుకూడా కాలేదు, నెల్లూరు - గూడూరు మధ్య అప్పయ్యగేటువద్ద ఎక్స్‌ప్రెస్ రైలు, టూరిస్టుబస్సు కలబడి, పన్నెండు ప్రాణాలు బలి అయ్యాయి. ఇంతలోనే, ఆ సమీపం లోనే మొన్న 23 తేది ఒక బస్సుపోతూ పోతూ రోడ్డుమీదనుండి గుంటలో దూకి ఆత్మహత్య చేసుకొని, ఎనిమిదిమంది ప్రాణాలు తీసింది!

నెల్లూరు-బాలిరెడ్డిపాళెం బస్ (ఎ. పి. ఎ. 2868) నెల్లూరునుండి బాలిరెడ్డి పాళెం ప్రయాణిస్తూ, ఉదయం 11-15 గంటలప్పుడు గురువిందపూడివద్ద రోడ్డు తప్పి పొలాల్లోకాల్వలోపడి, దారుణమైన ప్రమాదానికి గురియైంది. ముందుచక్రం పగిలిపోయినందువల్ల, అదుపుతప్పి, ప్రమాదం సంభవించిందని అన్నారు. కాని అది కొత్తటైరవటంచేత అయ్యే అవకాశం లేదట; ఏ దుర్ముహూర్తపు ప్రభావమో ఈ విపత్తుకు గురియైంది. బహుశా అతి వేగమే కారణం కావచ్చునని అనుమానం. ఏమైతేనేమి ఆ డ్రైవరు, యిద్దరు కండక్టర్లు, క్లీనరు — అందరూ అక్కడికక్కడే మరణించారు. వీళ్ళుకాక ప్రయాణీకులు నలుగురు ప్రాణాలు కోల్పోయారు. 18 మందికి గాయాలు తగిలాయట. బస్‌లో 30 మంది వున్నట్లు తెలుస్తున్నది.

ప్రమాదస్థలంలో మరణించినవారు: ఎస్. బాదర్‌సాహెబ్ (ఆ బస్ డ్రైవరు—గూడూరు), ఆర్. గజేంద్రసింగ్ (కండక్టరు-గూడూరు), షేక్ మహమ్మద్ కాశీసా)అఫ్‌లోవున్న కండక్టరు-నెల్లూరు) వెంకటేశ్వర-వుకీఫ్ శెట్టి-పురఫ్ అదిబి రెడ్డి (క్లీనరు-రావూరు), పట్నం మహలక్ష్మమ్మ (మనుబోలు); నెల్లూరుకు తీసుకొస్తుండగా చనిపోయినవారు- కె. వెంకురెడ్డి (బెర్జోపాళెం), గుడిగంట రాఘవులు నాయుడు (గండూరుపల్లి); నెల్లూరు హాస్పిటల్‌లో 24 తేది మరణించినవ్యక్తి- ఎస్. ఎం. ద్రీజా (మెక్కురీకంపెనీ మెడికల్ రెప్రజెంటేటివ్-ముత్తుకూరు).

డ్రైవరుకూడా అహుతైపొయ్యాడుకాబట్టి అరెస్టులు గిరెస్టుల ప్రశ్నవుండదు.

—— —మా వి.

రోడ్డువదలి కాలువలో పడిపోయిన బాలిరెడ్డిపాళెం బస్సు— మాంసపుముద్దయిపోయిన ఒక ప్రయాణీకుడు.

ఏ. సి.

(మొదటిపేజీకొరవ)

ఏ కోణంనుంచి చూచినా. కేవలం ముఖకవళిక లేకాదు, ఆయన మ్యానరిజమ్స్‌లో ఒక్కటైనాకూడా విగ్రహంలో రాలేదు. ఏమైనా జీవకళ వుట్టిపడేటట్లు వ్యక్తి రూపాన్ని శిల్పంలో కితేవడం కష్టసాధ్యమైనపనే. బహుశా యీ కష్టనష్టాల్ని గమనించే యేమో రష్యాలో లెనిన్ మరణించినప్పుడు ఆయన దేహాన్ని అట్లనే బస్ గ్లాసులో శాశ్వతంగా అమర్చివేశారు. ఇక ముందు మననాయకులకూ అట్లాంటి పద్ధతియాపూర్వక ఆరాధనారీతిని కనిపెట్టడం అవసరమనిపిస్తుంది.

ఇక అసలు ఎ. సి. కాంశ్యవిగ్రహావిష్కరణ సభామండపానికివస్తాం. ఎ. సి. విగ్రహానికి ధూపదీప నైవేద్యాలు యిస్తున్నట్లుగా, బిందామరులు వీస్తున్నట్లుగా, నీరాజనాలిస్తున్నట్లుగా, కైవారాలం దిస్తున్నట్లుగా ఆ కూడలి పరిసరంలోని కట్టడాలన్నీ రామా ఎలక్ట్రికల్స్ వారి విద్యుత్తోరణాలతో అలంకరించుకున్నాయి. ఇక సభావేదిక, వెండితెరమీద కనపడే అట్టహాసమైన చిత్రమదృశ్యంలా అమర్చారు వారాడు డిగ్రీలేం సివిల్ ఇంజనీరు పద్మనాభరెడ్డి. మంత్రులు, గింత్రులు అంతా వరసగా కూరులుతీరి కూర్చొన్నారు. ఇక కనుచూపు ప్రసరించేంత వరకూ యీ కూడలి నాలుగు రోడ్లూ జనార్ణవమై పోయాయి. కిటకిటలాడి పోయింది ప్రేక్షకప్రపంచం. జనం 30-40 వేలు వుంటుందని వొక అంచనా. తోసుకోవడాలు, గీసుకోవడాలు అటువంటి కొన్ని పిక్‌పాకెట్లుకూడా జరిగినవట. మంత్రి పి. వి. నరసింహారావుగారన్నట్లు- ఇదేదో పెద్ద పండగలాగా వుందికానీ, వర్ధంతి లాగా కనపడలేదుమరి.

విగ్రహ ప్రతిష్ఠాపన కమిటీ కన్వీనరు శ్రీ దొడ్ల శేషారెడ్డి స్వాగత వచనాల తర్వాత సభాధ్యక్షులు కేంద్ర మంత్రి శ్రీ కె. యల్. రావుగారు మాట్లాడుతూ— సుబ్బారెడ్డిలో పట్టుదల, ధైర్యం గొప్ప విశేష గుణాలన్నారు. వారిని చూచినప్పుడల్లా తనకు ఆనందంగా వుండేదన్నారు. ఎప్పుడైనా ధైర్యంలేనపుడు ఆయనదగ్గరకు వస్తే మంచిధైర్యం చెప్పేవారన్నారు. ఈ విగ్రహం చూచినప్పుడల్లా ఆంధ్రులు తమ దేశ సమస్యల్ని ధైర్యంతో పట్టుదలతో ఎదుర్కోవాలనే విషయాలు జ్ఞాపకం రావాలన్నారు.

కేంద్రమంత్రి రఘునాథరెడ్డి మాట్లాడుతూ- ఎ. సి. నెల్లూరుజిల్లా రాజకీయ చరిత్రలో అత్యుత్తమస్థానం సంపాదించుకొని సింహమండలంలో సింహంలాగా పెరిగారన్నారు. మళ్ళీ ఆయనలేనిలోటును, కొరతనుతీర్చే నాయకుడుగానీ, అంతటి ప్రజాదరణ పొందగలిగిన నాయకుడు కానీ ఏర్పడడం అరుదు- అన్నారు.

ఎ. సి. గొప్ప హృదయంకలవాడంటూ తనకు ఎంత అపకారం చేసినవాడైనా తన వద్దకువెళ్తే శంకరునివలె అడగడంతోనే వరాలిచ్చేవారనీ ఆ వరాలవల్ల ఆ శంకరుని వలెనే కష్టాలుకూడా అనుభవించేవారనీ- అన్నారు.

చెంచురామానాయుడుగారు ఎ. సి విశిష్ట నాయకత్వానికి జోహార్లుచెప్పారు.

జె.వి.నరసింగరావుగారు మాట్లాడుతూ పట్టుదలే ఎ. సి. లోని ప్రధానగుణమన్నారు. ఏదైనా వొక విషయం తాను మంచిది చేయాలనుకున్నాడంటే అది న్యాయసమ్మతమా కాదా అనేదికూడా ఆలోచించకుండా, అది పూర్తిచేయడంలో వొకపట్టుదల వున్నదనుకొనే ధైర్యసాహసాలుగల వ్యక్తి అన్నారు. ఆయన స్నేహితం చేస్తే ప్రాణస్నేహితంగావుండేది, శతృత్వం చేసినా ప్రాణశతృత్వంగానే వుండేదంటూ ఆ రెండు అనుభవాలు ఎ. సి. తో తనకు కల్గాయని వొప్పుకున్నాడు.

తర్వాత పి. వి. నరసింహారావుగారు మాట్లాడారు. మంచి భాషాశుద్ధితో నిర్దుష్టంగా మాట్లాడారు. ఎ. సి. తో నెల్లూరీయులకున్నంత సన్నిహిత సంబంధం, ఆయన గుణగణాలతో నెల్లూరువారికున్నంత పరిజ్ఞానం తనకులేదంటూ ఎ. సి. తో తనకున్న పరిచయ పరిధిని వెల్లడించారు.

"...పెద్దలు, మహనీయులు ఎప్పుడు మరణించరు, వారుజీవన్మృతులు! అటువంటి జీవన్మృతుల్లో, కారణజన్ముల్లో ఎ. సి. వొకరు. కొద్దికాలం వారితో నాకు సాన్నిహిత్యం లభించింది. అపూర్వమైన, విశిష్టమైన, అనేక గుణగణాలకు ఆలవాలమైన వ్యక్తి ఎ. సి. ఆ మనిషిలో అన్ని 'నోబుల్' గుణాలు, గొప్పగుణాలు, ఎంత హుందాతనం, ఆ హుందాతనం చుట్టుపట్ల వుండే అందరిలో ప్రసరింపజేస్తుండేవారు. దెబ్బలాటలు వచ్చినప్పుడు దెబ్బలాటలకూ సిద్ధమే. ధైర్యసాహసాలకు ఆయన్ను వొక సామెతగా చెప్పుకోవాలి.

"కానీ అంత ధైర్యసాహసాలున్నవ్యక్తి హృదయం మటుకు నవనీతసదృశ్యమైనట్టిది. కావలిస్తే కఠినంగా, కావలిస్తే మృదులంగా, కావలిస్తే సంతోషంగా, కావలిస్తే వుల్లాసంగా, కావలిస్తే మళ్ళీ ఎంతో భయంకరంగానూ వుండే వ్యక్తిత్వం ఆయనది. ఇన్ని నవరసాలు పొలికించే వ్యక్తిత్వం ఆయనది. అపూర్వమైన అద్వితీయమైన వ్యక్తిత్వం ఆయనది. నెల్లూరు పౌరులు ఆయనవల్ల యెప్పుడూ స్ఫూర్తిని ప్రేరణను పొందుతుంటారు, సందేహం లేదు ఈ విగ్రహంవల్ల ప్రత్యేకంగా వొచ్చేదేమీ లేకపోవచ్చు. నెల్లూరు ప్రజా హృదయాల్లో ఆయనకు శాశ్వతమైన స్థానమేవుంది.

"మీ అనుంగునాయకుడు, మీమనను కల్పిన నాయకుడు, ఆయన భౌతిక దేహానికి ప్రతిగా యీ ప్రతిమ, యీ అక్షయమైన ప్రతిమను నిలువుకుంటున్న తరుణంలో ఎ. సి. దివ్యస్మృతికి, భవ్యస్మృతికి శ్రద్ధాంజలి ఘటిస్తున్నాను."

శీలం సిద్దారెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ- ఆంధ్ర రాజకీయాల్లో ఆయనకు ప్రత్యేకమైన స్థానమున్నదనిపేర్కొంటూ బహుశా ఆయన పోట్లాడనివ్యక్తిగానీ, స్నేహం చేయని వ్యక్తికానీ లేరేమోనన్నారు. ఒకరికి తలవొగ్గివుండాలనే ఆలోచనకానీ, అవకాశంకానీ వారికెప్పుడూ రాలేదన్నారు. ఎక్కడున్నా అనేకమందిని ఆకర్షించే గుణం వున్నదంటూ పెద్దవాడైనా తనపోటి చిన్నవారితోసైతం ఎంతో అభిమానంగా వుండేవారన్నారు.

ఆ తర్వాత ఎన్. సి. వుపన్యాసం. ఎందువల్లనో, చంద్రశేఖరరెడ్డిగారి వుపన్యాసం వెల్తిగానే వుండింది. ఎ. సి. తో తొలుత శిష్యరికమూ తర్వాత శతృత్వమూ నెరిపి,ఆరెంటివల్లకూడా తననాయకత్వాన్ని నిలద్రొక్కుకో గలిగిన అదృష్టశాలియైన శ్రీ చంద్రశేఖరరెడ్డి యిట్లాంటి సందర్భాల్లో నిర్మమకారంగా చెప్పతగిన విషయాలు, వర్ణించతగిన వ్యక్తిత్వపుమర్మాలు ఎన్నో వున్నా అవన్నీ చెప్పలేకపోయారేమో, వాటన్నిటికీ వాగ్రూపమివ్వలేకపోయారేమోననిపిస్తుంది. కేవలం దక్షిణ తాలూకాల ప్రతినిధిగానే తనను తాను భవించుకున్నట్లున్నారు.

అటర్లో ముఖ్యమంత్రి లేచారు, నెల్లూరు పట్టణంలో తెలియనటువంటి ఏ. సి. గూర్చి నేనేట్లా చెప్పగల్గా అని ఆలోచిస్తున్నానంటూ ఆరంభించి, ఏ. సి. తో తనకుగల ఆత్మీయస్మృతులను ముందుంచారు. 30 సంవత్సరాలపాటు నెల్లూరు పట్టణ ప్రజల జీవితాలతో పెనవేసుకున్న ఏ. సి. ని గూర్చి మీకు చెప్పడం కష్టం— అన్నారు.

"మీతోపాటు నాకుకూడా బాల్యదశ నుండి, మద్రాసులో చదువుకొనేరోజుల నుండి, నలభై సంవత్సరాల్నుండి మాకు మాంచిస్నేహం. రాజకీయాల్లోకూడా కల్సే వుండివాం. తప్పుచేసినా వొప్పుచేసినా; ఒకమనిషిని పైకిదోసినా, కిందకునెట్టినా ఇద్దరంకల్సే చేసినాం. 1966 వరకూ— పరిగ్గానలభైవేళ్ళు,1926లోమాకుస్నేహం. వారు మున్సిపల్ ఛెర్మెన్‌గావున్నా, నేను పక్కన జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడుగా వుండినా రాజకీయరంగంలో వొకరికి సహాయపడ్డా, వొకరిని ఎదిరించినా కలిసేచేశాం.

"అసలు ఏ. సి. తో స్నేహంచేసినా సరదాయే, యుద్ధంచేసినా సరదాయే. ఈరోజు యీ కంచు విగ్రహానికి కప్పినటువంటి కప్పును లాగడానికికూడా కష్టమైంది. ఏ. సి. ని గూర్చి వొక్కమాటలో చెప్పాలంటే ప్రజాబంధువు, అన్నిరకాల ప్రజలకు మామూలు ప్రజలకు, సహాయం అర్థించిన అందరికీ సాయందేసేవొకహృదయం, వొక మనస్తత్వం కలిగినవొక పెద్ద.

"నిజంగా మనిషి అప్పుడప్పుడూ కొంచెం...... మొరటు ...... అయితే కపటంతో కూడిందిమాత్రంకాదు. అసలు ఏదైనా వొకలోపం ఆయనకున్నదీ అంటే మీ నెల్లూరు పట్టణానికి 25 సంవత్సరాలు ఛెర్మెన్‌చేయడమే వొకలోటు. మీరు ఎంత సేపటికీ మావాడం కాదుకొని యిక్కడే పెట్టుకొన్నారుకానీ తొందరగా పైకి పంపించలేదు. మీరు తొందరగా గనక పైకిపంపించినట్లయితే యింకా యెక్కువ సేవచేసే తాహత్తు, శక్తి గలిగినట్టిమనిషి.

"రాజకీయాల్లో అప్పుడప్పుడూమిత్రుల మధ్య కొంత భేదాభిప్రాయాలు వస్తుండడం దురదృష్టకరమైనప్పటికీ, వస్తుంటాయి మరి. ఈ రాజకీయాల ఖర్మమేమోగానీ పెళ్ళాంకి మొగుడుకుకూడా తగాదాలు పెట్టగలవు. అయినా యీ ప్రజాస్వామ్యంలో అభిప్రాయభేదాలు వచ్చినప్పటికీ కూడా వ్యక్తులమధ్య చక్కటి సంబంధం తెంచుకోకుండా ఎంతదాక వుండగలమో అంతవరకూ రాజకీయాలు చక్కగానరళిలో జరిగిపోతాయి. ఎంత రాజకీయ భేదాభిప్రాయాలున్నా వ్యక్తులమధ్య వుండే సంబంధ బాంధవ్యాలకు అడ్డురాకూడదు. మేము గట్టిగా భేదాభిప్రాయాలు వుండే రోజుల్లోకూడా నాకుకానీ, వారికి కానీ యెప్పుడగపడినా, ఎప్పుడుకల్సిమాట్లాడ్డా అవిచ్ఛిన్నమైన సంబంధాల్ని పోగొట్టుకోలేదు.

"కొంతమందికి, నేను ఎ. సి.ని మంత్రివర్గంలో సభ్యుడ్నిగా తీసుకోవడం ఆశ్చర్యం కల్గించివుండవచ్చు. కానీ నాకు స్నేహితులెవ్వరుకూడా ఏ. సి. ని తీసుకో వద్దని చెప్పినవారులేరు. కాని మీయిష్టమని బాధ్యత నాకొదిలిపెట్టారు. ఏమైనా, ఒక మనిషికి విశ్వాసమిచ్చి, ఆయనచేత పని చేయించుకోవాలనే నిర్ణయంపైనే ఆధారపడి వారిని మంత్రివర్గంలోకి తీసుకున్నాను. రాజకీయాల్లో వ్యక్తిగతమైనట్టి కక్షలకు, అభిప్రాయ భేదాలకు తావు యిస్తామో కొంతవరకు రాష్ట్రశ్రేయస్సు దెబ్బతింటుందనే భావంతోనే కొంత వారికి గౌరవం యివ్వవల్సి వచ్చింది. ఇచ్చినతర్వాత నేను వొక్కరోజుకూడా చింతించలేదు..."

"రాజకీయరంగంలో యేదైనా అభిప్రాయ భేదాలు వచ్చినప్పటికీకూడా దాన్ని సాధ్యమైనంతవరకూ, చేతనైనంత వరకూ సామరస్యంగా పరిష్కరించుకొని పొయ్యేటువంటి పద్ధతిని సంఘం నడిచే టట్లుంటే యింకొంచెం శీఘ్రంగాముందుకు పొయ్యే అవకాశం వుంటుందని నమ్మే వాళ్ళల్లో నేనొకణ్ణి.

"...ఒక మనిషిగా వొక వ్యక్తిగా ప్రజాహృదయం కలిగిన నాయకుడుగా, సిసలైన ప్రజానాయకుడుగా- ఎ. సి. ని గౌరవిస్తున్నాంతప్ప ఇంకొకటికాదు. అధికారాల్లోవుండే అందరికీ యిట్లాంటి విగ్రహాలుపెట్టేటట్టుండే రోడ్లల్లో స్థలమేవుండదు. ఒట్టి అధికారాలవల్లనే ప్రజాహృదయం ఎప్పుడూరాదు. చాలా వరకు స్వర్గీయ ప్రకాశంపంతులుగారు అట్లాంటి నాయకుడు. ప్రజాహృదయాన్ని ఎవ్వరైతే సంపాదించుకోగలమో అప్పుడే సాహసంగా పనులు సాధించగలం తప్ప ఇంకదేంతోనూ పిరికితనంతోసాధించుకోలేము. కొంతవరకు మనం అది నేర్చుకోవాలి.

"...ఆంధ్రజాతిలో, ఆంధ్ర నాయకత్వంలో, ప్రజాప్రతినిధుల్లో నిజమైన ఐక్యత... దానికి పునాదిగా ఎవరుచేయాలంటే ముందు అధికారంలో వున్నవారే, చేయాలి. అందుకనే మీ అందరిదయవల్ల ఎన్ని ఒడిదుడుకులు వచ్చినా సింహాల్లాంటి వారు ఎందరు గర్జించినా, అదే నన్ను కాపాడిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ పద్ధతితప్ప ఇంకొకటిలేదు.

"నిజంగా ఏ. సి. లో మంచి పట్టుదలవుంది. ధైర్యంవుంది. సాహసంవుంది. మొరటుతనంవుంది ఏదైనా సాధించగల్గే శక్తివుంది. ఇవన్నీవున్న స్నేహితుడు కొద్దివయసులోనే చనిపోవడం మనందరికీ తీరనినష్టం. ఆయన స్మృతికి జోహార్లర్పించడం మనధర్మం..." అని ముగించారు.

శ్రీ మారుతీ హిందీ విద్యాలయము

బాలాజీనగర్ — నెల్లూరు-2.

ప్రారంభము — విజయదశమి 1-10-1968 తేది.

అనుభవజ్ఞులగు అధ్యాపకవర్గముచే దక్షిణ భారత హిందీప్రచార సభ వారిచే నిర్వహించబడు "ప్రాథమిక, మధ్యమ, రాష్ట్రభాష, ప్రవేశిక, విశారద, ప్రవీణ" తరగతులకు ఉత్తమ శిక్షణ.

1-10-68 తేది విజయదశమి నుండి తరగతులు ప్రారంభమగును.

వివరములకు:—

కె. శ్రీహరినాయుడు - ప్రిన్సిపాల్.

కేంద్రప్రభుత్వ రూపం మరింత గంభీరం కావాలె!

ప్రభావంగల ప్రభుత్వమేవుంటే ఆర్డినెన్స్‌ను ధిక్కరించే గుండె కేరళకుండేదా?

వేలాయుధంనాయర్‌మీద పోసిన పేడనీళ్లు ఆ నాయర్‌మీద పోసినట్లర్థమా?

కొత్తకొత్త పరిపంగడాలమధ్య ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయశాఖ డైరెక్టరు శ్రీ టి. వి. రెడ్డి.

వారం వారం

లోక ఉద్ధారి

మేము హెచ్చరించినట్లే జరగలేదా? అఖిలపక్షంలో పి. యస్. పి. నాయకుడైన శ్రీ నానాసాహెబ్ గోరే విజ్ఞప్తినను సరించి పరిషయపక్షాలు సమాధానపడితే దేశాని కెంత శ్రేయస్కరంగావుండేది?

గోరేవిజ్ఞప్తిని చవాణ్, బలరాజ్ మధోక్ (జనసంఘ నాయకుడు) విజ్ఞప్తిగ కార్మికుల-ఉద్యోగుల-వారి నాయకులు విని వుంటే, దేశంకోసం అంతాకలిసి కృషి చేయడానికి సిద్ధంగా వున్నారని అందరికి తెలిసేది; మనకది గర్వకారణమయ్యేది.

పాకిస్తాన్-చైనా ప్రమాదాలున్న ఈ సమయంలో సమ్మెవద్దని బలరాజ్ మధోక్ వర్కర్లకు విన్నవించాడు. మళ్ళీ ఒకసారి ప్రయత్నించి వర్కర్లతో సమాధానానికి మార్గముంటే చూడవలసిందని కేంద్ర గృహమంత్రికి గోరే ఒక పబ్లిక్ సందేశం పంపినాడు. ఉపయోగం లేకపోయింది.

ఈ సమ్మె విద్రోహంతో సమానమని రాజాజీ ఒక్కడే ధైర్యంగా పలికినాడు. అసలు ప్రభుత్వ సంస్థలలో శ్రమించేవారు సమ్మెచేసే హక్కును కలిగివుండవచ్చునా?—అనికూడాఆయనప్రశ్నించారు.

ఒక పరిశీలకుని అభిప్రాయంలో అందరి యజమానులవంటిదికాదు ప్రభుత్వం. అది ప్రజలందరి వీజన్సీ. ప్రజలందరికీ అవసరమైన సేవలను అందించడానికి అవసరమైన కార్యకలాపం యీ ఏజన్సీ వలన జరుగుతున్నది. అందువలన శ్రమించేవారి ప్రాతినిధ్యాలకు వీలైనంత అవకాశం వుండవచ్చుగాని సమ్మెచేసే అధికారం వుండరాదనే అభిప్రాయం అనేక దేశాలలో ప్రబలివున్నది.

అటువంటి సందర్భంలో ప్రభుత్వ స్వరూపం ఎటువంటిదై వుండవలెను! ప్రజాప్రతినిధుల నడవడి ఎట్లుండవలెను?

పార్లమెంట్ ఏర్పరచిన ప్రభుత్వం నడపడం కొరకే ఆర్డినెన్సు వచ్చింది. దానిని పార్లమెంట్ సభ్యులు ధిక్కరించదగునా?—అనే ప్రశ్న ఒకటి విషయజ్ఞులు కొందరు వేశారు.

మరికొందరేమన్నారంటే దేశంలోని ఆర్థికస్థితిని గమనించకుండా తమ అలవెన్సులను అధికం చేసుకున్నవారి పార్లమెంట్ నడిపే ప్రభుత్వపు చర్యకు, విజ్ఞప్తికి నైతిక మూల్యం ఏముంటుంది? అలవెన్సుల విషయం వివాదగ్రస్తం గనక ఈ విషయమైవివాదగ్రస్తంగనక ఈవిషయమై విశేషంగా మేము వ్యాఖ్యానించము. ఈ సమయంలో అలవెన్సులవృద్ధి లేకుంటే బాగావుండేదని యిదివరకే మేము హెచ్చరించివున్నాము, కూడా!

ఏది ఎట్లయినా మన ప్రభుత్వ స్వరూపం వర్ణనీయంగావుండడం అత్యవసరమని పెద్దల నుడువు; ప్రాజ్ఞులైన పరిశీలకుల అభిప్రాయం

* * *

ప్రస్తుతం మన ప్రభుత్వానికి ముగ్గురు ప్రధానులున్నారని వ్యాఖ్యాతలు పేర్కొన్నారు— ఇందిరాగాంధి, మొరార్జీ, చవాణ్! అది చలోక్తిఅని మేమెరుగుదుము. కాని ఈ ముగ్గురు తమతమ బాధ్యతలను నిర్వహించి కలిసికట్టుగా కాబినెట్‌లో వర్తించి ప్రభుత్వానికి వన్నెబెట్టగలరా? అట్లా చేయవలెననే మా కోర్కె.

అంతర్జాతీయమైన అంశాలను ఇందిరాగాంధి గమనిస్తుంది; ఆర్థికవ్యవహారాలను మొరార్జీ సమర్థిస్తాడు; ఇతర అంతరంగిక వ్యవహారాలను చవాణ్ నడిపిస్తాడు.

కాని, పత్రికలవారి సమ్మె, ప్రభుత్వోద్యోగుల సమ్మె జరిగినతర్వాత కేంద్ర ప్రభుత్వంలో ఎక్కడనో ఏదోలోపం వున్నట్లు తోస్తుంది.

ఉదా:— ప్రభుత్వోద్యోగుల సమ్మె విఫలమైనతర్వాత, లాటిన్ అమెరికా సందర్శనానికి వెళ్తుతూ, మన ప్రధానమంత్రి గావించిన ప్రసంగం అక్షరాలా నిజం. కాని, శ్రోతలమీద దానిప్రభావం సమయ విశేషంగా పడినట్లు కన్పించదు. దీనికి హేతువు!

ఈ అంశాన్నిగూర్చి ఈ శీర్షికలో అనేక సార్లు చర్చించినాము. మరొకసారి దానిని ప్రస్తావించి పాఠకులకు విసిగించదలచుకోలేదు.

* * *

అంత ప్రభావంగల అఖిలభారతప్రభుత్వమే వుంటే, కేరళలో ఆ విధంగా ఆర్డినెన్స్ ధిక్కారంచేయడానికిగుండెలుంటవా? పనిలోకివెళ్ళిన వేలాయుధం నాయరును పేడనీళ్లు-పోసి కడిగినారు. ఆ పోత

—కొరవ 11 వ పేజీలో

రష్యాలో లిబరల్ విప్లవం వస్తేనే జెకోస్లోవేకియాకు విముక్తి!

ఇండియాలో 'జెక్ కమిటీ'— సత్యస్వరూపాన్ని తెలియజేయడానికి ఇది అవసరమే!

రష్యా ప్రతినిధులతో మన ప్రతినిధుల మంతనాలు ముగిసినవి. పర్యవసానం? జెకోస్లోవేకియా వ్యవహారాలపై మన అభిప్రాయాలు మనవి, తమ అభిప్రాయాలు తమవి. అనగా రష్యన్లు జెక్‌పరిణామాని కిచ్చిన వ్యాఖ్యను మనం అంగీకరించలేకపోయినాము. ఇందుకు సరిక్రొత్త వర్ణన జరిగింది. కాశ్మీర్ సమస్యపై ఎప్పటికప్పుడు సందర్భానుసారంగా నడుచుకుంటామని రష్యన్లన్నారు. ఇందులో విశేషం ఏమీ లేదు. ఈ విధంగా వీరు నడుచుకోవడానికి లోగానే తీర్మానించుకున్నారు. జెక్ గొడవపై మన 'రాద్ధాంతం' తమకొక నెపంగా చిక్కింది. పైకి అలా అనలేదు గాని, అదీ తాత్పర్యం.

ఇంతకూ జెకోస్లోవేకియాలో పరిస్థితి ఇంతలో కుదుటపడేటట్లుగాలేదు. రష్యా కమ్యూనిజం జెక్‌లిబరల్ ప్రయోగాన్ని ఇముడ్చుకోలేకుండా వున్నది. తమ విధానాన్ని రష్యన్ల ఆదేశానుసారం ఎంత కత్తిరించినా అది సరిపడేటట్లుగాలేదు.

అంతేగాక సత్యాగ్రహం ద్వారా జెక్కులు రష్యన్లను ధిక్కరించారు. ఇది క్షంతవ్యమా? రష్యాలో జెక్కుల కనుకూలమైన మార్పు ప్రభుత్వంలో వస్తే జెక్ ప్రయోగానికి మళ్ళీ ప్రాణప్రతిష్ఠ జరుగుతుంది.

బ్రిటన్ – ఇండియాల సంబంధంవలె అవుతుంది. మనకు స్వరాజ్యం ఇవ్వకూడదనేవారు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వంలో వున్నంతవరకు మనకు రాజ్యం చేతికిరాలేదు. మనకు స్వరాజ్యం ఇవ్వడమే న్యాయమనేవారు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వంలోకి వచ్చేసరికి, మనం యుద్ధసమయంలో క్విట్ - ఇండియా ఉద్యమం నడిపినా— నేతాజీ సమరం జరిగినా — నౌకాదళం తిరుగుబాటుచేసినా— ఇంపీరియలిస్టుల దృష్టిలో మహాపరాధాలైనవి ఎన్నిజరిగినా— మనకు స్వరాజ్యం రానే వచ్చింది.

ఇండియావలె జెకోస్లోవేకియా కాలనీకాదు. అందువలన అది చేయిజారితే మరింత ప్రమాదకరం. రష్యా దానినివిడిస్తే బ్రతకలేననే పంతాలోకి వచ్చింది. దానికి విముక్తి రష్యాలో లిబరల్ విప్లవం వస్తేనేసాధ్యం అవుతుంది.

* * *

ఈ మధ్యకాలంలో రష్యా–జెక్ వివాదం నడుస్తూనే వుంటుంది. అందులో జెక్‌వైపునుంచి లోకానికి నిజం తెలియచేయడానికై మనదేశంలో ఒక కమిటీ ఏర్పడింది. మన ప్రభుత్వం చేయలేనిపనిని ఈ కమిటీ చేస్తుంది.

టిబెట్ విషయంలో ప్రభుత్వేతరులే కల్పించుకున్నారు. చైనాకు మనకు పేచీ వుండనేవున్నది. అటువంటప్పుడు ఆ కమిటీకి మన ప్రభుత్వం ఇయ్యవలసినంత ప్రోత్సాహం ఇచ్చివుంటే, ఈనాడు మన శక్తి ఎంతో పెరిగివుండేది.

ఈ కమిటీ విషయంలో మనప్రభుత్వం నేరుగా సాయపడలేదు. కొన్ని అంశాలలో మన ఆర్థిక నిర్మాణంలో, యుద్ధసాధన సంపాదనలో మనకు రష్యా చేసిన సహకారాన్నిబట్టి మనం రష్యాతో కలహించరాదు. కాని మానవకారుణ్య, ప్రజాస్వామిక దృక్పథాలరీత్యా జెక్‌వైపునగల న్యాయాన్ని మనం గమనించిననంగతి మనమిత్రులకు తెల్పడం మన ప్రభుత్వధర్మం.

ప్రజలకు జెక్ విషయమై సత్యస్వరూపాన్ని తెలియచేయడానికి ఈ కమిటీ అవసరం. జెకోస్లోవేకియా సత్యాగ్రహం మనవారైనారు. ఆ సీమ ఎందుకనో మన ప్రాణంలో ప్రాణమైపోయింది. దాని కోసం మనం ఎంతచేసినా ఆ ప్రయత్నం చాలదనిపిస్తున్నది.

జెక్ నాయకులపై అత్యాచారం, హింస జరిగితే మన జాతీయనాయకులపైన పూర్వం దమననీతి ప్రయోగమైనప్పుడు కలిగిన ఆవేదనే మనకు కలిగిన ఆవేదన మనకు కలిగింది. ఇప్పటికీ అక్కడ ఏమవుతున్నదో అనే ఆందోళన

మనలను వేధిస్తూనేవున్నది.

జెకోస్లోవేకియా భద్రమైనది—దాని భౌతిక ఎవ్వరూపోరు—దానిపై మాస్కో ప్రతినిధులజాత్తికి ఇకవుండదు—అని వినేవరకూ మనకు నిద్రపట్టదు.

అందువలన ఈ కమిటీ అవసరమే. ఇందులో వున్నవారు సి. సి. దేశాయ్ (స్వతంత్ర), యమ్. యల్. సోంధీ (జనసంఘ్) హేమ్‌బారువా (పి. యస్. పి.), అజిత్ ప్రసాద్‌జైన్ (కాంగ్రెస్, కేరళ గవర్నరుగా వుండివెళ్ళినవారు), ఇంకాకొందరు కాంగ్రెస్ ప్రముఖులను చాలమందిని ఇందులోకి రమ్మనిపిలుస్తారు.

దేశాయ్ పూర్వం మనదౌత్య కార్యాలయాలలో ప్రముఖుడుగా వుండినాడు. ఆయన విషయజ్ఞుడు. పాక్–భారత మైత్రికి ఆయన పాటుపడినాడు.

మన ప్రభుత్వం మనదేశాన్ని రష్యాకు ఉపగ్రహంగా చేయంగా చూపవలెనని కూడా ఈకమిటీ అభిమతమని అన్నారు.

కాని మనప్రభుత్వం అపని ఎన్నటికీ చేయదు. స్వధర్మాన్ని పాలిస్తూ మన ప్రభుత్వం సంచరిస్తున్నది. మన ప్రధానితో ఏకీభవించనివారుగూడా ఆమె కన్నరచిన గాంభీర్యం, ధైర్యసాహసాలు ప్రశంసాపాత్రములని చెప్పకతప్పదు.

ఈ కమిటీ మన ప్రభుత్వాన్ని సవరించడంకో తమ సమయాన్ని వ్యర్థ చేయక, జెకోస్లోవేకియా బాధను మనకు ఎప్పటికప్పుడు నివేదించి, మన సానుభూతిని అటల అందజేస్తే మహోపకార మౌతుంది.

—

వివాహమునకు – ముందు–వెనుక పోయిన యవ్వనమును తిరుగా పొందండి.

మీవ్యాధి ఏ రకమైనను దిగులుపడవద్దు- పురుషత్వం తక్కువ ఇంద్రియబలహీనత, బాల్యంలోవృద్ధత్వం, స్వప్నస్కలితం, శరీర బలహీనత, అజీర్ణం, మలబద్ధకం, శీఘ్రస్కలితం, మూత్రంలో ఇంద్రియం కలిసిపోవుట, నరముల బలహీనత, వివాహమైన తర్వాత నిరుత్సాహం కలుగుట ఇటువంటి గుణములు గలవారు, శృంగారరహస్య నిపుణులైన డా. చౌదరి గారిని సంప్రదించండి.

చౌదరి డిస్పెన్సరి, కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు ఎదుట, 16/112, ట్రంకురోడ్డు - నెల్లూరు

ఐ.ఆర్.8.వృత్తాంతం

అల్లూరు అనుభవం కల్గించిన నిరుత్సాహాన్ని పోగొట్టే కావలిరైతుల ప్రత్యక్షానుభవాలు

అల్లూరు టన్నేజిక్లబ్బు సెక్రెటరీ శ్రీ చౌదరి పెద్దవివాదాన్నే లేవదీశారు. అక్టోబరు, నవంబరు, డిసెంబరు నెలలు ఐ. ఆర్. 8 సాగుకు అనువైనవికావని వారు ఘంటాపథంగా చెప్పారు. అది అతని అనుభవం. కాని ఆ సీజన్లలో సాగుజేసిన ఇతర రైతుల అనుభవాలు భిన్నంగా వున్నాయి. మంచి వర్షాకాలంలో వేసినా బాగపండిన సాధ్యాలెన్నో వున్నాయి. అందులో మెట్టతాలూకాల రైతాంగానికి ఇది వరప్రసాదిని అని రుజువయింది. మే-జూన్‌లోనో, లేక జనవరి-ఫిబ్రవరిలోనో వేస్తే వచ్చే ఫలితం; చౌదరిగారు చెప్పిన నెలలలో వేసినప్పుడు రాకపోవచ్చు. అంత మాత్రంచేత ఆ నెలలు అనువైనవికావనడం పొరపాటు. చౌదరిగారి అభిప్రాయం కొందరు రైతులలో నిరుత్సాహాన్ని కల్గించినట్లుంది.

గతవారం కోవూరుసమితివాళ్లు-సెప్టంబరు, అక్టోబరు, నవంబరు, డిసెంబరునెలలలో సాగుజేసినప్పుడు ఏఏరైతుకు ఎంతెంతదిగుబడివచ్చింది తెల్సారు. ఈ వారం ఇరువురు కావలితాలూకా రైతులు తమ ప్రత్యక్షానుభవాలను క్రింద వివరిస్తున్నారు. చౌదరిగారి అభిప్రాయంవల్ల రైతాంగంలో నిరుత్సాహం ఏదైనా కలిగివుంటే, దానిని. ఈ రైతుల అనుభవాలు పోగొట్టగలవని ఆశిస్తాను. వ్యవసాయశాఖాధికారులు కూడా చౌదరిగారి అభిప్రాయంపట్ల ఆశ్చర్యాన్ని ప్రకటిస్తున్నారు. —సం.

ఐ. ఆర్. 8 పైరు ఎంత ఎరువులువేసినా పడిపోదఁటాపు. ఎందుకు పడిపోదో చూడాలని సిద్ధీపురం రైతు ఎక్కువగా ఎరువులు వాడాడు; కాని పడలేదు. వాకాడులో బాలకృష్ణారెడ్డిగారి క్షేత్రంలో ఐ. ఆర్. 8 పైరుపడిపోయింది; అదే పైరిత్యం.

నవంబరులో వేశాను- పోయిందని అంతానవ్వారు- 2పుట్ల 5తూములు పండింది!

—లింగారెడ్డి బాలకృష్ణారెడ్డి

శే 13-9-68 దినగల 'ఐమిత్రరైతు' సంచికలో శ్రీ చౌదరిగారు వెలిబుచ్చిన 'అక్టోబరు, నవంబరు, డిశంబరు నెలలు ఐ. ఆర్. 8 సాగుకు అనువైనవికావు' అనే అభిప్రాయముతో నేను ఏకీభవించలేక పోవుచున్నాను. మాది కావలి తాలూకా అనేమడుగు గ్రామము. మేము వరిని వర్షాధారపు చెరువులక్రింద సాగుచేయువారము. ఐ. ఆర్. 8 వరిని అన్ని కాలములలో సాగుచేయవచ్చునని, అధికముగా వంట నిచ్చే రకమని వ్యవసాయశాఖ విస్తరణాధికారులు చెప్పగా నాకుతెలిసినది. మాది వర్షాధారపు చెరువే. అటువంటి పరిస్థితులలో ఈ వరి ఎట్టావచ్చునో అనే సందేహము నాకుకలిగినది. కాని ఎవ్వరూ సందేహాలు, భయాలువుంచే పీమీ చేయలేమన్న నమ్మకముతో నాలుగు తూముల ఐ. ఆర్. 8 వరివిత్తనములు కొత్తూరు రైతు శ్రీ వై. వి. రెడ్డిగారి దగ్గరనుంది తెప్పించినాను. గతసంవత్సరము అక్టోబరు 5 వ తేదీన మెట్టను నారు చల్లినాను. ఆ రోజు రాత్రి అదృష్టవశాత్తు కొద్దిగా వర్షము కురిసినది. దానితో విత్తనములు మొలకెత్తినవి. ఆ తేమతో అక్టోబరు 20 వ తేదీ వరకు నారు వచ్చగానేవున్నది. కాని తరువాత వర్షములులేవు. మా చెరువులో పిమాత్రము సిరులేనందున వారువుండికి సిరు కట్టలేక పోయినాను. నవంబరు 1, 2, తేదీలలో వచ్చిన కొద్దిపాటి వర్షమువంత చెరువులోకి కొద్దిగా సీళ్ళువచ్చినది. ఇదే మంచి అదను అనుకొని నవంబరు 9, 10 తేదీలలో 8 ఎకరములలో ఐ. ఆర్. 8 వరిని నాట్లువేసినాను.

దుక్కిలో ఎకరానికి 50 కిలోగ్రాముల డైఅమోనియం ఫాస్ఫేటు, 25 కిలోల యూరియా వేసినాను. నాట్లుఅయిన తరువాత అంటు తడిపెట్టుటకు మాత్రమే చెరువులో సిరువుండినది. ఆ తరువాత డిశంబరు 11 వ తేదీ వరకు వర్షమేలేదు. ఇన్ని దినములు సీటివనతి లేనందున చేనంతా ఎండిపోయినది. దానికితోడు తెల్లతెగులు

—కొరవ 9 వ పేజీలో

డిసెంబరులో నాటి, వెల్లువ తగిలినా, $2\frac{1}{2}$ పుట్లు పండింది!

—వుచ్చలపల్లి వెంకటరామారెడ్డి.

ఒకసారి 'నుమాథియాన్' అనే మందును, మూడవవారములో "పెరామర్"ను స్ప్రే చేయింది, ఎకరమునకు 50 కిలో గ్రాముల దొవ్వున "అమ్మోనియం నల్ఫేటు" ను చేయించినాను.

అంతే-నేను నా వరిపైరుకు చేసినదల్లా. అపైరే ఎకరమునకు, నగటున $2\frac{1}{2}$ పుట్టు దొవ్వున వండినది. ఈ దిగుబడి 13-9-68 తేదీగల "ఐమిత్రరైతు" పత్రికలో ప్రచురించబడిన వాకాడు గ్రామరైతు శ్రీ నేదురు మల్లి బాలకృష్ణారెడ్డిగారు సాధించిన ఎకరమునకు 7 పుట్ల దిగుబడితో పోల్చిచూస్తే, దాల తక్కువనిపించవచ్చునుగాని, గత సంవత్సర పరిస్థితులలో, కావలి వందయతి నమితి పిరియాలో, మిగతా వరి రకములిచ్చిన ఎకరాకు పందుము, పదేదుముల దిగుబడులతో పోల్చిచూస్తే, ఈ ఐ. ఆర్.-8 రకము నవంబరు మానములో వేసినప్పటికి హెక్కు దిగుబడియిమ్మందని తేటతెల్లమవుతున్నదిగదా! ఇదంతా ఎందుకు చెప్తున్నానంటే, 13-9-68 తేదీ 'ఐమిత్రరైతు'లో శ్రీ వి. ఎల్. ఎన్. చౌదరిగారు వెలిబుచ్చిన "అక్టోబరు, నవంబరు, డిసెంబరు నెలలు ఐ. ఆర్-8 పైరుకు అనువైనవికావు" అనే అభిప్రాయముతో నేను ఏకీభవించలేక పోతున్నాను. నాస్వానుభవముతో, నాస్వంతభూమిలో 16 ఎకరముల విస్తీర్ణములో డిసెంబరులో నాటింది, ఎకరాకు $2\frac{1}{2}$ పుట్ల దొవ్వున దిగుబడిన పొందిన నేను అల్లూరు "టన్నేజిక్లబ్" కార్యదర్శిగారైన శ్రీ వి. ఎల్. ఎన్. చౌదరిగారు వెలిబుచ్చిన పైఅభిప్రాయములో ఏమాత్రము ఏకీభవించలేకపోతున్నాను. ఐ. ఆర్. 8 Season bound కాదు. యే పైరయినను యడకాడులో (ఏప్రిల్, మేనెల్లో) అధికవంట నిస్తుందికదా. ఇది కూడాఅంతే. డిసెంబరు మొదట వేసినపైరు అయినా తగుజాగ్రత్తలు తీసుకుంటే అధిక విస్తీర్ణములో వేసేవారు యకరము 1 కి $2\frac{1}{2}$ పుట్లు వండించవచ్చును. ఈ సంవత్సరములో 35 యకరములలో ఐ. ఆర్-8 వేయుచున్నాను.

అదే వ్యాసములో, శ్రీ చౌదరిగారు, తమ టన్నేజ్‌క్లబ్ సభ్యులువేసిన 150 ఎకరములలోని పైరుకు 'టింక్' లోపము వలన, మద్దులు వీర్చినవనియు, అది 'క్యుమాక్'అను మందును చల్లించినప్పటికి, ఆశించినంత ఫలితము లభించలేదనియూ వెల్లడించి యున్నారు. కాని, డిసెంబరులో నాటిన నా పైరుకు మొదట్లో కొంచెముగా 'టింకు'లోపము గుర్తులు కన్పించినప్పటికి, నేను చేయించిన ఒకేఒక్క క్యుమాక్ స్ప్రేయింగుతోనే నదరుపైరుకు టింక్ లోపమునుండి పూర్తివిముక్తి లభించినది. నేను చేయించిన ఎండ్రిన్, పెరామార్ స్ప్రేయింగుల మూలముగా "లీఫ్‌రోలర్" "గాల్‌ఫ్లై" మొదలగు కీటకములబాధ పూర్తిగా అదుపులో పెట్టబడి, పైరునకే మాత్రము నష్టము వాటిల్లకుండా చేయబడినది.

—కొరవ 9 వ పేజీలో

అధికపంటకు దగ్గరదగ్గరగా నాటడం అవసరం!

—డిప్యూటీ డైరెక్టరు సూచన

వ్యవసాయశాఖ డిప్యూటీ డైరెక్టరు శ్రీ ఎ. సుబ్బారాజుగారు ఐ. ఆర్. 8 కు సంబంధించి గమనింపవలసిన కొన్నిముఖ్యాంశాలనుగూర్చి ఒకదిన్న వ్యాకటన పంపారు. వారి సూచనలివి-

ఐ. ఆర్. 8 ను ఏ సీజన్‌లోనైనా నిరాటంకంగా, విజయవంతంగా సాగుచేయవచ్చు. మే-జూన్, డిసెంబరు-జనవరి అదున్లలో అత్యద్భుతమైన ఫలితాన్ని పొందవచ్చు.

అత్యధిక ఫలితం పొందాలంటే ఒక రహస్యం వుంది. దూర దూరంగావేసి, పెద్దపెద్ద గంటలు కట్టినందువల్ల లాభంలేదు. గంటలోని పిలకలన్నీ వెన్నుతీయవు. ఒకటివెనుక, ఇంకోటి ముందుగా వస్తుంది. ముందటి గింజ గట్టిపడేవరకు, వెనుకటి పాలపోయదు. దీనికోసం దాన్ని వుంచడానికిలేదు- పైరు బ్రహ్మాండంగా గంట కట్టినట్లు కనపడినా తాలు, తరక ఎక్కువై వంట తగ్గిపోతుంది; ఆకారంగం కలగుతుంది. అందువల్ల 4, 5 అంగుళాల ఎడములో నాటాలి. దానివల్ల పిలిచిన పిల్లలన్నీ ఒకేసారి వెన్నుతీసి, వంట ఎక్కువ వస్తుంది. ఐ. ఆర్. 8 కు ఒక దుర్గుణం వుంది. అంటా ఒకేసారి వెన్నుతీయదు. దానికి విడుగుడు దగ్గరదగ్గరగా నాటడమే.

వేయవలసిన ఎరువుల వద్దకి ఇదిఁ- పాస్ఫేటు, పొటాషు అంతా దుక్కిలో వేయాలి. 16 మొదలు 20 పొన్న వరకు నత్రజనిమాత్రం వేయవచ్చు. పైరుమీద- నాటిన 15 రోజులకు ఎకరాకు 35 పౌన్లు; 30 వ రోజు మరో 35 పౌన్లు నత్రజని వేయాలి. ఆలస్యంగా 45-50 రోజుల ప్రాంతంలో, అంటే కరకుకు వచ్చేవ్యాధి 20 పౌన్ల నత్రజనినిచ్చే ఎరువు వేయాలి.

నివారణఁ నెల్లూరుజిల్లాలో ఐ. ఆర్. 8 పైరుకు టింక్‌కీటక బాధవడుతుంది. అందువల్ల టింక్‌కునంబంధించిన క్యుమార్, డెనప్‌లను డెమొక్రాట్, పెరాథియాన్‌లతో కలిపి, వదిహేనురోజుల కొకపాళి స్ప్రే చేయాలి. కనీసం నాలుగుసార్లయినా మందు కొట్టించాలి.

ఇదీ డిప్యూటీ డైరెక్టరుగారి సూచనల సారాంశం. ఇందులో మనము ఎరువుల నంగతి మామూలేనునుకోండి; దగ్గరదగ్గర నాటాలనే మాటనమాత్రం ముఖ్యంగా అనుసరించదగ్గది.

ది కెనరా బ్యాంకింగ్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్

(స్థాపితం :: 1906)

రిజిస్టర్డు ఆఫీసు: ఉడిపి. * అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఆఫీసు: మెంగుళూరు.

వారు ఈ క్రింది ప్రదేశములలో

ఈ దినమే

27-9-68 తేది శుక్రవారంనాడు

తమ బ్రాంచి ఆఫీసులను ప్రారంభిస్తున్నారని తెలుపుటకు యెంతో సంతసిస్తున్నారు.

(1) బెంగుళూరు - జయనగర్ (బెంగుళూరుసిటీ)

డోర్ నెం. 408, 11 మెయిన్‌రోడ్డు, II బ్లాక్, జయనగర్ — బెంగుళూరు-(11.)

——— మరియు ———

(2) దావణగిరి (చిత్రదుర్గజిల్లా.)

డోర్ నె. 574. 1 ఫ్లోర్, ముండిపేట (బ్యాంకువీధి) దావణగిరిసిటి.

బెంగుళూరులో యింకను వున్న మా బ్రాంచి ఆఫీసులు:-

(1) బెంగుళూరు—సిటీ (2) బెంగుళూరు - కంటోన్‌మెంటు

(3) బెంగుళూరు - మల్లేశ్వరం (4) బెంగుళూరు - బసవనగుడి

—కె. రామదాస్ నాయక్,
జనరల్ మేనేజర్.

నెల్లూరు కరువు ప్రాంతాల మీద ముఖ్యమంత్రి బృందం దండయాత్ర!

★ అలస్యంగానైనా నాగార్జునసాగర్ జలాలు నెల్లూరుజిల్లా పొలాలకు తప్పకవస్తాయి
★ కావాలంటే మధ్యప్రదేశ్‌నుండి ఎర్రజొన్నలుకూడా తెప్పించి ఇస్తాం
★ ఒకటి రెండు రిగ్గులుకూడా సరఫరాచేస్తాం
★ వెనుకబడ్డ తాలూకాలతో ఒంగోలుజిల్లా వస్తుంది- నరసారావుపేట కేంద్రంకాదు

—ఇవీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి హామీలు, ప్రకటనలు

రాయలసీమ—మారెల్లసీమ

ఈ గడ్డు కరువుకోరల్లోకూడా కడన మంది కర్నూలుదాకా-ఇంకా మాట్లాడితే పైన అనంతపురందాకా-గ్రాండ్ ట్రంకు రోడ్డుమీద ఎవరైనా యీవాడు వ్యయా ణంచేస్తే, దారిపొడుగునా రోడ్డుకు అ పక్కా యీపక్కా వర్ష ఋ ని వు న్న పైరుపొలాలతో కూడిన పచ్చని దృశ్యమే కనపడుతుంది. అయినానరే, రాయలసీమ అంతా క్షామప్రాంతమేనని అంటారు.

అట్టాంటిది నెల్లూరుజిల్లాలో చేరిన దర్శి-పొదిలి-కనిగిరి-ఉదయగిరి తాలూ కాల్లో రోడ్డుమీద ప్రయాణానికు కడంగితే మనకెక్కడా వచ్చంపైరున్న పొలం కానరాదు; పక్కడోతవ్వ. అయినానరే దురదృష్టవశాత్తు నెల్లూరుజిల్లాలో చేరబట్టి కాబోలు,సిగనిగమంటూ పిలానవంతమైన దని పేరువడ్డ నెల్లూరుజిల్లాలో చేరినందు వల్ల కాబోలు—యీ కరువు తీవ్రత ను ఎవరూ ఎవ్వడూ గుర్తిందిందిలేదు.

ఇది వొక విధంగా విపరీతమైన విషయమేనని చెప్పవలసి వుంటుంది. ఈ స్వాతంత్ర్యంతర్వాత, రా య ల సీమ కు తుంగభద్ర ప్రాజక్టు, తుంగభద్ర యెగువ కాల్వ, ఎగువపెన్నార్ ప్రాజక్టు, మధ్య పెన్నార్, కె. సి. కెనాల్ అభివృద్ధి- వగైరా వగైరా ప్రాజక్టులొచ్చి, వుష్క లంగా సీరు ప్రవహించి, రాయలసీమ ప్రాంతం-ఎక్కడేసిన గొంగళి అక్కడే పడివుండకుండా-వ్యవసాయికంగా కొంత వరకు గణనీయమైన అభివృద్ధిని పొందిందనే చెప్పవల్సివుంటుంది

కాని స్వాతంత్ర్యంవల్సి 20 ఏళ్లుగడిచి పోయినా యీ మారెల్లసీమ అనబడే దర్శి-పొదిలి-కనిగిరి - ఉదయగిరి తాలూకాల్లో ఏమాత్రం అభివృద్ధిలేదనే చెప్పాలి; పేర్కొనదగినంతగా సీతిపారుదలనిచ్చిన ప్రాజక్టు ఒక్కటికూడా లేదనే చెప్పాలి. కల కాలంగా కావురంచేస్తున్న కాటకపరిస్థితి మాత్రం ఇక్కడ అట్టనే వుంటున్నది.

పర్యటనోద్ఘాతం

ఏమైతేనేం, ముఖ్యమంత్రి శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డికి ఇన్నాళ్లకు తీరకదొరికినట్లున్నది- లేదా బుద్ధివుట్టినట్లున్నది- యీ ప్రాంతాల్లో న్యాయంగా పర్యటన చేసేందుకు. దర్శిలో కాలు వొకమాట స్పష్టంగానేవినవచ్చింది. ఇంతవరకు, యింతమంది ముఖ్యమంత్రులు మారినా ముఖ్యమంత్రిగా ఎవరూ దర్శికి రానేలేదట. అటు వ్యకాశం నుండి- నిన్న మొన్నటి నంజీవయ్య వరకు - ఎందరో మహానుభావులు ముఖ్యమంత్రి పదవులు

వెలగబెట్టినా ముఖ్యమంత్రి హోదాలో యీ దర్శిని ఎవరూ తొంగిచూడికూడా పోలేదట. అట్టాంటిది బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా యిన్నాళ్ళకు పర్యటన చేసుకోవడం జరిగింది!

ఈ పర్యటనకూడా కేవలం నెల్లూరు జిల్లా క్షామకాలాకాలను చూసేదానికోసం గానే నిర్ణయమైన పర్యటనకాదు. నెల్లూరు దొడ్డ కొనల్యమ్మ స్త్రీల కళాశాల సూతన భవనాలను ప్రారంభించడ మైతేనేమి, ఓ. శే. ఎ. సి. కాంస్య విగ్రహావిష్కరణైతే నేమి, సోమశిలనరకు హోదుకావడ మైతే నేమి- ఇట్టాంటి కొన్ని కార్యక్రమాల వొత్తిడి వల్సివడడంతో యీ క్షామపీడితప్రాంతాల పర్యటన వేసుకోవడం జరిగింది. ఎట్టయితేనేమి, పి పేరుమీదుగా నైతేనేమి ముఖ్యమంత్రిగారు యీ ప్రాంతాల్లో పర్యటించడ మనేది సంభావ్యమైంది. అదే పదివేలుగా భావించేవారు లేకపోలేదు.

ఇక, నేరుగా ముఖ్యమంత్రిగారి నెల్లూరు జిల్లా పర్యటన వార్తావళి రంగంలోకి దిగుదాం. సికిందరాబాదులో రైలెక్కి అనుకొన్న ప్రకారం 18 వేది వుదయం ఒంగోలులో రైలుదిగారు. ఒంగోలు తాలూకా కార్యక్రమాలు చూచుకుని ఉదయం 11½ కల్లా పొదిలి చేరవల్సి వుండింది. ఇక్కడొకమాట.

బ్రేక్‌ఫాస్ట్‌తో బ్రేకైన వ్రతం

ఈ పర్యటనతో ముఖ్యమంత్రిగారు పి దిందు లోజన కార్యక్రమాల్లో పాల్గొన రనేమాట ముందు వినవడిందికాని, అమాట కేవలం సీళ్లమూటేనని తేలిపోయింది. ఈ జామ పరిస్థితుల్లో దిందు - దినోదాలను త్యజించాలనే అంధ్ర మంత్రివర్గం చే నిర్ణయం తీసుకోబడ్డట్లు చెప్పబడుతున్న ట్లుగా, దిందులేవీ ఏర్పాటు చేయవద్దని ముఖ్యమంత్రి చెప్పినట్లు వొకవార్త పొక్కిందికాని, అది వొట్టి వుకారేనని తేలి పోయింది. అయినా అంతనులభంగా చెప్పినమాట నిలబెట్టుకొనే రకమేనా మన మంత్రులు? అదీగాక వొకవేళ ముఖ్యమంత్రి దిందులకు దిముఖత వ్రకటించిన మాట నిజమేఅయినా-మన స్థానిక వాయకులు దిందులు ఏర్పాటు చేయకుండావుంటే తమ అధిక్యత ప్రదర్శిత మయ్యే దెట్లా? ఏమైతేనేం ముఖ్యమంత్రివ్యతం అనలు ఒంగోలులోనే భగ్న మైంది. రొండా నారవరెడ్డిగారు తన స్వగృహంలో ఏర్పాటు చేసిన 'బ్రేక్‌ఫాస్ట్' పొందేసి ముఖ్యమంత్రిగారు తనవ్యతాన్ని 'బ్రేక్' చేకారు. దిందులు యిచ్చేవాళ్లుంటే భోం చేసేవాళ్లుండరా యీ దేశంలో- ఎవరో జిల్లాకలెక్టరు శంకరన్‌బోటి ధాందనులు తప్ప!

పొదిలి సభాంశాలు

ఒంగోలుతాలూకా కార్యక్రమాలు చూచుకుని పొదిలికి చేరుకునేసరికి పొద్దు తిరిగిపోయింది. 11½ కు రావల్సిన ముఖ్యమంత్రిగారు సాయంత్రం 3 గంటలకు చేరుకున్నారు. ఎండ మిడిసికాస్తున్నా వుల్ల పెట్టి చెమటతో శరబుట్టిపోతున్నా, కిటకిటలాడుతూ జనం అట్టనే కాచుకొనే వుండినారు.

పొదిలికి రాగానే ముఖ్యమంత్రిగారి మొదటి కార్యక్రమం- ఎమ్మెల్యే కాటూరు నారాయణస్వామిగారు ఏర్పాటు చేసిన విందులోజనం కుడవడం - మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు. భోంచేసుకుని, వక్కాకేసుకుంటూ వేదికమీదకువచ్చి క్షణంలకు దర్శనమిచ్చారు—ముఖ్యమంత్రి, ఇరిగేషన్ మంత్రి శీలం సిద్దారెడ్డి, మున్సిపల్ మంత్రి చెంచురామానాయుడు ప్రభృతులు. పార్ల మెంటునభ్యుడు శేషాల దశరధరామిరెడ్డి, ఖి. వ. వేర్కొ నల్లవరెడ్డి దంద్రశేఖర రెడ్డి, ఎమ్మెల్సీలు వెంకటగిరి కుమార రాజా, ఎన్. వి. కె., రొండా నారవరెడ్డి, కాననత్యులు వెలవాడ పాపిరెడ్డి, వేమా రెడ్డి వెంకురెడ్డి, పెళ్ళకూరు రామచంద్రా రెడ్డి, దింతా రామచంద్రారెడ్డి (ఒంగోలు); పొదిలి నమితిరాజా రామిరెడ్డి - ఇత్యాదు

పొదిలి-దర్శి-కనిగిరి వగైరా తాలూకాల్లో ముఖ్యమంత్రి పర్యటన: కొన్ని వింతలు, విశేషాలు!

❶ మొదట యీ పర్యటనలో ముఖ్యమంత్రి గౌరవార్థం విందు భోజనాదులుండవని అనుకోవడం జరిగిందిగాని- కడకు అదంతా పట్టి 'గ్యాస్' అని తేలిపోయింది. ముఖ్యమంత్రికి యీ కరువు పర్యటనలోకూడా వాడవాడలా మంచి భారీవిందులే జరిగాయి. ఆర్మూరులో మరీ విస్తారం- ఇరువర్గాలవారూ రెండుచోట్ల రెండు విందు భోజనాలు ఏర్పాటు చేశారు. కంటిలోను చెరిరవ్వంత భోంచేని యిద్దర్ని సంతృప్తిపరుస్తా దేమో అనుకున్నారు కాని, ఎందువల్లనో వొక్క-విందే ఆరగించారు.

❷ ఇక, ఆసేకచోట్ల-ముఖ్యమంత్రి ముందర సైకిళ్లా మాట్లాడాలని మెమొరాండాలు సమర్పించాలని, వారిదృష్టిలోపడాలని "ఇరువర్గాల వారు" తంటాలు పడ్డారు. ఎవరుముందా అని వేదికమీద త్రోసుకోవడం, వెలితిగానే వుండింది. కడకు కొన్నిచోట్ల ఇతరపార్టీలవారుకూడా యీ బాపతుకు దిగజారారు. ముందు వెనుకలంగా ఎట్లనైతేనేం అందరికీ ఛాన్సు దొరికిందనుకోండి!

❸ ఇకపోతే మెమొరాండాల తతంగం. చాలచోట్ల కరువు తీవ్రతను గూర్చి విన్నవించుకోవడం మర్చిపోయి, ముఖ్యమంత్రిని పొగడడమే తమ ధ్యేయంగా పెట్టుకున్నారు. చాలచోట్ల పద్యాల్లో; ఛందోబద్ధమైన పంచరత్నాలు నదివించి పటాలం గట్టించి ముఖ్యమంత్రికి సమర్పించుకున్నారు. పరిగ్ధ లెక్క-వేయలేదుగాని- మొత్తం యీ పర్యటనలో 38 పటాలంగట్టిన మెమొరాండాలు ముఖ్యమంత్రికి సమర్పించబడ్డాయి. ఇవన్నీ ముఖ్యమంత్రి కారు'డిక్కి'లోకూడా పట్టివుండవు-కడకు పాతూ పోతూ ఏ స్వర్ణముఖి నదిలోనో పడేసి వెళ్ళివుంటారనుకోవాలి!

❹ ఇక యీ మెమొరాండాల్లో చాలమంది చాల చవకబారు కోర్కెలా కోరారు- పొదిలిలో మున్సిఫ్‌కోర్టు పెట్టించాలని, కొనకొండ విమానాశ్రయంలో విమానాలు ఆగేఏర్పాటు చేయాలనీ ఇంకొకాయన, కనిగిరిలో వొకాయన యువజన కాంగ్రెస్ ఆర్గనైజరుపోస్టు, తాను ఎలక్ట్రిసిటీ మోటార్ల గీటార్ల డీలరుకాబట్టి-అన్నీ ఎలక్ట్రిసిటీవరాశే కోరాడు. కరువు పరిస్థితిలోకూడా తను స్వార్థాన్ని తెరవెనుకకు పెట్టుకోలేక పోయారు.

❺ అన్నిచోట్ల ప్రార్థనాగీతాలు వుండినవి కాని, చాలచోట్లా జనగణమన జాతీయ గీతాలాపనేలేదు. కాలక్షేపానికివెళ్లే సినిమాహాళ్లలో నిర్బంధంగా యీ జనగణమన గీతంపెట్టి అభానుపాలు చేస్తున్నారు కాని, ఇట్లాంటి అధికారిక సమావేశాల్లో వాటికి స్థానమే లేకుండా పోయిందిమరి! దేశంలో జాతీయభావన యింత అడుగునవుంది మరి!

❻ ముఖ్యమంత్రిగారి ఈ కరువు పర్యటనలో ఆటు దర్శినుంచి ఇటు తడదాకా దాదాపు 30-40 కార్లలో అధికారులు – గిధికారులు పర్యటించారు. కడకు డి. ఎం. ఓ., ఫామిలీప్లానింగ్ వాహనాలుకూడా. ఎంత అర్భాటం! ఎంత రామన్దాడి!

లంకా. బండెడు 'పామిఆస్టాపిన్‌బిక్స్'తో రూపొందించబడిన పైల్సు వట్టుకుని కలెక్టరు శ్రీ శంకరణ్ ఈడా ముఖ్యమంత్రి ప్రక్కన కూర్చున్నారు.

కాటూరు నారాయణస్వామిగారు దండకం ప్రారంభించారు. వర్షంలేదు, వంటలేదు, త్యాగేదానికి సీళ్ళు బాడా లేవనీ, అక్కడక్కడ అముదాలవంటి ముదురుపైర్లు తప్ప లేత పైర్లన్ని పోయాయనీ, బావులు ఎండిపోయాయనీ, ఇంకా ఏవేవో చెప్పుకుపోతూ వుంటే, ముఖ్యమంత్రి ఆయన్ను మధ్యలో ఆపుచేసి, ఆయన చెప్పినవన్నీ తనకు తెలుసుననీ, ఆ సంగతులన్నీ తనకు ముందే తెలిసినవనీ, ఆ సంగతులన్నీ తాను ఎరిగినవనీ, ఆ సంగతులన్నీ తాను ఎరిగినందువల్లనే తాను ఇక్కడకు వచ్చానన

విభ్రమగొలిపే భూరి బృహద్నిల్పం, నెల్లూరు స్త్రీల కళాశాల భవనం

...రూపు ఆవిరయిం

...కొందు వ్యక్తులం కొన్నసగరాలకి, ...రాలకు, కోటలకు పేరు పుట్టినట్లు ...ంధాలు- అట్టివే పాశ్చాత్యదేశాల్లో ...ాలు పార్థినాన్లు, తాజ్‌మహల్‌వల్ల ...ా పేరుపొందింది- గాంధీ వల్ల ...యాకు ఎంతపేరు వచ్చిందో, అంతి ...ని అక్షరంగానున్న 'శాంమార్'

...కుండల వల్ల కొన్నోడలా యా ...ద్ద కాలేజ్‌మన్ ప్రభుత్వ స్త్రీలకళా ...ల వి ష ...ు, ఇంకా రెండుమూడు ...ల్లోనే వున్నకాలపు ద్ద సుబ్బారెడ్డి ప్రభుత్వ ఆసక్తితో ఇవ్వడా నెల్లూరు ...పెద్ద 'ఉబ్బర్'గా, నెల్లూరు నగరానికి ...సమైన అభరణాలుగా వుండిపోతుం, పంచేశారేమో. ...కి అంతటి దిగ్భ్రమ గొలిపే మందిరాన్ని, రమ్యమైన మాని ...లనూ ఏర్పాటు చేసిన ధన్యుడు అంధ్రదేశంలో మరొక్కడా, పశ్చిమాని మరే కాలేజీకూడా, మరే ప్రభుత్వ అప్ప ...కూడా లేవనే చెప్పవచ్చునేమో.

కాలేజి ప్రారంభోత్సవంలో
ప్రథమోత్కర్షి మనసులోమెరిసిన
మాన్య వదాన్యురాలు
స్వర్గీయ దొడ్డ సుబ్బారెడ్డి

...ే స్వర్గీయ దొడ్డ సుబ్బారెడ్డిపట్ట- ...రంగంలో-ముఖ్యంగా దానశీలతలో ...ర్యమూ వినిశిష్టమైన వినయ ...ర్యతలో-ఇంత కొప్పాంలోనే ఉన్న ...ాంవల్ల చూసి మందర విద్యా సైన్స ...ం ఉపకరించుకోవటంలో- ...ద్దుకు వారి ప్రభుత్వ సైన్స పేరువిం ...ంలో ఒకటి మాత్రమే లేదు. ...ాలు- ఆంధ్రదేశంలో ఉన్న ...గంటివారిలో ఇంత ప్రభుత్వ ...ంది. ఈ ...ాకర మామూలు కాబ్బాక్షులో ఉన్న ...గంటివారు ఇంకా ప్రభుత్వ చుండేది.

ఈ కాబ్బాక్షర యుగంలో మన ...ర్యకర్తలూ మానవులేకనో అగ్నికుల- ...గల్లు మల్లారెడ్డి అనిపిలవబ్బాయకూడా-

''నిమింటుకుడిచేయి యిమిత్ ...కొనకపోవడం మానవేక ...కుపుచుంది పాశ్చాత్యుల ...గంగలోని మానవులు ...ఒకసారి కంచాన్ని ...చ్చుకుంటూ కూర్చుంటే ...ర్చగలిగే ఓపిక వీరి ...తిరుగుతూ ఉండాలి...''

...ంత మందిని ఆకర్షించి, ...ంత మహాకార్యాలకు ...ర్పించిన ఈ భవనం ...ంత వాస్తవమో, ...ంత అందంగా ...ంత ఆకర్షణీయంగా ...ంత ఆనందదాయకంగా ...ంత ఆహ్లాదకరంగా ...ంత ఆరోగ్యప్రదంగా ...ంత ఆదర్శవంతంగా ...ంత ఆనందమయంగా ...ంత ఆకర్షణీయ

కావలి సబ్ జడ్జి కోర్టులో

E. P. 231 of 67. S. C. 189 of 66.
కాంబేటి కొండయ్య —వాది.
(1) నరిశింగు కోటేశ్వరరావు వగైరా
... —ప్రతివాదులు.

కందుకూరు తాలూకా, వచ్చవ గ్రామములో ప్రతివాదులు లాయింటు కుటుంబం తాలూకు యీ క్రింది షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్థిని పై కోర్టులో 8-10-68 తేదిన పగలు 10 గంటల నుండి బహిరంగంగా యీలాము వేయబడును.

—: షెడ్యూలు :—

(1) నెం. 55 రు పట్టా వల్లపులోట సర్వే నెం. 348 రు, య 6-50 సెంట్లుకు హద్దులు:- [తూ] నరిశింగు బాలకృష్ణయ్య వగైరాలభూమి [ద] తోటకొండ రామయ్య వగైరాల భూమి [ప] మిట్టబీడున్నూ, యీ భూమికి పారుదలయ్యే సర్వే నె 333/2-B లోని వట్టి [వు] డొంక. యీ హద్దుల లోని య 1-18 సెంట్లలో నమిష్టిన నగం య 0-59 ట్లు (0 . 239 హెక్టార్సు.)
వాది క్రయం రూ. 200/- లు.
అమీనా క్రయం రూ. 400/- లు.

(2) నెం. 55 రు పట్టా మిట్టతోట సర్వే నె. 348 రు, య 6-50 ట్లుకు హద్దులు:- [తూ] నరశింగు బాలకృష్ణయ్య కొంతవరకు ప్రతివాదులు భూమి [ద] నరశింగు బాలకృష్ణయ్య వగైరాలభూమి [ప] కాల్వ [వు] డొంక. ఈలోని య 0-40½ ట్లలో నమిష్టిన నగం య 0-20¼ ట్లు (0 . 083 హె.)
వాది క్రయం రూ. 100/- లు.
అమీనా క్రయం రూ. 200/- లు.

(3) నె. 55 రు పట్టా దిబ్బబీడు సర్వే నె. 348 రు, య 6-50 ట్లుకు హద్దులు:- [తూ] ప్రతివాద్లు తాలూకు మినహాయింప బడిన భూమి [ద] ప్రతివాదులు తాలూకు భూమి [ప] నరశింగు బాలకృష్ణయ్య వగైరాల భూమి [వు] డొంక. ఈలోని 0-50 సెంట్లులో నమిష్టిన నగం య 0-25 ట్లు, (0 . 101 హెక్టార్సు.)
వాది క్రయం రూ. 50/- లు.
అమీనా క్రయం రూ. 300/- లు.

1 to 3 అయిటములు భూమికి పారుదలయ్యే సర్వే నె. 333/2-B రు భూమిలో తూర్పు ఆగ్నేయ మూలవుండు కపిలెకన్నె బావిలో సిబితోలకం హక్కు బావి హక్కు దారి, వుద్దులు, కాల్వలు, కపిలెసామాన్లు, బావిమీదవున్న చెట్లలో భాగంహక్కు తూర్పు-దక్షిణం వున్నవద్దిలో పారుదల హక్కున్నూ, ఈ వుద్దికి యిరువైపులవున్న కాలీస్థలంలో వున్న భూమిలో హక్కుతో సహా బావి కట్టుబడిరక్షతో భాగంతోసహా.

(4) నె. 55 రు పట్టా కొట్టాందిబ్బచేను సర్వే నెం. 348 రు, య 6-50 సెంట్లుకు హద్దులు:- [తూ] గవర్నమెంటు మినహా తోపు [ద - వ] ప్రతివాదులు తాలూకు మినహాయింపబడిన భూమి [వు] నువ్వుల రామయ్య వగైరాలభూమి. ఈలోని 0-37 సెంట్లులో నమిష్టిన నగం య 0-18½ ట్లు (0 . 075 హెక్టార్సు.)
వాది క్రయం రూ. 50/- లు.
అమీనా క్రయం రూ. 60/- లు.

(5) నెం. 55 రు పట్టా పొగాకుదిబ్బ చేను సర్వే నె. 348 రు, య 6-50 ట్లుకు హద్దులు:- [తూ] ముల్లమూరి పేరయ్యవగైరాలభూమి [ద] డొంక [వ] కుంట [వు] నరిశింగు బాలకృష్ణయ్య వగైరాల భూమి. ఈలోని య 0-60 ట్లులో నమిష్టిన నగం య 0-30 ట్లు (0 . 121 హెక్టార్సు)
వాది క్రయం రూ. 50/- లు.
అమీనా క్రయం రూ. 90/- లు.

(6) నెం. 148 రు పట్టా తోట సర్వే నె. 343 రు, య 1-04 ట్లుకు హద్దులు:- [తూ] వాదుల తా॥ భూమి [ద] పాలేరు [వ] ప్రతివాద్ల తా॥ భూమి [వు] వాది తాలూకు భూమి. యీ లోని య 0-21 సెంట్లలో నమిష్టిన నగం య 0-10½ ట్లు (0 . 042 హెక్టార్సు.)
వాది క్రయం రూ. 20/- లు.
అమీనా క్రయం రూ. 30/- లు.
—శింగంపల్లి రామమూర్తి, అడ్వకేటు.

ముఖ్యమంత్రిబృందం కరువుపర్యటన

(5 వ పేజీ తరువాయి)

తోడ్పడాలనీ; నాగార్జునసాగర్ మొదటి దశ ముగిసేవరకే వుండిపోకుండా, రెండో దశలో పొదిలిప్రాంతం బాగుపడేటట్లుగా ఆ కెనాల్ను త్వరగా త్వవ్వకం ప్రారంభించి కరువుపనికింద సాగిస్తే పనులు దొరికినట్లుంటుందనీ-యిట్లా కోర్కెలపట్టీ వొకటి చదివారు.

రాగాకు జువ్వాకు తింటున్న పశువులు

ఒక్క పొదిలి ఎమ్మెల్యేతోనే ఎక్కడ సరిపోతుందోనని జి. వ. చేర్మెన్‌లేటి పొదిలిపంచాయితీరాజా కూడా వొక విన్నపత్రం సమర్పిస్తాడని ప్రకటించడంతో సమితి అధ్యక్షులు శ్రీ రామిరెడ్డికూడా వొకపత్రం పట్టుకుని పైకు ముందర గంగళా చద వడం ప్రారంభించారు- పశువులకు మేత లేక చచ్చిపోతున్నాయనీ; రాగాకు, జువ్వాకు, వేపాకు తిని బ్రతకవల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడిందనీ వివరించారు. ముస్సీ నదికి మునగపాడువద్ద ఆనకట్టకడ్తే 10 వేల ఎకరాలకుపైగా సాగవుతుందనీ- ఇట్లా కొన్ని ఇరిగేషన్ ప్రాజక్టులపట్టీ చదివారు. ఫ్లోరిన్ సీటిబాధల్ని, ఎలక్ట్రిసిటీరాల్ను కష్టాల్ని వివరించారు. ఏకగ్రామం-తిండిగింజల ఋణాలు మంజూరు చేయాలనీ, ముస్సీనదిపై వంతెన కావాలనీ, ఒంగోలు-హైదరాబాదు రైలుమార్గం దర్శి-పొదిలిమీదుగా మళ్లించాలనీకోరారు.

పొదిలి పంచాయితీవారుకూడా ఇంకో విన్నపత్రంలో మళ్ళీ ఫ్లోరిన్‌సీటిబాధల్ని గూర్చిచెప్పి, పొదిలి మంచినీటిపథకం మంజూరుచేయాలనికోరారు. పంచాయతీకి కనీసం కార్యాలయంకూడాలేదనీ; రివిన్యూ వారి స్వాధీనంలో వుంటూన్న ఖాళీ జాగా యిందుకై కేటాయించే పైలు అటూయిటూ సిగ్గులేకుండా 7 ఏళ్ళనుండీ తిరుగుతున్నదనీ వివరించారు. ఇంకొకాయనెవరో 'పంచరత్నాలు' పద్యాల్లో లంఖించుకున్నాడు.

కరువులో మున్సిఫ్‌కోర్టు

జనసంఘం తరవున శ్రీ ముప్వల శ్రీహరిగారు మళ్లీ దాదాపు ఇవే కోర్కెల్ని ఏకరువుపెడ్తూ మున్సిఫ్‌కోర్టు - కాలేజి కూడా కావాలన్నారు. క్షామపరిస్థితిలో మున్సిఫ్‌కోర్టుకూడానా! కమ్యూనిస్టు సాని కొమ్ము కాశిరెడ్డిగారు ఒక్క నిమిషం మాట్లాడినా కస్సై-కొస్సై-తెచ్చె అన్నట్లుగా ముక్తసరిగా ముక్తకంఠంతో తమ సమస్యల్ని వివరించాడు, 'డిమాండు' చేశాడు.

నాగార్జునసాగర్—నెల్లూరు

తొలుత మంత్రి శీలం సిద్దారెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ- గుండ్లకమ్మదాటి, ముస్సీ దాటి నాగార్జునసాగర్‌కాల్వ తప్పకుండా వస్తుందన్నారు. ఈ తాలూకాలో కూడా తప్పకుండా 1 లక్ష ఎకరాలు సాగులోకి వస్తవన్నారు; 3, 4 సంవత్సరాల్లోనే వస్తుందన్నారు. అంతేకాదు నెల్లూరు జిల్లాలో మొత్తం 7, 8 లక్షల ఎకరాలకు నాగార్జునసాగర్ జలాలు అందుతాయని కూడా చెప్పారు. ఒకటోపేజాగానీ, రెండో పేజాగానిండి- 3, 4 సంవత్సరాల్లో గాకపోయినా 4, 5 సంవత్సరాలకైనా నెల్లూరు జిల్లా భూములకు అమృతం నాగార్జునసాగర్ జలాలు అందుతాయా అనేది సందేహాస్పదమే.

అనంతరం రేబాల దశరథరామరెడ్డి, మంత్రి చెంచురామానాయుడు, వెంకటగిరి కుమారరాజాగారలు మాట్లాడిన తర్వాత ముఖ్యమంత్రిగారు లేచారు.

మధ్యప్రదేశ్‌నుంచి ఎర్రజొన్నలు

పొదిలి - దర్శి ప్రాంతం ఎప్పుడూ కరువే అన్నారు. రేషన్‌షాపులు విరివిగా మహారైన గ్రామాల్లో అంతటా త్వరలోనే పెట్టించే యేర్పాట్లు శిరెక్ట రు చేయగలరన్నారు. జొన్నలు - ఎర్రజొన్నలుకూడా అమ్మే ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. మధ్యప్రదేశ్‌నుంచి ఎర్రజొన్నలు త్వరలోనే రామన్నాయనీ, రూపాయకు 2 కిలోల చొప్పున సప్లయిచేయబడతాయనీ అన్నారు. గోధుమలు తినేవాళ్లుంటే ఎన్నికావాలన్నా సప్లయి చేయగలమన్నారు. గోదుమల రొక్కడా అలవాటువడ్డామని సభలోనుంచి ఎవరో అంటే- మీరు అన్నిటికీ అలవాటు పడ్తున్నట్టున్నారు - అని ముఖ్యమంత్రిగారన్నారు. ఈ కష్టకాలంలో ఎట్లయినానా రే గట్టెక్కాలన్నారు. కొండల్లో అడవుల్లో పశువులు వుచితంగా మేపుకొనేందుకు వీలుగా యిటీవల వొక జి. వో. పాసుచేశామన్నారు. పారెస్టువాళ్ళ యిబ్బందుల విమ్మల్ని అడ్డగించడానికి వీల్లేదన్నారు.

పోయిన సంవత్సరం 65 తాలూకాల్లో అనావృష్టి అయితే యీ సంవత్సరం దాదాపు 150 తాలూకాల్లో కరువొచ్చిందన్నారు. పొదిలివంటి తాలూకాలు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 71 దాకా వున్నాయంటూ- నాలుగోప్రణాళికలో మమారు 30-40 కోట్ల రూపాయలు ప్రత్యేకంగా యీ తాలూకాల అభివృద్ధికి కేటాయించేపథకం వొకటి తయారవుతున్నదన్నారు.

ముఖ్యమంత్రి యింకా యిలా అన్నారు- "ఏమైనా ఏవైనా పెద్దప్రాజక్టులురావాలి. సోమశిల వొకటుంది. అయినా అదెందుకు యీ పొదిలిలో? అది వచ్చినా రాక పోయినా వొకటే యీ తాలూకావారికి. ఇక నాగార్జునసాగర్ వుంది. అంతా వొకే దశఅయినా మొదటిదశ 2-3 సంవత్సరాలువడ్తుంది పూర్తి కావడానికి. గుండ్లకమ్మమీద అక్విడెక్టు కట్టాలి. ఇది పూర్తి గాకముందే అవ్వ డే యింతముందుగా నాగార్జునసాగర్‌కాల్వల పనులు యిక్కడ ప్రారంభిస్తే అవి పూడిపోకుండా వుంటాయా?-"

"ఇక పొదిలిలో మున్సిఫ్‌కోర్టు కావాలని జనసంఘంవారుకోరారు. ఈకరువులో మున్సిఫ్‌కోర్టెందుకు? ఇక కొత్తజిల్లా కావాలనే గుసగుసలు వినబడుతున్నాయి. అది కూడా ముందు ముందు అయ్యేవని. ముందు యీకరువునుంచి గట్టెక్కుదాం..."

ఇదీ ముఖ్యమంత్రిగారి పొదిలి ఉపన్యాసం. దాదాపు ఇదేధోరణిలో రిపీట్ చేస్తూ, యిదేబాణిగ వాయిస్తూ మిగతా చోట్లకూడా తనపర్యటన కొనసాగించారు.

దర్శి గానాబజానా

దర్శి చేరుకునేసరికి దాదాపు పొద్దు గ్రుంకింది; తప్పెట్లు- తాళాలతో వూరేగింపుగా దర్శి టి. బి. కి. చేరుకునేసరికి. అల్పాహారవిందు అనంతరం వేదికమీద కొద్ది జనానికి దర్శనమిచ్చారు ముఖ్యమంత్ర్యాదులు. మొత్తంమీద వొక్క మాటలో చెప్పాలంటే దర్శిసభ వొక 'గానాబజానా' గా వుండింది. తాళ్ళూరు సమితి చెంచయ్యగారు వొక విన్నపం సమర్పించిన తర్వాత, దిరిశాల వెంకటరమణారెడ్డిగారు లంఖించుకొన్నారు, పద్యాల్లో ముఖ్యమంత్రిపై పొగడ్తలు గుప్పిస్తూ, పూలజల్లు కురిపించినట్లుగా కమ్మగా చదివారు పద్యాలను. ఈ పద్యరైవారాల గలగలలమధ్య కరువు కంఠం వినబడనేలేదు.

తర్వాత దొనకొండ పంచాయితీ పక్షంగా వొక విన్నపత్రమిస్తూ రైల్వేకానీ బ్రిడ్జి కట్టించమనీ; దొనకొండలో వున్న ఎమర్జన్సీ ల్యాండింగ్ ఏరోడ్రోమ్‌లో అప్పుడప్పుడు విమానాలు ఆగేటట్లు చూడమనీ (ఎవరెక్కడానికో మరి!) వగైరా వగైరాకోర్కెల్ని విన్నవించారు. ఇంకెవరో కవిపరమానువటి, పంచరత్నాలు ప్రారంభించాడు.దండలూరు పంచాయితీపక్షంగా సర్పంచ్‌గారు ఇంకో విన్నపత్రమిస్తూ కరెంటుకు అప్పనవ్వలు- శ్రమదానాల రెగ్యులేషన్ను సడలించమనీ, దర్శి- కురిచేడు రోడ్డులో వెంకటచలంపల్లెవద్ద కట్టిన బ్రిడ్జి తెరవకతలికే కూలిపోయిందనీ, (ఆ కంట్రాక్టరు మహానుభావు డెవరో?) అది యిదీ విన్నవించాడు.

ఇంకేదో పంచాయితీ తరవున వరాలు కోరుతూ దర్శి ఆస్పత్రిలో లేడీడాక్టర్ను నియమించమనీ, కొత్తజిల్లావస్తే దర్శిలో మాత్రం మర్చిపోకుండా డివిజనల్ ఆఫీసు పెట్టమనీ, దర్శిలో రెండేళ్లనుండి ఎలక్ట్రిసిటీ వున్నా బావులకు మాత్రం కనెక్షన్లు యివ్వలేదనీ ఆడనీయిదనీ చెప్పారు. ఇట్లా వొక్క దర్శిలోనే విన్నపత్రాలు- మెమొరాండాలు- పంచరత్నాలతో కూడిన పటాలు మొత్తం 10-15 దాకా ముఖ్యమంత్రికి సమర్పించబడ్డయ్.

తర్వాత మహానందగారు లేచారు- ఒక దండకం చదివినట్టు గడగడ నానా విషయాలపై గంభీరంగా మాట్లాడారు. ప్రక్కనున్న వినుకొండ 4 లక్షల తక్కావీ ఋణాలిస్తే, దర్శిలో 50 వేలే యివ్వడం అన్యాయమన్నారు. నాగార్జునసాగర్‌కాల్వ త్రవ్వకపు పనులను ప్రారంభించినందుకు ముఖ్యమంత్రిని అభినందించారు. బంజరు భూముల పంపకాల్లోను, సెటిల్‌మెంట్ వ్యవహారాల్లోను జరుగుతున్న అక్రమాలనుగూర్చి సోదాహరణంగా, సాధికారంగా విన్నవించారు. స్వాతంత్ర్యంవచ్చి ఇన్నేళ్లయినా, ఆంధ్రరాష్ట్రం వచ్చికూడా ఇన్నేళ్ళు గడిచినా ముఖ్యమంత్రిగా దర్శికెవరూ యింతదాకా రాలేదన్నారు. తర్వాత వివిధగ్రామాల తరవునవచ్చిన దాదాపు నలభైయారై అర్జీలను అష్టోత్తరశతనామావళి చదివినట్టుగా వొక్కొక్కటీ గబగబాచదివి ముఖ్యమంత్రికి సమర్పించారు.

మళ్లీ దిరిశాల రమణారెడ్డిగారు లేచి పశుగ్రాసం డిపోలు పెట్టించమనీ, ఎలక్ట్రిసిటీ రూల్సు సవరించమనీ, వొకటిరెండు రిగ్సు సప్లయిచేయమనీ, నాగార్జునసాగర్ నీళ్ళు ఎప్పుడు వదిలేదీ స్పష్టమైన ప్రకటన చెయ్యమనీ కోరారు.

దర్శి సర్పంచ్‌గారు లేచి ఏందేందో మాట్లాడుతుంటే ఇంకో పంచాయితీ సభ్యుడు లేచి యీ సర్పంచ్‌గారు 14 వేలు మింగాడు పొమ్మన్నాడు.

ఇక వూరుకుంటే లాభంలేదనుకొని ముఖ్యమంత్రిగారు లేచి కొన్ని ప్రకటనలు చేశారు. కరువుపనులు కొనసాగించే ఆలోచన ఇకముందుకూడావుంది అన్నారు. పోయిన సంవత్సరం యీ తాలూకాలకు 27 లక్షలదాకా కరువుపనులక్రింద కేటాయిస్తే యీ సంవత్సరం యింకా యెక్కువే ఖర్చు పెట్టబడుతుందన్నారు. దర్శి-పొదిలి ప్రాంతానికి తప్పక వొకరిగ్గు వస్తుందన్నారు. బావులు త్రవ్వుకోవాలంటే 500 అప్పు యివ్వబడుతుందన్నారు. విత్తనాలకు కూడా అప్పుయిచ్చే యేర్పాటున్నదన్నారు. జి. ఆర్. 8. పండించుకోమన్నారు. నాగార్జునసాగర్‌నీళ్ళు దర్శితాలూకాలో 1 లక్ష 16 వేల ఎకరాలకు 1971 జూలైకల్లా వదలామన్నారు. అట్లనే పొదిలి—కనిగిరితాలూకాలకు ఆ మీదట మరో 2 లక్షల ఎకరాలదాక తప్పకవస్తుందన్నారు. ఇక ఎలక్ట్రిసిటీశ్రమదానం తీసేయమంటే ఎట్లా అన్నారు; శ్రమదానంవుండాల్సిందే, అప్పు-వప్పుకూడా ఇచ్చుకోవాల్సిందే అన్నారు. ఇకపోతే కొత్తజిల్లా సంగతి వ్రాస్తాపింది- కొత్తజిల్లా వస్తుంది- అయితే ఎప్పుడా అనేది ఆలోచిస్తామన్నారు; ఏమైనా జిల్లా కేంద్రం మీ వూర్లో మాత్రం వుండదు అట్లనే నరసారావుపేటలోనూ వుండదు- అని స్పష్టంచేశారు. అలనాడు 'మిస్సమ్మ'లో ఆడవారిమాటలకు అర్థాలువేరులే అన్నట్లుగా తీరా కొత్తజిల్లావస్తే గిస్తే కేంద్రం నరసారావుపేటలోనే వుంటుందో ఏమో! ఎవరు చూడొచ్చారు?

కనిగిరి

దర్శినుంచి కనిగిరికి నేరుగా రాకుండా ముఖ్యమంత్రి రథాన్ని హనుమంతునిపాడు, తిమ్మారెడ్డిపల్లె వగైరా గ్రామాల మీదుగాత్రిప్పి రెండోవర్గం-అంటే శ్రీ గోళ్ల తిరుపతినాయుడుగారి వర్గాన్ని కూడా సంతృప్తిపర్చి దాదాపు అర్థరాత్రికి కనిగిరి చేరుకున్నారు. కనిగిరిలోకూడా విందు వుండింది. ఆనం సంజీవరెడ్డిగారు కనిగిరిలో వచ్చికల్పుకున్నారు.

ముఖ్యమంత్ర్యాదులు వేదికమీదకు రాగానే- ముగ్గురాడపిల్లలచే కరతాళధ్వనుల్పెట్టించి స్వాగతం చెప్పించారు. ఆర్కెస్ట్రా సహిత ప్రార్థనా గీతంకూడా వుండింది. ఇంకొకాయనెవరో అర్మానిపెట్టుకొని అరున్నరకో 'అహో బ్రహ్మానంద రెడ్డ్యగ్రణీ' అంటూ ప్రశంసా పద్యాలు పాడాడు. సభలోనుంచి వొకకంఠం 'వన్స్ మోర్' అన్నది. ఇంకోకంఠం- ఇదేం డ్రామా అనుకొన్నావటయ్యా- అన్నది; ఇంకోకంఠం- అవును ఇదంతా నాటకం గాక ఇంకేమిటయ్యా- అని మూల్గింది. కోట సోదరకవి యిత్యాదులు కూడా నవరత్నమాలలు, పంచరత్నాలుచందోబద్ధంగా చదివారు. మొత్తానికి సభాప్రారంభం వొక 'వెరైటీ ఎంటర్‌టైన్‌మెంటు' గానే వుండింది, కరువుసభగా లేదు.

తర్వాత పులి వెంకటరెడ్డి, బి. రామసుబ్బారెడ్డి, వర్మా వెంకయ్యనాయుడు, బి. పిచ్చిరెడ్డిప్రభృతులు మెమొరాండాలు సమర్పిస్తూ మాట్లాడారు. కమ్యూనిస్టుపార్టీ తరవున గుజ్జుల యలమందారెడ్డిగారు కూడా వొక కరువు మెమొరాండం సమర్పించారు. అంతా కరువు పరిస్థితిని సూటిగా కండ్లకుకట్టినట్టు చెప్పారు.

శ్రీ పులి వెంకటరెడ్డి మాట్లాడుతూ పశువులమేత పెద్దసమస్యై పోయిందన్నారు. వేపాకు, జువ్వాకు, కరక ఈతాకు కూడా తింటున్నవన్నారు. ఆ తర్వాత మంచినీళ్ళది మరో తీరని సమస్య అన్నారు. ఆడవాళ్ళదెప్పుళ్ళు దినలేకుండా వున్నామన్నారు. ఎక్కువగా మోటబావుల వ్యవసాయంగాబట్టి ఎలక్ట్రిసిటీ సరఫరా విషయం ప్రత్యేకంగా చూడవల్సిందిగా కోరారు.

వర్మా వెంకయ్యనాయుడుగారు గొల్లవల్లిస్కీము, మాలేరుస్కీము వంటివి కనిగిరి తాలూకాకు ప్రాణప్రదమైనవని, అవి వెంటనే అమలుజరగాలనిఅన్నారు. కనిగిరి సర్పంచ్ శ్రీ కొండయ్యగారితోసహా అందరూ కనిగిరి మంచినీటి పథకం- 1966 ఏప్రెల్‌లో స్వర్గీయ వి. సి. చే శంకుస్థాపనజరిగినా ఇంతవరకూ పనిజరక్కుండా నిల్చిపోయివున్న పథకాన్ని- సత్వరం ప్రారంభించాలని ముఖ్యమంత్రికి వొక్కి చెప్పారు. సరే, యిక నాగార్జునసాగర్ కుడికాల్వను కనిగిరి ప్రాంతందాకా పొడిగించమనేకోర్కె కోరనేకోరారు.

కనిగిరి పాతకాంగ్రెస్‌వాది, పాతశాసనసభ్యుడు మౌలాసాహెబ్‌గారు దంచిపారేశారనుకోండి- మేమంతా వస్తుంటుంటే మీరు వూరూరా విందులు, కాఫీలు టిఫిన్లుమెక్కివస్తారాలని నిలదీసిఅడిగాడు; నాగార్జునసాగర్ గుంటూరుదేనాడు, నెల్లూరిదికూడానని గుర్తుంచుకోమన్నాడు. ఈ పూలదండలు యివన్నీ అపువుచెప్పుకున్నవన్నాడు. గందరగోళంగా మాట్లాడినట్లుందినా తననతనంతా తీర్చుకున్నట్లున్నాడు.

—తరువాయి 10 వ పేజీలో

పద్యాలు-గేయాలు

ఉండేల కవిత

(ఇటీవల జరిగిన దుర్భా సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారి ద్వితీయ జయంతి సభలో సన్మానాన్నందుకొని, శ్రీ ఉండేల మాలకొండారెడ్డిగారు చదివిన పద్యాలే యివి)

మడివేలు

* * *

మాసినబట్టలీర మాటికి బండపై
మోదుచున్న చాకి మునలివాడ!
ఉదుకవోయి! జగతి
యుగయుగమ్ములనుండి
కుదుపుకొన్న మురికి వదలిపోవ.

మైలబట్టలుతుకు మడివేలువని నిన్ను
పరిహసించువారి కెఱుకలేదు
చదువరులను మించు చాకలి యన్న వా
క్యమ్ములోని వాస్తవమ్ము నఖుడ!

అల్పవతావరుద్ధు దరులదే టిక్కగా
గద్దెనెక్కనట్టి ఘనతనీది
పేరిగాననాటి సారస్వపుజ ద్వాదు
బివిధ రూపములను వెలయునేడు.

నీది యొకింతలేక రఘు
వీరుని కొల్వున చాకి జగ
న్మాత పవిత్ర శీలమున
మచ్చలు చూపగ బూనినాడు నీ
జాతి సహోదరుండతని
సాహసమేది స్వతంత్ర భారత
మ్మాతలమందు ధర్మగుణ
చర్చలు చేసెడు నాయకాళికిన్.

నీరదావృతమైన నీలాంబరమ్మును
కౌముది జలముతో గడుగునెవడు,
చంద్రికా సరసిలో శరదభ్ర శకలముల్
పిండి, గాలికి అరవేయు నెవడు,
వెనమొలతోనున్న తీగవూబోండ్లకు
చిగురు చీరల నందజేయు నెవడు
భూదేవి వదముల బొరలాడు కడలేని
కడలికుచ్చెళ్లను మడచునెవడు,

యుగయుగమ్మున కొక్క మారుదయమంది
కలుషహృదయాలనమృతానగడుగునెవడు
విశ్వకర్త అతండు నీ వృత్తివాడు
ఇంత గౌరవభాగ్య మింకెవరికబ్బు!

పిగాంతుకోసిరో ఈ తడిగుడ్డతో
నెత్తురుమరకలు నిండియుండె,
పిరోగిమిదిదో ఈ పాత కంబళి
చీము నెత్తురులతో చిటికియుండె,
పిలంచగొండిదో ఈ రహస్యపు చేలు
హేమసౌరభముల నీనుచుండె
పిసినికారదో ఈ పయ్యెద చెఱంగు
మృగనాభిరేఖల మెఱయుచుండె,

అన్ని నీ బానలో ముగ్గి వన్నెమార్చి
వెలికివచ్చును గతచరిత్రలనుదాచి
పుడమి పాపాలు తన నీటగడగివైచు
గాంగ సలిలమ్ము నీయింట గలదునుమ్ము.

పీనుగు తోలైన ఎన్నాళ్లు కట్టును
పరమేశ్వరుడు శుభ్రవటదకుండ,
హేమాంబరమునైన ఎన్నాళ్లు ధరియించు
పద్మనాభుం 'డిస్త్రీ' పట్టకుండ,
కాలిగుడ్డలనైన ఏలిధి దాల్తురు
మునిపుంగవులు నీటముంచకుండ,
'నైలాను'లగుగాక ఏలీలదాల్తురు
భూజనుల్ మడతలు పోవకుండ

శివుడు వసియించు కైలాస శిఖరమైన
పరమపదమైన పసమైన పురమెట్టైన
గడియ జరగదు నీ సేవలడుగకుండ
త్రిజగదభినుత కైంకర్య! రజకవర్య!

నీవు యత్నించుటో నిండువున్నమ జాబి
ల్లెదపై పెనుమచ్చ ఉతుకగలవు,
నీచేతికందెనా నీలాంబరమ్మును
జాడించి తెల్లగా సలుపగలవు

నీవు సేవించుటో నీలకంఠుని కంఠ
విషనైల్యమునె మార్చివేయగలవు,
నీ చాకిబండపై నిమిషమాగిన, వర్ష
జలధరమ్ముల రంగువెలిసిపోవు,

ప్రత్యహమ్ము మైలపడు నేటి మా దేశ
ములను చెవులువట్టి, మురికి వదల
గొట్టి వ్రేలగట్టు దిట్టవసాధ్యమ్ము
లేమనీకు రజక సోదరుండ!

పొలముకాపుల స్వేదజలధారలోనాని
అట్టగట్టిన నూలుపుట్టములకు,
శత్రుకోటినెదిర్చి క్షతగాత్రుడగు వీర
మౌలి రక్తారుణ చేలములకు,
యంత్రభూతాలమధ్య శ్రమియించు కార్మికు
మసిపట్టిపోయిన వసనములకు
ఎలప్రాయపువన్ జంట వలపుకౌగిళ్లలో
నలిగిపోయిన పట్టు వలివములకు,

శివములుపోసి బిగియను జిగియుగూర్చి,
తిరిగి నమయానకివ అందింపకున్న
గడియలోన ముస్తాబయి కదలుకెట్లు!
తిరికలేని యీనాటి పౌరజనులు.

పీతాంబరున్ లిల్లి పిల్లనిచ్చినమామ
గజచర్మధారికి గరళమిచ్చె,
దొరవేషమునకు బిండుచనొసంగెడుగేస్తు
చింపిగుడ్డలవాని సీత్కరించు,
అద్దెగుడ్డలవాని కర్ధాసనంబిచ్చు
కౌపీనధారిని కసరికొట్టు,
జలతారుమునుగున్న శిలను దైవమ్మను,
త్రోవకడ్డమ్మైన తొలగదన్ను,

వలువవలనఁబట్టి లోకాన విలువహెచ్చు,
వలువలకు విల్వహెచ్చు నీ చలువవలన,
అట్టి నీచేతిచలువ మహత్త్వమెఱుగు
మనుల కెగడ నేడు నమస్కారనతులు.

"సినిమా"కు సిద్ధమై చీరమందిదిలేక
యింటికోడలు సంశయింపసాగె,
ఉడుపులుమాసెను బడికెట్లు నే బోదు
నని చిట్టికుఱ్ఱడు హఠమువెట్టె,
దుస్తులవయనమ్ము తగినదుస్తులు లేవ
టంచు ఉద్యోగి చింతింపసాగె,
నఖుడిప్పవదుచీర నమయమ్మునకు లేదు
క్రొంగ్రొత్త వదుచు గగ్గోలువడియె,

ఎవుడువచ్చునొ మడివేలు ఎవుడుపలువ
మడతలందించునో యని మా గృహమ్ము
వేయికన్నుల నీకయి వేచియుండె
జాగుతగదోయి చాకలీ! సాగిరమ్ము.

లలనామణుల తనూలతల నంటి నటించు
పరిక్రొత్త కుసుమగుచ్ఛములు కొన్ని,
సరసులమేటి బొజ్జలమీద మినమినల్
వాటించు చిగురు తొండవములు కొన్ని,
చిన్నిబాలల పైడివన్నె యంగములపై
ప్రాకెడు కనకాంబరములు కొన్ని,
వండువృద్ధుల మేనికొండ నెత్తమ్ముల
లంకరించెడు శాద్వలములు కొన్ని,

నీవు కొనితెచ్చి ముంగిట నిలిచినంత
ప్రతిగృహాన వసంతశోభలు చెలంగు
ప్రతిముఖమ్మున చంద్రికా ప్రభలుమొలచు
వన్నియలజేత! చాకలి చిన్నవాడ!

రూపాయి

ఓ రూపాయీ!
నీవు లేకుంటే లేదుహాయి
నీచుట్టూ తిరుగుతోంది
భూచక్రం పగలూరేయి
నీవు చేతిలోవుంటే ఎంతబడాయి
నీవు చెయిజారిపోతే
నీతినిజాయితీ అన్నీవస్తాయి
నీవే సృష్టిస్తావు
తోబుట్టువులమధ్య లడాయి
అది కోర్టులో వాదించేవారికి
నీవే మల్లికిరాయి
నీవు అమృతమైతే పంచుకోడానికి
నిల్చుకొనివున్నారు దేవదానవులు
నీవు శవమైతే అరగించడానికి
పొంచుకొని వున్నవి రాబందులు
అద్యంతరహితమైన ఆకారంనీది
వీణానాదంకంటె
వినసొంపైనది నీమ్రోత
భగవద్దర్శనంకంటె
ప్రయోజనకరం నీదర్శనం
పరమేశ్వరుడు రెండురూపాయలు
పడవేశాడు భూలోకంలో
పగలును కాసిస్తుందొక
వేడిరూపాయ
రాత్రిని రమణీయంచేస్తుందొక
చల్లనిరూపాయ
అందాన్ని ప్రేమిస్తారు కొందరు
చందాన్ని ప్రేమిస్తారు కొందరు
అందచందాల్ని ప్రేమిస్తారు
మరికొందరు
అందర్నీ ప్రేమింపజేయగల
అందానివినీవు
ప్రేయసీముఖం చంద్రబింబంకాదనీ
ముమ్మూర్తులా నీవేనని
ముచ్చటగా వర్ణిస్తున్నారు మహాకవులు
నింగిలో చందమామ నీవుగా
నీచుట్టూచిల్లర నక్షత్రాలుగా
నీలమేఘాలు గాలికి టెపటెపలాడే
నోట్లకట్టలుగా
కలలుగంటున్నారు మాళాయి
అర్చకుని ప్రసాదం
అయ్యరుచేతి సాదం
మానవుల విద్యాప్రావీణ్యం
మానవతుల యౌవనలావణ్యం
కొనగలవు, చేకొనగలవు నీవు
పనివాడు సమ్మెచేసినా
ప్రభుత్వం పన్నువేసినా
దొంగ కన్నంవేసినా
దొరలు జేబులు తవిడినా
అంతా నీకోసమే
నీవు,
కదలితే కాపలాసైన్యం
చెయిమారితే వెయిరెట్లు ఆదాయం
చెయిమారకపోయినా వడ్డీఖాయం
నీపై నిర్మించిన నేటిబ్రతుకు
కార్ఖానాలో
మనుషులు మరలుగా మారిపోయారు
మనుషులు మనసులకు
విడాకులిచ్చారు
ప్రతిమనిషికి ఖరీదు
ప్రతిమనిషి మనీషకు రసీదు
ప్రతిమనిషి మరణానికి దస్తావేజు
ఇదీ యీనాటి రివాజు.

ఐ. ఆర్. 8

ఆనెమడుగు రైతు అనుభవం

(4-వ పేజీ కొరవ)

మొత్తానికి పట్టినది. పైరు పూర్తిగా చెడి పోయినదని నిశ్చయించుకున్నాను. మా ఊరి రైతులు ఈ ఎండిపోయి పూర్తిగా తెగులు పట్టిన పైరునుగూర్చి నవ్వుకున్నారు. శుభకాల పరిణామములో డిశంబరు 12, 13 తేదీలలో మంచి వర్షములు కురిసినవి. మా డిమానిస్ట్రేటర్గను కూడా తీసుకొనిపోయి చూపించినాను. వారు భయవాలేదు, మందులుకొడితే తెల్లతెగులు పోతుంది, ఆ పైరంతా మరల పైకి వస్తుందని ధైర్యముచెప్పగా ఆ మరునాడే పేరామార్, ఫ్యూమాన్ మందులు కొట్టించి నాను. ఎకరమునకు 50 కిలోల వంతున యూరియా వేసినాను. పైరంతా క్రొత్త పిలకలుపెట్టి పచ్చగావచ్చినది. ఆ తరువాత 15 దినములకు అనగా జనవరి మొదటివారమున ఎకరమునకు 35 కిలోల వంతున అమోనియం సల్ఫేటు వేయించి నాను.

నేను చేసినదంతాఇంతే. సరాసరి నాకు గంటకు 7, 8 పిల్లలు కుదిరినవి. ఆ పైరును ఫిబ్రవరి 29 వ తేదీన కోయించినాను. ఎకరానికి 2 పుట్లు, పిదుమువంతున వడ్లు అయినవి. నాలుగు దిట్టమైన బండ్ల గడ్డి వచ్చినది.

ఇదేపరిస్థితులలో నవంబరునెలలో నేను మొలగొలుకులుకాని నాటినట్లయితే నా పరిస్థితి ఎలాగవుండేదో నేను చెప్పనవసరము లేదు. కాబట్టి ఈ సంవత్సరము యింతవరకూ అనావృష్టి బద్ధశత్రువయి కావలి తాలూకాలో వర్షాధారపు చెరువులక్రిందనే గాక, కాలువలక్రింద గూడా నాట్లు పడలేదు. 6 మాసముల పైరులగు మొలగొలుకులు నాటిన అధికదిగుబడి నష్టావుంది, మామూలుదిగుబడి నిచ్చుటకూడా అసంభవము. కావున ప్రస్తుత పరిస్థితులలో నెల్లూరుజిల్లాలో ప్రతిఒక్కరికి అన్ని ప్రాంతములకు ఈ నూతన వరివంగడము ఐ. ఆర్. 8 ఒక్కటే శరణ్యము. ఇది అన్నికాలములందును అధికదిగుబడి నిచ్చునని నాస్వానుభవమే చెప్తున్నది.

కాబట్టి అక్టోబరు, నవంబరు, డిశంబరు నెలలలో కూడా ఈ వరిపైరు వేయుటకు రైతుసోదరులు ఏమాత్రము సంశయింప నవసరము లేదని నా స్వానుభవముతో చెప్పుచున్నాను.

—లింగారెడ్డి బాలకృష్ణారెడ్డి,
ఆనెమడుగు.

10 సెంట్లలో రాలిన ఐ. ఆర్. 8 ధాన్యంతో వాకాడులో జిల్లా వ్యవసాయశాఖాధికారి ఎ. గోపాలకృష్ణమూర్తి, సమితి అధ్యక్షుడు నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి, నేదురుమల్లి బాలకృష్ణారెడ్డి ప్రభృతులు. ఇదే ఎకరాకు 7 పుట్లా 8 తూముగైన పైరు.

తాళ్లపాళెంరైతు అనుభవం

(4 వ పేజీ కొరవ)

ఏది ఏమైనప్పటికి ప్రస్తుతము మనము ఎదుర్కొంటున్న అతి క్లిష్టమైన ఆహార సమస్యను తీర్చాలంటే, తక్కువ విస్తీర్ణములో ఎక్కువ దిగుబడిని సాధించితీరాలి. అందుకు ఐ. ఆర్. 8 వరి వంగడము ఒక్కటే శ్రీరామరక్ష. ముఖ్యముగా యీ సంవత్సరములో యింతవరకు అనావృష్టి మనపాలిట బద్ధశత్రువై, యింతవరకు చాలినంత వర్షములేక కావలి, కందుకూరు, పొదిలి, దర్శి, ఉదయగిరి మొదలగు అన్ని తాలూకాలలో వర్షాధారపు చెరువులక్రిందనేగాక కాలువలక్రిందగూడా యింతవరకు నాట్లుపడలేదు. ఇకమీదట వరుణదేవుడు మనపై కనికరించినప్పటికీ, అరుమాసముల పైరగు మొలగొలుకులు యింత ఆలస్యముగా వేసినప్పటికీ, అధిక దిగుబడిమాట అటుంచి, మామూలు దిగుబడినిచ్చుటకూడ అసంభవము. కావున ప్రస్తుతపరిస్థితుల్లో నెల్లూరు జిల్లాలో ప్రతి ఒక్కరికీ, అన్ని ప్రాంతీయులకు యీ నూతనవంగడము ఐ. ఆర్.-8 ఒక్కటే శరణ్యము. అది అన్ని కాలములందును అధికదిగుబడి నిచ్చునని నేను సంపూర్ణ విశ్వాసముతో వున్నాను. కనుక, నెల్లూరు జిల్లాలోని ప్రతిరైతుసోదరుడూ ఐ. ఆర్-8 వేసి, అధిక దిగుబడిని పొంది, దేశ సౌభాగ్యమునకు తోడ్పడవలసిందిగా కోరుచున్నాను.

—పుచ్చలపల్లి వెంకటరామరెడ్డి,
తాళ్ళపాళెం.

ప్రకటన

క్వారీ నర్టిఫికేటుపొంది, మైనింగ్ డిపార్టుమెంటువారిచే సర్టిపై చేయబడినట్లు క్వారీ పొదిలితాలూకాలో CASA వారిచే జరుపబడు గోధుమల స్కీముక్రింద బావులలో రాయి పగులగొట్టుటకు కావలెను. పని షుమారు 2 సంవత్సరముల కాలము వరకు జరుగును. తక్కిన వివరములకు అర్జీదారు C. M. John C/o A. B. M. Health Centre, Podili Tq., Nellore Dt., కు వ్రాయవలెను.

C. M. JOHN,
28-8-1968.

నెల్లూరు ప్రిన్సిపల్ డిస్ట్రిక్టు మునసబ్ కోర్టులో

E. P. No. 67 of 1967.

O. S. No. 313 of 1966.

(2) అనుమాలశెట్టి వెంకటేశ్వర్లు ... —పిటిషనరు.

తురకా అంజనేయులు —రెస్పాండెంటు.

యీ డిక్రిదారీకిగా నెల్లూరు తాలూకా, వీరన్నకనుపూరు బిట్ I గ్రామంలోని కొరుమాగాణిభూములు సర్వే నె. 688/1, య 0-81 టుం, సర్వే నె. 686/A-1 రు, య 1-06 టుం, సర్వే నె. 686/A-2 రు, య 0-44 టుం, సర్వే నె. 686/C-2 రు, య 0-54 టుం, సర్వే నె. 688/B-1 రు, య 0-90 టుం, సర్వే నె. 688/C-1 రు, య 0-50 టుం. కుల్లు- య 4-25 టుం. 28-10-68 తేదిన పై కోర్టువద్ద వేలము వేయబడును.

డిక్రిదారు విలువ రూ. 11,000/- లు.

—చేవకూరు మోహనరామరెడ్డి,
పిటిషనరు అడ్వకేటు.

పసిరికలు -
- కామెర్లు
భయపడనవసరంలేదు
•
డాక్టరు సి. రామయ్యంగారు.
[illegible]

In the Court of the District Munsiff, VENKATAGIRI

I. A. 170 of 68 and 172 of 68

O. S. No. 18 of 67

Grama Panchayat, Sulurpet—represented by its Executive Officer —Petitioner (Plaintiff.)

Syed Shafi Ahmed —Respondent (Defendant.)

Notice to respondent: Please take notice that the petitioner filed a petition I. A. 170 of 68 to set aside the dismissal order dated 30-10-67 and to restore the same to file and also a petition I. A. 172 of 68 under section-5 of the Limitation Act to excuse the delay in filing I. A. 170 / 68. The said two petitions stand posted to 14-10-68 for your notice. If you have got any objections, you may appear before this court and file your counters if any; failing which the matter will be decided exparte.

—B. VENUGOPAL REDDY,
Advocate for petitioner.

రేపల్లె డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 413 of 1965.

కొత్తమాసు జనార్ధనరావువగైరా (మైనరు గార్డియన్) మేనమామ అనుల రామమూర్తి ... —వాదులు.

కాట్రగడ్డ రామకృష్ణయ్య వగైరాలు .... —ప్రతివాదులు.

ఈ నెంబరు 14-వ ప్రతివాది అయిన Shakule Chenduji Kesavaimal Frim తెనాలివారికి దావానోటీసులు ఎన్ని పర్యాయములు చేసినప్పటికి తీసుకొనక తప్పించు కొనచున్నందున పత్రికే ప్రకటన ద్వారా ప్రచురించుటకు నోటీసు నిమిత్తం 8-10-1968 తేదికి వాయిదా వేసినారు. గాన సదరు తేదీనాడు పగలు 10 గంటకు పై కోర్టువారి యెదుట హాజరై మీ ఆక్షేపణలు తెల్పుకొనవలెను. లేని యెడల మీ పరోక్షమునందు తీర్మానించబడునని తెలుసుకోవలయును.

—కె. వెంకటాచలపతిరావుపంతులు, వాదులు వకీలు.

అమలాపురం ప్రిన్సిపల్ డిస్ట్రిక్టు మునసబ్ కోర్టులో

E. P. No. 103 of 1968.

S. C. No. 178 of 1967.

నందుల సూర్యనారాయణ —వాది.

మారిశెట్టి కృష్ణమూర్తి —ప్రతివాది.

ఈ నెంబరు ప్రతివాది తాలూకు ఈ దిగువ ఆస్తిని పైకోర్టువారివల్ల 7-10-68 తేది పగలు 11 గంటలకు బహిరంగంగా యాలము వేయబడును. గాన పాటదార్లు వచ్చి పాడుకోవచ్చును.

తూర్పు గోదావరిజిల్లా, అమలాపురం తాలూకా, అమలాపురం సబ్‌రిజిస్ట్రారులో చేరిన, గొల్లవిల్లి శివారువాడపర్రు గ్రామం తాలూకు తిరాయితీ మెరక రిజిష్టరు సర్వే నె. 126/13 రు పూరా య 0-82 ట్లులో పశ్చిమపైపు య 0-20½ ట్లు, 829. 60½ చదరపు మీటర్లకు హద్దులు--[తూ] మారిశెట్టి నారాయణమూర్తి భూమి [ద] మారిశెట్టి లక్ష్మమ్మ వగైరాలు భూమి [ప] పంట కాలవ [ఉ] పుమ్మడిబీధి. ఈ హద్దులుగల య 0-20½ ట్లు భూమి. యిందలి కొబ్బరి యాకుల యిల్లు, తలుపులు, ద్వారబంధములు, కిటికీలు, పైరవస్తు వగైరాలన్ను, నానాఫలావృక్షములు సహా.

సర్కారుపాట రూ. 3000/- లు.

—పల్లా సూర్యనారాయణమూర్తి, వాది అడ్వకేటు.

శివారెడ్డిపద్యాలు

సోమశిల

ఐరవయ్యేవరాశిక్షన
జరిగిన నెల్లూరు రైతుసభ శేటోయినా
పురమందిరమ్ములబ్లా
అసరే ఏమందు కార్లం న్యాయమ్మల్!

కనలా వినలా ఎక్కడ
జనమది! అంకమ్మకొలువు జయజయ
ధ్వానల్
దినముప్పై యిది శుభోదయ
మని నేతావించ, రైతునభినందించా!

ఆంధ్ర ముఖ్యమంత్రి అయినట్టు
పోయినట్టు
మిటకరించిగ్రుడ్లు గుటకలేస్తు
నగము రైతులిస్తె నగము తెంచాడు
కాపోవేరం! కడువిదారం!

సోమశిలనుగూర్చి, రామచంద్రారెడ్డి
ఆర్ డియారు ఎంతో దూరదృష్టి
కలియబెట్టినారు కష్టనిష్ఠూరాల్ని
పట్టుపట్టుమంచె పనులుగావు!

నెల్లూరు దెబ్బదింటే
నీట్పులేక యెండిపోతె గట్టూర్పిడిస్తే
తెల్లమొగమేస్తె రైతులు
తల్లడిల్లిపోద్దిదేశం తప్పదుక్లేశం!

పల్లెపల్లెమ్మాకు ప్రాజెక్టులగావాలె
వాడవాడగూడ వైద్యశాల్లు
ప్రతిది అవసరమ్ము పైసా వైటికిరాదు
తన్నుగొయ్య పెద్దైతాక సీదు!

నీటివసరు లెద్ది పిపటపండిస్తె
చవటభూములన్ని సాగుకొస్తె
ధాన్యమెక్కువైతె ధర దెబ్బదింటుంది
లాను సోమశిలోస్తె 'కాసు'యిస్తె!

వి. సి. వర్థంతి

ఇంతమందిమంత్రులేనాడు నెల్లూరు
నగరమునకురాల నాకుదెలిసి,
లక్షలాదివజలు నర్చారుకూర్చోను
తావులేక నిలిచె స్థలములేక!

మంత్రులెంతమందొ మనినారు చనినారు,
పిగినారు రాజాలెందరెందొ
యీ ప్రతిష్ఠఖ్యాతి యింతటిమర్యాద
వారికేది? మేలు దీరవి. సి!

బ్రదికినంతవరకు అధికారహుందాలొ
మనలుపలకు ప్రజల మన్ననలకు
పాత్రుడగును అంత ప్రతివాడు అరెండు
పూడిపోతె ముఖముచూడబోరు!

పదవిదేశలేదు, పరలోకయాత్ర సా
గిందినాపుకాని యిందుకేని
నేడు నాడుగూడ నీకున్నమర్యాద
కించపర్చ వి. సి! కీర్తి కాయి!

కాంక్ష్పవిగ్రహాన్ని కళలుట్టిపడజేసి
పూపిరోసి వి. సి. రూపురేఖ
తీర్చిదిద్దినాడు తెలుగోడొ అరవోడొ
అమరశిల్పి 'బక్కనా' తనెవడో.

దొడ్డకొసల్యమ్మ గరల్స్ కాలెజి

నందనవనమ్ము, అత్యంతసుందరమ్ము
యిందులవనమ్ము ఆంధ్రపురంధ్రి త్యాగ
నిరతికి దొడ్డదిహ్నమ్ము
నీ కళాశాలహర్మ్యమ్ము నిజముచెల్లి

డంగుబొయ్యెదూది దైరక్టు బిల్డెయ్య
ముఖ్యమంత్రిబాది మురిసిపొయ్యె
కవిని నేనుబాది కాలేజిభవనాన్ని,
తత్తపొయ్యి లేసితట్టుకున్న!!

దామకోటవున్న ధనము పెట్లాబెట్టి
కాళమేసి, పిసనండ్రికీర్తి
నిసుమడింపజేయవయ్య శేషారెడ్డి!
పిన్నవయ్యు, తగదె నిన్నుపొగడ?

— —

ముఖ్యమంత్రియాత్ర

(8-వ పేజీ తరువాయి)

ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతూ తన మామూలుపాటే పాడారు. గతసంవత్సరం 1½ కోట్లు మైనర్ ఇర్రిగేషన్ పనులక్రింద ఖర్చుపెట్టినా వెయ్యి ఎకరాలైనా ఫలితానికి రాలేదన్నారు. 1971 తర్వాత నాగార్జునసాగర్ కాల్వక్రింద కనిగిరిప్రాంతంకూడా కొంత 80-90 వేల ఎకరాల. లాభపడ్తుందన్నారు. నెల్లూరుకు రెండు రిగ్స్ అలాట్ చేశామనీ, వొకటి దార్లోనే వున్నదన్నారు. కనిగిరి మంచి నీటిపథకంగూర్చి చెపూ వచ్చే ఏప్రెల్ నుంచి తప్పకఅలోచిస్తామనీ, వర్కుప్రారంభమయ్యేటట్లు చూస్తామనీ అన్నారు. శాసనసభ్యుడు పులి వెంకటరెడ్డిగారికి మాత్రం—ఫస్ట్‌క్లాస్. బాగా చెప్పగలడు, నచ్చచెప్ప గలడు— అని వొక సర్టిఫికెట్ యిచ్చారు.

కనిగిరిలో రాత్రి మకాం. ఉదయం బ్రేక్‌ఫాస్ట్ తీసుకొని ఉదయగిరికి పయనమయ్యారు, పాముూరుమీదుగా. చెంచు రామానాయుడుగారు కాస్త ఆలశ్యంగా, నిమ్మళంగా బయలుదేరి పాముూరులో ముఖ్యమంత్రి బృందాన్ని కల్సుకున్నారు. కట్టతెగిపోయిన పాముూరు చెరువు అని వొక బోర్డుకట్టారు పాముూరు యువకుల. పాముూరుసభలో దేవాలయాల భూముల గోల్‌మాల్‌పై వొకవిజ్ఞప్తి, దుత్తలూరు కరెంటుకై యింకోవిజ్ఞప్తి యివ్వబడింది.

ఉదయగిరి దృశ్యాలు

ఉదయగిరి తాలూకా పొలిమేరల్లో ప్రవేశించగానే కరువు— ఆకలి— అలో లక్ష్మణా-అనే బోర్డులుపట్టుకొని బడిపిల్లలూ (బళ్లకు సెలవిచ్చారేమో?) పెద్దలూ, ఆడవాళ్ళు రోడ్డమ్మట ప్రతిపల్లెదగ్గరా ముఖ్యమంత్రి కారును అడ్డగించారు. గత సంవత్సరం దర్శి— పొదిలి— కనిగిరి తాలూకాలతోబాటు ఉదయగిరికూడా క్షామప్రాంతంగా ప్రకటించబడేదానికి సైతం నోచుకోనందుకు తమతీవ్ర అసమ్మతిని, అసంతృప్తిని యీ రూపంలో వెల్లడించారా అనిపించింది- ఈ ఏర్పాట్లవెనుక శాసనసభ్యుడు ధనెంకుల నరసింహం గారి అదృశ్యహస్తం వున్నట్లున్నది. ఒకచోట దగ్గరమాత్రం బంజరుభూముల పంపకపు లడాయివొకటి బాగా వినబడింది.

పంచాయతీ సమితి రాజా శ్రీ చెంచు రామయ్య స్వతంత్రపార్టీవారూ విజ్ఞాపనపత్రాలు సమర్పించారు; మర్రిపట్టువాగు రైతాంగంపక్షంగా చదవబడిన వొకవినతి పత్రంలో- 1964 లో మంజూరుకాబడి, వి. సి. చే శంకుస్థాపనజరిగి వొకసంవత్సరంలోనే పూర్తవుతుందని ప్రకటించబడిన యీప్రాజక్టుకు 9లక్షలు కావోలు ఖర్చుపెట్టబడినా యీ నాటికీ యింకా అసంపూర్తిగా వుండి, పనినిల్చిపోయి వుందన్నారు.

ఇక్కడకూడా పద్యాలు గిద్యాలు చదవబడ్డాయి, పంచరత్నాలు సమర్పించబడ్డాయి. ధనెంకుల నరసింహంగారు వేదిక ఎక్కారుగానీ, ఎందువల్లనో మాట్లాడనేలేదు పాపం. "ప్రభుత్వానికి వినతి" అనే పేరుతో 50 పేజీల పుస్తకాన్ని అచ్చొత్తించి ముఖ్యమంత్రి "కరకమలాల" కు అందించారు.

ఇక ముఖ్యమంత్రి వుపన్యాసం రసవత్తరంగానే వుండింది. ఆయనేదో ఇరిగేషన్ లెక్కపక్కలు చెప్తుంటే యీ లెక్కలు వినివిని వినుగుచెందినజనం- ఒక్కొక్కరు లేచి వొక్కొక్క విషయం పై తగులుకున్నారు. ఉదయగిరి పల్లెల్లో కిలో బియ్యం 1½ రుపాయకు అమ్ముతుంటే మేము చావాల్నా బ్రతకాల్నా అన్నాడొకాయన సభలోంచి. ఇంకొకాయన- నంబరు చప్పుడి లేకుండా లారీల్లారీలు లేవనుకొచ్చిన బియ్యం బ్లాకుమార్కెట్లోకి పోతుంటే మేమేం చెయ్యాల అన్నాడు. ఊరూరుకు కాపుడుసారాయి బట్టీలు; ప్రొహిబిషన్‌వోళ్లకు నెలకు 700 రూపాయల మామూళ్ళు, పోలీసులకు మరోమూడొందలు మామూళ్లిస్తుంటే ప్రభుత్వం సిగ్గిడిచి చూస్తున్నదే-అని అడిగాడు ఇంకొకాయన. తెల్లదుమ్మచెక్క గొడ్లింది అమ్ముతున్నారే, అడిగేవాళ్ళులేరా - అని ఇంకొకాయన అరిచాడు. మరో మునలాయన ఎండిపోయిన జొన్నగంట్లు వట్టుకొచ్చి ముఖ్యమంత్రికి చూపి-ఇదీ మా పైరు మా గతేమిటీసంవత్సరం- అని అడిగాడు. ఈ తాకిడికి తట్టుకోలేక ముఖ్యమంత్రిగారు "సరే మేము పోతాము" అని వేదికదిగి కార్లో కూర్చోడానికి వెళ్ళాడు! అంతే, ఉదయగిరిసభ అయిపోయింది!

మండి మిడిసిలాపే యెండలో వింజమూరు చేరుకున్నారు; తమలపాకులతోటలన్నీ నిలువునా ఎండిపోయినదృశ్యం కనవచ్చింది! దాదాపు 5, 6 లక్షలు విలువచేయ్యే తోటలట! వింజమూరులో వొకచిన్నసభ. సమితి అధ్యక్షులు గొట్టిపాటి కొండపనాయుడు వొక వినతిపత్రమిస్తూ లోకల్ ఫండు అన్నత్రుల నిర్వహణ భారంగా వున్నదన్నారు, ఏకగ్రీవఎన్నిక జరిగిన పంచాయతీలకు, సమితులకు ప్రభుత్వమిచ్చిన హామీ మేరకు నగదు బహుమానాలు యింకా పూర్తిగా ముట్టలేదన్నారు.

వింజమూరు సర్పంచ్‌గారు ఇంకో వినతిచేస్తూ భోస్లాకమిటీ రిపోర్టు మేరకు నాగార్జునసాగర్ కుడికాల్వ వింజమూరు మీదుగా సోమశిలవద్ద పెన్నలో కలియాలగావట్టి, దాన్ని కొనసాగించమన్నారు.

బ్రహ్మానందరెడ్డి ముక్తసరిగా సమాధానం చెప్పేసి ఆత్మకూరుకు బయలుదేరారు. ప్రతిసభలోను రిగ్స్-పవర్‌డ్రిల్స్ కావాలనిపట్టి చిన్నపాలు విన్పించారుకాని, యీ ప్రాంతానికల్లా మొట్టమొదటగా పవర్‌డ్రిల్స్ వుపయోగించి భూగర్భనీటితో సాగుచేస్తున్న దూబగుంటక్షేత్రం దారిలోనే తగిలినా ఎందువల్లనో సందర్శించలేదు.

ఆత్మకూరు చేరుకోగానే భోజనాల ప్రహసనం దగ్గర కాస్త తికమకపడ్డా, కడకు స్వతంత్ర'పార్టీ' కాననభ్యులు శ్రీ పెళ్లకూరు రామచంద్రారెడ్డిగారు ఏర్పాటు చేసిన విందుకే వెళ్ళి భోంచేసారు. రామచంద్రారెడ్డిగారు సంతుష్టులయ్యారు. ఎదురువర్గంవారు హతాశులయ్యారు.

ఆత్మకూరు సినిమాహాలులో సభ. సభ ప్రారంభించారోలేదో భోరున వర్షం ప్రారంభమైంది. ఆ జడివానలో ఓక్క మాటలే వినబడలేదు. ఇంతదూరం దాకా నాగార్జునసాగర్ కుడికాల్వ వరాన్ని కోరతూవచ్చిన జనం, ఆత్మకూరు నుంచి సోమశిల నినాదాన్ని విన్పించారు. రామచంద్రారెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ జడివాన కురుస్తున్నా సభను చదవదలాడించారు- ముఖ్యమంత్రికి జేజేలు చెప్పారు. అనంతరం టి. సి. కొండయ్య, నల్లపరెడ్డి చంద్రశేఖర రెడ్డిగారలు గూడా మాట్లాడారు.

అనువుగాని చోట్ల అధికులమనరాదు అన్నట్లుగా యింతదూరం మౌనగంభీరంగా వస్తుండిన ఆనం సంజీవరెడ్డికి యీ ఆత్మకూరు సభలో మాట్లాడడానికి చాన్సు దొరికింది-ఆయన మాట్లాడుతూ కొండర్లు పిల్చి నిల్చిపోయినవీ, కొంతపని జరిగి మధ్యలో నిల్చిపోయిన ప్రాజక్టుల సంగతి చెప్పి వాటిని పూర్తి చేయించమని కోరారు.

పాపిరెడ్డిగారు వొకేవొక నిముసం మాట్లాడి జోరుగకురుస్తున్న వర్షంమీద వొకేవొక చలోక్తి విసిరారు కాని అది సందర్భానికి తగినట్లులేదు.

అనంతరం ముఖ్యమంత్రి మాట్లాడుతూ- మెట్టతాలూకాల్లో ఆత్మకూరువాళ్ళు బాగా నోరు కలిగినవాళ్ళంటూ వొక సర్టిఫికేట్ యిచ్చి, సోమశిలను ప్రస్తావిస్తూ నాలుగో ప్రణాళికలో 120 కోట్లుదాక ఖర్చుపెట్టి లేసేదాని పూర్తికాని కొన్ని పెద్దప్రాజెక్టులుండగా కొత్తగా మళ్లీ సోమశిలను ఎట్లా చేర్చడమా అని గట్టిగా వుపాయంకోసం ఆలోచిస్తున్నామన్నారు.

ఎట్లనో జడివానలో గొడుగులపట్టుకొని కార్లో కూలబడ్డారు. బిట్రకి పయనమైపోయ్యారు. వాన వెంగంపరకే వుండింది. అవతలలేదు. ఈ వకగంటలో ఆత్మకూరు ప్రాంతంలో దాదాపు 38 మి. మి. వర్షం (అంటే 1½ అంగుళాలు) కురిసిందని వొక అధికారిక అంచనా.

దార్లో కనిగిరి రిజర్వాయరు దగ్గర వొక చిన్నమజిలీ- ఇంత పెద్ద బృహత్తరమైన రిజర్వాయరు ఇంతకాలం ఎండిపోయి 4-5 రోజులముందరే ముప్పై రెండడుగుల వర్షపునీళ్లకు నోచుకున్న యీ రిజర్వాయరును ముఖ్యమంత్రిగారు కాసేపు తైనాక్యులర్స్ పెట్టుకుని కలయజూచి బిట్రకి చేరుకున్నారు.

అంత పెద్ద బిట్రలో-పంచాయతీసమితి కార్యాలయం లోపలిగదిలో-వొక చిన్నసభ యేర్పాటైంది. సమితిపక్షంగాను, జిల్లారు ఇన్నేటిక్లర్ పక్షంగాను మెమొరాండాలు సమర్పించబడ్డాయి. అన్నీ ఇంగ్లీషు మెమొరాండాలే. తర్వాతరోజు నెల్లూరులో సోమశిల-సభ జరగబోతుందిగాబట్టి ముఖ్యమంత్రి ముక్తసరిగానే కాకికాకనట్లు మాట్లాడి-బెజవాడ పాపిరెడ్డిగారింట్లో యీ రాత్రైన లఘు టీ పార్టీలో పాల్గొని బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారితో కాసేపుమాట్లాడి బిట్ర కోదండరామస్వామిని దర్శించుకొని రాత్రి కోవూరు సుందరమహల్ సభలో పాల్గొని నెల్లూరు చేరుకున్నారు.

దీంతో కరువు పర్యటన పరిసమాప్తం.

అందుగా వొకమాట- ఈ వొక్క సంవత్సరంలో మూడునెల్లు వర్షం కురవక, కనిగిరి రిజర్వాయరుకు నీళ్ళురాకుంటే యింత కటకటలాడి తలకిత్తె పోతున్నారే డెల్టాలోని నరిగండుపంటలవాడు- అట్లాంటిది- ఇన్నేళ్ళుగా, ఇన్ని దశాబ్దాలుగా వర్షాలు సరిగాపడక; ఆ వున్న చిన్నచెరువులో నిండిన సంవత్సరమేలేక, పంటల్లేక అల్లాడిపోయిన మెట్టతాలూకాలజనం ఇంతకాలం ఎట్లాబ్రతికున్నారా అనిపిస్తుంది!

— —

పంచాంగం

హస్తకార్తె

26-9-68 తేది తె. 4-08 గంటలకు హస్తకార్తె ప్రవేశం.

దశరా పండుగలు

29-9-68 తేది సరస్వతిపూజ, దుర్గాష్టమి

30-9-68 తేది మహర్నవమి

1-10-68 తేది విజయదశమి

సెప్టెంబరు తిథులు

28 శని	నవమి	రా. 2-13	గం. ప.
29 ఆది	అష్టమి	రా. 11-44	గం. ప.
30 సోమ	నవమి	రా. 9-26	గం. ప.

అక్టోబరు తిథులు

1 మంగళ	దశమి	రా. 7-28	గం. ప.
2 బుధ	ఏకాదశి	సా. 5-52	గం. ప.
3 గురు	ద్వాదశి	సా. 4-04	గం. ప.
4 శుక్ర	త్రయోదశి	సా. 4-08	గం. ప.

—నిమ్మగడ్డ వేంకటేశ్వరశాస్త్రి.

WANTED

A stenographer & Typist, Part or Full Time, Lady or Gent.

Apply with qualifications and salary expected to the

Advt. Box No. 169
ZAMIN RYOT,
NELLORE.

నెల్లూరుజిల్లాలో నాగార్జున సాగర్ కాల్వ త్రవ్వకం ప్రారంభమైంది!

మార్కాపురం భూములు స్వాధీనంగాక నిల్చిపోయిన 16 లక్షల కొచ్చర్లకోటకాల్వ

నాగార్జునసాగర్ కుడికాల్వ మార్కాపురం తాలూకా వెలంపల్లివద్ద గుండ్లకమ్మ నదిదాటి (అంటే, గుండ్లకమ్మపై నిర్మాణం కానున్న అక్విడెక్టు దాటి) నెల్లూరుజిల్లా దర్శితాలూకా పొలాల్లో ప్రవేశించే వరకు దానికి ఈ నెల 16 తేది దర్శి శాసనసభ్యుడు శ్రీ రావిపాటి మహానంద ప్రారంభోత్సవం చేశారు.

నెల్లూరుజిల్లా పొలిమేర్లలోకి ప్రవేశించే యీ కాల్వకు ఇన్నాళ్ళకు అంకురార్పణ జరిగింది గనుక, నీళ్ళ ఎప్పుడో వాక వ్వడు రాకపోతాయా అనేఆశ జనించిందనే చెప్పాలి. ఈ డివిజన్ ఎక్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు శ్రీ కె. ఎ. నరసింహారాజుగారు, అసిస్టెంటు ఇంజనీర్లు శ్రీకలి, రామకృష్ణ రావుగార్లు యీ కాల్వపనుల త్రవ్వకపు కార్యక్రమానికి అధ్వర్యం వహించారు.

కాల్వ వెడల్పు 62 అడుగులుండి, 12 అడుగులలోతు త్రవ్వబడుతుందట. ఈ పనులకు ప్రత్యేకడివిజనులు అవులమంద, చందవరంలలో నెలకొల్పి నెలదాటినా చేరవల్సిన సూపర్‌వైజర్లు వగైరాలు ఇంకా చేరినట్టులేదు. వెనుకబడిన ప్రాంతం, సరియైన వనతులు గినతులు వుండవని కాబోలు. వ్యతులుమాత్రం అమితోత్సాహాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నారు. తమ పంట పొలాలు నష్టపడుతున్నా యీ పనుల ప్రారంభానికి స్వాగతమిస్తున్నారు. (అంటే కాల్వ త్రవ్వేమేరకు రైతుల భూములకు సంబంధించిన కాంపెన్‌జెషన్ యింకా యివ్వబడలేదనే అర్థం.)

ఈ కాల్వ త్రవ్వకపు పని ప్రారంభోత్సవసభలో శ్రీ మహానంద మాట్లాడుతూ— గుండ్లకమ్మనదిపై అక్విడెక్టు నిర్మాణంతోపాటు యీ కాల్వకుకూడా ప్రత్యేకగ్రాంటునిచ్చి త్రవ్వించనిదే, గతంలో నిర్ణయించిన మేరకు 1971 నాటికి నీరు అందించేదానికి వీలుండదన్నారు. కనుక కరువునివారణ పథకంక్రింద కొద్ది మొత్తాలుగా గాకుండా అదనంగా గ్రాంట్లు కేటాయించి, తగిన సిబ్బందినివేసి తొద్దదాలని కోరారు. ప్రస్తుతం పని ప్రారంభించిన 117 మైలువద్ద అప్పుడే 7-8 వందలమంది కూలీలు పనిచేస్తున్నారు. ఇంకా అన్ని 'రీచ్' లలో పని ప్రారంభిస్తే వలసవెళ్ళిన వందలాది కూలీలకు తమ తమ ప్రాంతంలో పనులు దొరికి ఆశించినకాలంకన్నా త్వరలోనే పూర్తయ్యేటట్లుగా వీలుంటుంది. తీరా నీళ్ల వదిలేనాటికి యిప్పుడు త్రవ్విన కాల్వ పూడిపోదనే ఆశిద్దాం.

ఇప్పుడు తాలుక అవులమంద—నాయుడుపాలెంనుండి ప్రారంభమైన యీ కాల్వ నాలుగేసి వర్గాలులతో ఒక్కొక్క 'రీచ్'గా రూపొందింది, యీ ఒక్కొక్కదానికి పనికి మమారు లక్షరూపాయలకు కాబోలు కాంట్రాక్టు యివ్వబడినట్లున్నది. ఇట్లా మెయిన్‌కాల్వ గుండ్లకమ్మదాటి కురిచేడు ప్రాంతందాకా దాదాపు 8-9 మైళ్ళు కాల్వత్రవ్వకం వుంటుంది. ఇదీ మొదటి దశ; ఆతర్వాత పొదిలి-కనిగిరి తాలూకాల మీదుగా వింజమూరు ప్రాంతందాటి సోమశిలవద్ద పెన్నదాకా రావాలికాల్వ. ఇదంతా పూర్తయితేనే సమగ్ర నాగార్జున సాగర్ ప్రాజక్టు పూర్తిఅయినట్లు లెక్క. ఆ సుదినం యింకా ఎంత దూరంలో వుందో?

మొదటిదశ వరకైనా పూర్తిగా దర్శి తాలూకా మేరకు కాల్వలో నీళ్ళు వదలాలంటే గుండ్లకమ్మనదిపై అక్విడెక్టు పూర్తి కావాలి. ఈ అక్విడెక్టు పనికి యిప్పుడే టెండర్లు పిల్చినట్లున్నారు. ఈ తతంగమంతా పూర్తిఅయి, నిర్మాణపుపని అంతా కంట్రాక్టర్ల దయవల్ల అనుకొన్నట్లు చకచకా జరిగిపోతేనే ఆ నాగార్జునసాగర్ జలాలను దర్శి వాళ్ళయినా కళ్ళచూడ నట్లులెక్క. గుండ్లకమ్మకు అవతలవున్న 80 మైలుదాకానేకాబోలు కాల్వత్రవ్వకం జరిగినట్లున్నది. ఈ లోగా అదీ పూర్తికావాలి. ముఖ్యమంత్రి కనిగిరిసభలో చెప్పినట్లు నాగార్జునసాగర్ రెండోదశకుకూడా నరిపోయేటట్లు డ్యాముఎత్తు నిర్మాణపు పని ఇంకో సంవత్సరానికల్లా పూర్తయిపోతుందట. వున్న నీళ్లనుకూడా సకాలానికి సక్రమంగాదినియోగించుకునే స్థితిలో లేమన్న మాట! ఇదీ మన జరిగేపని వ్యవహారాలు.

★ ★ ★

ఇంకో విడ్డూరం చూడండి. దర్శితాలూకా కొచ్చర్లకోట నాగులచెర్వుకు మార్కాపురంవద్ద గుండ్లకమ్మ నదికి ఆనకట్టకట్టి కాలవత్రవ్వి నీరు యివ్వాలనే స్కీము మమారు 16 లక్షల ఎస్టిమేటుతో కీ. శే. వి. సి. హయాంలో (1963 లో) శాంక్షను అయి, యీ కాల్వ కాంట్రాక్టు పనిని కందుకూరు మాచవరం ఆదిరెడ్డిగారు కాబోలు తీసుకుని పనిసాగించారు. కాల్వపని, ఆనకట్టనిర్మాణంకూడా దాదాపు పూర్తిఅయింది.

అయితే యీ కాల్వ మార్కాపురం చెరువు మాగాణిగుండా రావాలి. ఆ మాగాణి ఎకరా ఖరీదు 8 వేల రూపాయలున్నది. కాని ప్రభుత్వం లెక్కన 3 వేలు మాత్రమే వున్నట్లున్నది. అందువల్ల వాళ్ళ ఆక్షేపణతో యీ భూమి స్వాధీనం కాబడ లేదు. దీనికి ఆప్రాంత నాయకుల మద్దతుకూడా వున్నదంటారు.

ఇటీవల నెల్లూరు జిల్లా కలెక్టరు శ్రీ శంకరన్ యీవిషయమై కర్నూలుజిల్లా కలెక్టరువద్దకెళ్ళి సంప్రతించి యీ భూముల స్వాధీనంకొరకు ప్రయత్నించారటకూడా. కాని ఫలితం లేనట్లున్నది. ఈ మాగాణిలో తప్ప యీ కాల్వ రావడానికి వేరుమార్గం లేదు. ఈ కొద్దిప్రాంతం కాల్వ త్రవ్వబడనందువల్ల, తదితర పనులన్నీ పూర్తయి, గుండ్లకమ్మ నీరుకూడా నాగుల చెరువుకు వచ్చే అవకాశమున్నా వీలులేకుండాపోయింది. ఈప్రాంతం నాగార్జున సాగర్ ఆయకట్టులోకూడాలేదు. ఎప్పుడూ కరువువాతపడే ప్రాంతం. ఈ కాల్వక్రింద నగలచెర్వు, కొత్తచెర్వు, నిద్దయపాలెం చెర్వు, రామాపురం, భూమనపల్లె, లక్ష్మీపురం వగైరా చెరువులన్నిటికీ నీరు యివ్వబడి దాదాపు 4 వేల ఎకరాల మాగాణికి రెండుకార్లుపండే అవకాశంవుంది. ఇప్పుడు ఇన్నిలక్షలు ఖర్చయికూడా యిప్పుడిస్థితిలో స్తంభించిపోయి వుందీప్రాజెక్టు!

——

—మా. వి.

ఈవారం విశేషాలు

(2 వ పేజీ తరువాయి)

మైసూరు నాయకుల రగడ

నిజలింగప్పగారు గతంలో మైసూరు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నపుడు మంత్రుల ఆస్తిపాస్తుల పట్టికను సమర్పిస్తుండవల్సినదిగా పెట్టిననిబంధనమేరకు ఆ సదరు పట్టికను అప్పట్లో సమర్పించనివారిలో ఇప్పటి అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫార్మ్స్ కమిటీ ఛేర్మన్ శ్రీ హనుమంతయ్యా వొకరని మైసూరు అసెంబ్లీలో వెల్లడికావడంతో, హనుమంతయ్యగారు - తానెప్పుడో ఆ సదరు పట్టికను ఎ. ఐ. సి. సి. కి అందజేయడం జరిగిందనీ చెప్పుకుంటూ, అంతటితో వదలకుండా నిజలింగప్పగారిపై ఆస్తిపాస్తుల వ్యవహారాలకు సంబంధించి కొన్ని ఆరోపణలున్నాయనీ, వాటిమీద సమగ్ర విచారణ జరగాలని వొక యీరగ లేవదీశాడు. ఇదంతా ఏమీ లేదనీ, తాను పవిత్రుడనని ఎప్పుడో నిర్ణయమై పోయిందనీ నిజలింగప్పగారు ఇంకో ప్రకటన చేయవల్సివచ్చింది. ఈ సవాళ్ల అడ్డసవాళ్లు చూస్తుంటే మనం ఎటుపోతున్నామా అని పిస్తున్నది. (నిజలింగప్పగారి అనుంగు అల్లుడు మైసూరు ప్రభుత్వ ప్రత్యేక ప్రతినిధిగా లండన్‌లో వొక విడ్డూరమైన విచిత్ర వుద్యోగాన్ని నెరవుతున్న విషయం పాఠకులకు విదితమే). ఏమిటో, అయినా నేటి రాజకీయ నాయకులకు ఆస్తిపాస్తుల వ్యవహారాలుతప్ప, ఇంకో ప్రజాసేవ లేకుండా పోతున్నది గదా!

చంద్రలోక యాత్ర

రష్యా మరొక విజయం - మరొక రోదసీ విజయం—సాధించిందనే చెప్పాలి. అది ప్రయోగించిన 'జాండ్-5' రోదసీ నౌక చంద్రునిచుట్టూ ప్రదక్షిణంచేసి భూమిమీదకి సురక్షితంగా తిరిగివచ్చింది. ఇట్లా వొక రోదసీనౌక చంద్రుని సమీపించి తిరిగిరావడం యిది మొదటిసారి. యింతకుపూర్వం రష్యా ప్రయోగించిన వొక రోదసీనౌక భూమికి తిరిగిరావడానికి బదులుగా సూర్యునివైపుగా ప్రయాణం చేసింది.

చంద్రలోకయాత్రనుగూర్చి రహస్యాలు వొక్కొక్కటే క్రమంగా తెలిసిపోతున్నాయి. ఇక మానవునితో రోదసీనౌకను పంపి చంద్రగోళంపై దింపి, తిప్పి తిరిగి తీసుకొనిరావడానికి మరికొన్ని తీవ్ర అవరోధాలు లేకపోలేదు. చంద్రునిలో దిగిన రోదసీనౌక తిరిగి సురక్షితంగా భూమిమీదకు తీసుకొనిరావాలి. చంద్రునిచుట్టూ తిరిగే రోదసీనౌకనుంచి మరొక వాహనాన్ని చంద్రునిపై దింపడం, దాన్ని తిరిగి బయలుదేరదీసి మళ్ళీ రోదసీనౌకలోకి చేర్చడం, అక్కడనుండి మళ్ళీ భూమిమీదకు తీసుకొని రావడం—ఇట్లా క్రమంగా జరగాలి. ఏమైనా మానవుని చంద్రగోళానికి పంపడమనేది బహుశా 1970 లోనే సాధ్యపడవచ్చు. చంద్రగోళానికి చలో—అనడం అప్పుడిక సులభంగా సాధన పడవచ్చు.

——

వారం.....వారం

(3-వ పేజీ తరువాయి)

ఆ నాయకుపైననే పోసినట్లర్థమా?

తన వర్కర్లు ఒకరోజు పనిలోకి రాకపోతే, సర్వీస్‌మొత్తం అంతటితోచెల్లు అని చెప్పిన రాష్ట్రప్రభుత్వం కేంద్రప్రభుత్వ ఆర్డినెన్సుకు, కేంద్ర రక్షకభటుల నిల్పుదలకు ఆక్షేపణ తెల్పడమా?

తన బృందాలను— నాగాలాండ్‌లో డ్యూటీలో వున్నవారిని— రప్పించి, అందులోనివారిని పనిలోనుండితొలగించి, వారిని మళ్ళీ వైనంగా ఒకతాఖీదు చేర్చుకోకపోతే, వారి సత్యాగ్రహానికి గురియైన రాష్ట్రప్రభుత్వమేనా కేంద్రాన్ని ధిక్కరించేది?

' ' '

అందువలన, ఏ దృష్టితో జూచినా మన కేంద్రప్రభుత్వ రూపం మరింత గంభీరం, వర్జనీయం కావలెను. కేంద్రమే నేడు దేశాన్ని రక్షించగలిగేది. దేశనాయకులంతా కలిసి ఈ సమస్యను పరిశీలించవలెను. ఇందులో ముగ్గురు వ్యాసులు తొల్పవెదరుగాక!

ఈ విధంగా కాకుంటే, తాత్కాలిక సమ్మెవల్ల తీరని అవసర- వేతనపు-కోర్కెను ఎట్లాతీరుస్తారు? ఎవరిపట్టు వారు పడితే దేశం ఏమైపోతుంది? వర్కర్లను అణచి పాలించడం అసాధ్యం; అందరు కలిస్తేగాని వర్కర్లు నిజస్థితి తిన్నగమనించి నడచుకోలేరు. ఈ దిక్కును విడదీయకపోతే దేశం పాడైపోతుంది.

' ' '

అవ్వాదుర్తి ఆరోగ్యానికి కేంద్రం అన్నివిధాలా తోడ్పడడం మన ప్రజాస్వామికానికి తోరన్కరం.

' ' '

ఆ స్వాం పునర్నిర్మాణానికి పూనుకున్నారు, తీరం.

——

జమీన్‌రైతు

సంవత్సరం చందా	రు. 15-00.
6 మాసములకు	రు. 8-00.
విడిప్రతి	0-30 పై.

మదనపల్లి ప్రిన్సిపల్ డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 420 of 1966. G. E. P. No, 356 of 1967.

లక్ష్మీ ఫైనాన్సు కార్పొరేషను (రిజిస్టర్డు) చిత్తూరు—డిక్రీహోల్డరు.

యస్. ఏ. రహీం .... —జెడ్జిమెంటు డెట్టరు.

ఈ క్రింది షెడ్యూలు దాఖలా ఆస్తులను పై కోర్టువారు 15-10-68 తేదిన పగలు 11 గంటల మండి, సాయంత్రము 5 గంటల లోపల పై కోర్టులో యీలము వేయుదురు. సవాల్‌దార్లు సవాల్ చేయవచ్చునని యిందువల్ల యావన్మందికి తెలియజేయడ మయినది.

— షెడ్యూలు —

చిత్తూరు డిస్ట్రిక్టు, మదనపల్లె సబ్ డిస్ట్రిక్టు, మదనపల్లె తాలూకా, కన్నెమడుగు గ్రామము దాఖలా:—

నర్కారుతరి-సర్వే నెం.				హెక్టార్సు.
(1)	,, 280/1	య 1-02 ట్లు		0.413.
(2)	,, 288	య 0-69 ట్లు పైకి య 0-25 ట్లు,		0.101.
(3)	సం॥ కుష్కి 586	య11-60 ట్లు పైకి ⅓ భాగం		2.347.
(4)	,, 536/1	య 1-40 ట్లు	పైకి 2/5 భాగం	3.856.
(5)	, 536/3	య 0-46 ట్లు		
(6)	,, 538	య 3-43 ట్లు		
(7)	,, 539/1	య 2-76 ట్లు		
(8)	,, 336/4	య 1-48 ట్లు		
	—కుల్లు:-	య 9-53 ట్లు		
(9)	,, 250	య 4-68 ట్లు		1.894.
(10)	,, 245	య 5-56 ట్లు		2.250.

—1 to 10 అయిటముల మతింపు రూ. 6000/- లు.

పై ఆస్తులకు తీయబడిన ఇ. సి. నె. 829 & 836 ఆఫ్ 1967 From 1-10-1953 to 10-10-1966 వరకు దాఖలు చేయడమైనది. ఇ. సి. దాఖలా తగాదాల వివరము:-

(1) Vol 479 పేజి నె. 1213/1956 రు, 26-3-56 తేదిన ముట్టాల దానప్ప వగయిరాల పేర రాయచోటి లక్ష్మమ్మ వ్రాయించి యిచ్చిన దాన సెటిల్‌మెంటు:

(2) Vol 510, పేజి 17, నె. XX/1957 రు, 24-7-57 తేదిన గవర్నమెంటువారి పేర మహమ్మద్ జవాత్‌సాహెబు వ్రాయించియిచ్చిన ఆయకము.

(3) Vol F. V/ 510, పేజి 19, నె. XX/1957 రు, 24-7-57 తేదిన మహమ్మద్ జవాత్‌సాహెబు గవర్నమెంటువారి పేర 2-వ తగాదారుగాను పెట్టిన జామీనుకత్తు.

(4) Vol F. V. 510, పేజి 433, నె. XX/1958 రు, 4-9-1958 తేదిన గవర్నమెంటు వారిపేర దేవరింటి రామకృష్ణారెడ్డి వ్రాయించియిచ్చిన 600/- రూపాయల ఆయక పత్రము.

(5) Vol F. V. 510, పేజి 435, నె XX/1958 రు, 4-9-1158 తేదిన గవర్నమెంటు వారిపేర దేవరింటి రామకృష్ణారెడ్డి 4-వ తగాదారుగాను వ్రాయించి యిచ్చిన జామీనుకత్తు.

షరా:- 1 to 5 తగాదాలు ప్రతివాదికి సంబంధపడినవికావు.

(6) Vol 538 F పేజి 375, నె. 2102/60 రు, 1-5-1960 తేదిన కన్నమడుగు మల్టిపర్పస్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీపేర యస్. ఏ. రహీం వ్రాయించి యిచ్చిన 300/- రూపాయల ఆయకం. ఈ బాకీ తీరిపోయినది.

(7) Vol 543/F, పేజి 14, నె. 2466/1960 రు, 23-5-1960 తేదిన కన్నెమడుగు మల్టిపర్పస్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీవారిపేర యస్. ఏ. రహీం వ్రాయించియిచ్చిన నవరణ దస్తావేజు. ఈ బాకీ తీరిపోయినది.

(8) Vol 587 పేజి 379 నెం. 3746/1963 తే 30-7-1963 దీన మాదాల బాలకృష్ణయ్య పేర కొంపెల్ల వెంకట్రమణ వ్రాయించిఇచ్చిన విక్రయ పత్రము ఇది యీ ప్రతివాదికి సంబంధపడినదికాదు.

(9) Vol 592 పేజి 405 నెం. 133/1964 రు 10-1-1964 తేదిన రాయచోటి లక్ష్మమ్మ పేర ముట్టాల దానప్ప వ్రాయించి యిచ్చిన విక్రయ పత్రము. ఇది యీ ప్రతివాదికి సంబంధపడినదికాదు.

(10) Vol 635 పేజి 7 నెం 1760/1966 రు. 12-5-1966 తేదిన నలమాదిరెడ్డిగారి సిద్దమల్‌రెడ్డి పేర రాయచోటి లక్ష్మమ్మ వ్రాయించియిచ్చిన అడుమానపత్రము. ఇది యీ ప్రతివాదికి సంబంధపడినదికాదు.

(11) Vol 641 పేజి 152 నెం 3394/1966 రు. 5-8-66 తేదిన ఎస్. ఎ. రహీంపేర మహమ్మద్ దివాన్‌సాబ్ వ్రాయించి యిచ్చిన విక్రయ పత్రము. ఈ రిక్తా ప్రతివాదికే సంక్రమించినది.

—యస్. సత్యనారాయణ, వాది అడ్వకేటు.

కాలేజి భవనం

(7 వ పేజీ తరువాయి)

లన్నపుడు– యిది 'మిక్సెడ్' కళాశాలల్లో కన్నా ప్రత్యేక కళాశాలలుండడంద్వారా సాధించవచ్చేమోనన్పిస్తుంది.... అందువల్ల కాలేజీలు యెక్కువ సంఖ్యలోనే వస్తున్నాయి ఇటీవల ముఖ్యమంత్రిగారు కొత్త కాలేజీల ప్రారంభానికి అనుమతి నిరాకరిస్తున్నా, అలస్యంగా యిస్తున్నా, ఆడవాళ్ల కాలేజీలకుమాత్రం ధారాళంగా అనుమతి యిస్తున్నారు, సంతోషం.

"ఏమైనా విద్య, కేవలం సంఖ్యాత్మకంగానే (Quantity) గాక గుణాత్మకంగా (Quality) లో తు లో వైశాల్యంలో అభివృద్ధి చెందాలి. ఇందుకోసమై మనం స్వయత్నాల, గట్టిప్రయత్నాలు చేయాలి." అని ముగించారు.

ముఖ్యమంత్రి ప్రసంగం

"చాల అందంగా ఆడపిల్లలు చదువుకోడానికి యోగ్యంగాకట్టబడింది యీబిల్డింగ్. స్వర్గీయ దొడ్ల సుబ్బారెడ్డి, శేషారెడ్డి ఎంతో పర్సనల్ ఇంట్రెస్టు తీసుకుని యీ భవనాన్ని మామూలు కంట్రాక్టు పద్ధతిలో గాకుండా గట్టిగా అందంగా కట్టారు. చూస్తుంటేనే ఎంతో సంతోషం కలుగుతున్నది. అందులో నెల్లూరులో కొంచెం మీ హోదాకు తక్కువగా కడితే మీరు కోపపడతారని పొవ్వుకొన్నాం. విద్యామంత్రి ఏదో చెప్పారు...ఏదో అయిపోయింది.... అయితేపోకటి, మనం 20 లక్షలు పాతిక లక్షలుపెట్టి రాష్ట్రంలో వ్యతిక కాశాలకు కట్టి స్తామతులో వున్నామా అని ఆలోచించాలి. నెహ్రూగారు బ్రతికుండగాకూడాఅంటుండేవారు What nonsense, what are these buildings?– అని అరచేవారు. ఆయన అన్నవ్వుడల్లా ఒక కోటి రూపాయల బిల్డింగు లేస్తుండేది. అట్లనే మేమూ వుపన్యాసాలు చెప్తాం...అంతే యిప్పుడు మాకేం విచారంఅనికాదు, ఇప్పుడున్న పరిస్థితుల్లో కొంచెం తక్కువ ఖర్చయిన బిల్డింగులతో మనం కొంతకాలం కాలక్షేపం చేయాల్సివుంది. అయితే పాక విపరీతం– ఏమీలేకుండా గూడూరు వంటి కాలేజి పరిస్థితికూడా మంచిదికాదు.

"విద్యామంత్రిగారన్నట్లు క్వాలిటీ, డెప్త్, క్వాంటిటీ అన్నీకావాలి. అది వీల్పడేంతవరకు మనం కొంచెం మహారుగా వుండే బిల్డింగులతో సర్దుకుపోవాలి. మగవాళ్లనంతా కర్నీల్లో కూర్చోపెట్టినందుకు విద్యామంత్రి కోపపడ్డారు. కాని అది మన సంప్రదాయం– పురుషులకి గౌరవమివ్వడమనేది... దేశంలో ఎంతఅభివృద్ధి జరిగిందో కొలతవేయాలంటే స్త్రీల అభివృద్ధి ఎంతో తెలిస్తే మన 'గోల్' అర్థమవుతుంది. అందువల్లనే మహిళా విద్యపట్ల విద్యామంత్రి అన్నట్లునాకువక్షపాతం. తల్లి విద్యావతిఅయితే, కుటుంబమంతా విద్యావంతమైనట్లు, ఈ మొగవాళ్ళు చదువుకుంటే వాళ్ళకేకాని, 'సెల్ఫిష్', ఆడవాళ్లట్లాకాదు.

"ఏమైనా లక్షరూపాయలు ఖర్చుపెట్టిన భవనంలో చదువుకునే అందరికీ ఫస్ట్‌క్లాసవస్తేనేగాని సార్థకం వుండదు. మొగపిల్లలు స్వయికనీ, పాతని కేకలేసినా మీరు తప్పించుకొనేటట్లు చూచుకోవాలి డిగ్రీ తెచ్చుకోవడమొక్కటే వ్యళ్ళకాదు: క్రమశిక్షణ, పరిశ్రమ వుండాలి. అదిలేని డిగ్రీలకు విలువలేవి? ఇప్పుడు బి. ఎ. లకు, ఎం. ఏ. లకు విలువ వున్నది. ఈ పరిణామాలనుగూర్చి మనలో మనమే ఆలోచించుకోవాలి. తల్లిదండ్రులు వుదాసీనంగా వుంటే ప్రభుత్వమొక్కటే ఏమీచేయలేదు.

"మనం ఎంతసేపటికీ క్వాలిటేటివ్‌గా తగ్గిందని చెప్పుకోవాల్సినపనిలేదు. దీని మొహాన్నే వ్రాసివుంది. క్వాంటిటేటివ్‌గా అభివృద్ధి చేయాలనుకున్నప్పుడు క్వాలిటీ సహజంగానే దెబ్బతింటుంది. అయితే ఇది అనుకొన్నంతకంటే ఎక్కువగానే దెబ్బతింటున్నది.

"ఇప్పుడు ప్రొఫెషనల్ కాలేజీలకువెళ్లే వారికి 90 మార్కులకు తక్కువవచ్చేవాడే కనపడ్డంలేదు, అదేమిటోకాని. అట్లాంటి వారికికూడా అడ్మిషన్లు దొరకడంలేదంటే దాన్ని 'ఎడ్యుకేషన్' అనాల్నో లేక మ్యానుపులేషన్ అనాల్నో అర్థంకావడం లేదు. ఎవర్నీఅని ప్రయోజనంలేదు.

20 తేది సోమశిల రైతుమహాసభలో ఏమిచెప్పే ఏమిటంటో అని తూచితూచి మాట్లాడుతున్న ముఖ్యమంత్రి. వేదికమీద ఎడమనుండి కుడికి వరుసగా: డాక్టరు కె. ఎల్. రావు, కె. వి. రఘునాథరెడ్డి, బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డి.

"ప్రొఫెషనల్ కాలేజీలకు, విశ్వవిద్యాలయాలకు వచ్చేముందు ఎంట్రెన్స్ పరీక్షలు వుండాలని అంటే– యూనివర్సిటీ వాళ్లవిమేమోఅంటారు; వాళ్లేందో గౌరవం తక్కువగా భావిస్తారు. ఏంచెప్తాంలెండి. ఇలాంటిబాధలు చాలావున్నాయి.

"విద్యకు30-40కోట్లుఖర్చుపెడుతున్నాం సరైనమార్గంలో ఖర్చుపెడుతున్నామనీ, సరైనఫలితాలు వస్తున్నాయనే సంతృప్తి వుంటే ఫరవాలేదు. కాని అది కనపడడం లేదు. దానికి ఏవొక్కరూ కారణంకాదు, అందరూ నిందించవల్సినవారే. మనం ఆలోచించాలి. పునరాలోచించాలి. ఎంత ఎక్కువ చదువుకున్నవారైతే పిల్లలచదువు మీద అంత తక్కువ శ్రద్ధచూపుతున్నారు.

"నేనూ- విద్యామంత్రి ఆలోచిస్తున్నాం. అసలు యీ ప్రయివేటు కళాశాలల్ని వచ్చే సంవత్సరంనుండి అనుమతించాల్నాలేదా? అని. ఎవరైనా దానంచేస్తే వాళ్ళపేరు పెట్ట డానికి ఆక్షేపణలేదుకానీ, అడ్మిషన్లలో, వుద్యోగ నియామకాల్లో గాలికి వదిలేస్తే మంచిదికాదు. ఈ వైఖరి, పోకడలు వికృతమైనఆకారం దాలుస్తున్నట్లు విస్తున్నది.

"ఏమైనా ఇక్కడ మంచి కాళాశాల వచ్చింది, దొడ్ల కౌసల్యమ్మగారి పేరుతో. నెల్లూరు పట్టణానికి గౌరవం తెచ్చేటట్లుగా వుండాలి. అంతే ఇప్పుడు లేదనికాదు, ఇంకాబాగా... ఆంధ్రప్రదేశ్‌కంతా ఆదర్శంగా వున్నదనిపించుకోవాలి దొడ్ల సుబ్బారెడ్డిగారి ఆత్మకు శాంతి కల్గుతున్నదని ఆశిస్తాను."

అనంతరం ప్రిన్సిపాల్ శివగామి గారి వందనసమర్పణతో ముగిసింది. క్రిక్కిరిసిన జనం ఎ. సి. విగ్రహ ప్రతిష్ఠాపన సభవైపు పరుగులుతీశారు. –మా. వి.

కొవ్వూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

E. P. No. 60 of 1966.

Eluru Sub Court: O. S. 45/61.

కురుకూరి వీరన్న —వాది.

దావ అచ్యుతరామారావు వగైరాలు–

... ప్రతివాదులు.

యీ నెంబరు డిక్రీ బాకీకిగాను ప్రతివాదుల తాలూకు దిగువ షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్తి 29-10-68 తేదీ పగలు 11 గంటలకు యేలము వేయబడును.

షెడ్యూలు: పశ్చిమగోదావరి డి॥ కొవ్వూరు తా॥ కొవ్వూరు సబు డి॥లో చేరిన కొవ్వూరు గ్రామంతాలూకు తిరాయితీమెరక రిటిజన్ సర్వే నె. 10/1. య 6-63 ట్లు భూమిన్నీ యిందుగల ఫలవృక్షములు సహా–

వాదికిమ్మతు రూ. 6000/-

అధినాకిమ్మతు రూ. 26,400/-

Eluru Sub Court O. S. No. 44 of 61 నెంబరులోని తనఖా డిక్రీ బాకీకి లోబడి–

—రాంపల్లి లక్ష్మీనరసింహం, వాది అడ్వొకేటు.

ఆస్తి ప్రకటన

నా కుమారుడు ప్రభాకరరావు దుర్వ్యసనములకు లోనై డబ్బు వృధాచేయుచున్నాడు. ఇతనికి రావలసినది లేదు. నాకు తెలియకుండ యెవరైనా అప్పు ఇచ్చినా, ఆస్తి అన్యాక్రాంతము మున్నగు వ్రాతలు వ్రాయించుకున్నా, నేనుగాని, మాకుటుంబ ఆస్తిగాని బద్ధులముకాము.

కేసర్ల ధనమ్మ,

స్టోనుహౌసుపేట – నెల్లూరు.

లారీ విక్రయించబడును

A P N 1101 ఫార్గో 56 మాడల్ లారీ విక్రయించబడును.

వివరములకు:-

పి. గోపాలకృష్ణయ్య,

శ్రీ వెంకటేశ్వర

ఫైనాన్సు కార్పొరేషన్.

దర్గామిట్ట–నెల్లూరు.

●●● స్నేహస్మృత్యంజలి ●●●

ఈ నెల 28 తేదితో మూడేళ్ళవుతుంది – మిత్రులు సన్నపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి మద్రాసులో అకాలమృత్యువుకులోనై. ఏ స్నేహితులతో – ఏ పొలిమేరలులేని సీమల్లో విహరిస్తున్నారో! 'సృష్టిలో తీయనిది స్నేహమేనోయ్'అనే సూక్తికి ప్రతీక వంటివారు శీనయ్య. ఈనాడు స్నేహమాధుర్యానికి దివ్యసంకేతంగా మిత్రజనస్మృతిపథంలో మినుకుమినుకుమనే తారకగా నిల్చివున్న ఆ తరళ స్నేహశీలికిదే మా స్మృత్యంజలి.

— ఇట్లు —

ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి, ఎం. ఎ., ఎల్ ఎల్. బి. (తిరుపతి ఎం. ఎల్. ఎ.)

శెట్టి కృష్ణారెడ్డి, బి. ఇ.

ఎస్. రాఘవరెడ్డి, ఎం. ఎస్‌సి., (వి. ఆర్. కాలేజి)

డా. ఎ. వి. రమణారెడ్డి, ఎం. బి. బి.ఎస్. (అల్లూరు)

ఆత్మకూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

I. A. 435 of 68. O. S. 32 of 67.

(1) చిక్టేటి వరదయ్య

(2) నాగిరేని వెంకటస్వామి

—పిటీషనర్లు—2, 3 ప్రతివాదులు.

గుడె నర్సయ్యనాయుడు

—రెస్పాండెంటు – వాది.

ఈ నెంబరు దావాను కాకర్లపాడు గ్రామస్థులందరి తరవున రెప్రజెంటేటివ్ కెపాసిటీలో దావాలోని 2, 3 ప్రతివాదులైన పిటీషనర్లు దావాను డిఫెండుచేయుటకుగాను పర్మిషను కోరి పిటీషను దాఖలు చేసినందుకు సదరు విషయమై ఎవ్వరికైన ఆక్షేపణ లున్నచో పై కోర్టువారియెదుట 9–10–1968 తేదిన పగలు 10 గంటలకు హాజరై తెల్పుకోవలసినది. లేనియెడల సదరు విషయమయి యెక్సుపార్టీగా తీర్మానించబడును.

—యస్. మహాదేవరెడ్డి, అడ్వొకేటు.

B. Nemichand Dugar

బి. నేమిచెంద్ దుగార్

మరణం : 24-9-1967 తేది.

గత సంవత్సరము ఈ దినమున, పూజనీయులైన మా తండ్రిగారు మమ్ములను విడచి పరలోకప్రాప్తి పొందిరి. వారి సంస్మరణార్థం.

ఇట్లు,

గూడూరు. వారి భార్య–కుమారులు–కుమార్తె.

Edited Printed and Published by N. Sree Ramamurthy at The Zamin Ryot Press, 170, Thipparajuvari Street, Nellore, (A. P.)